

Z mostom se utrdili vezi

V nedeljo odprli most Žuniči — Prilišče, peti na delu Kolpe, ki obliva Belo krajino

ŽUNIČI — Med Žuniči in Priliščem so v nedeljo slovesno odprli most, ki povezuje Slovenijo in Hrvaško. Slovesnost je bila posvečena tudi 10. obletnici pobratenja sosednjih občin Črnomelj in Duga Resa ter dnevnima vstažema slovenskega in hrvaškega naroda.

Na mestu, kjer je v slabem letu zrasel polmontažni most, so pripadniki JLA že leta 1955 zgradili leseno — betonsko povezavo med obema republikama. Ker je leta 1978 most dotrajal, so ga zaprli za promet, prehod pa dovolili le pešcem. Vendar krajani niso upoštevali prepovedi, saj predvsem slovenski kmetje obdelujejo zemljo na oni strani Kolpe, most pa jim je znan skozi skrajšal pot, ki je sicer čez Vinico dolga okrog 25 kilometrov v eno smer. Ker je most ogrožal varnost, so ga ob desnem bregu reke porušili, ozko pot pa pustili le pešcem. Pred dvema letoma je narasla Kolpa odnesla še preostanek edinega mostu med Vinico in Krasincem.

Julija lani je v črnomaljski in dugoreški občini padla odločitev o gradnji novega mostu, ki je veljal 20 milijarde 550 tisoč dinarjev. Čeprav sta dve tretjini mostu hrvaški, sta vsaka izmed občin prispevali polovico sredstev. Na pomoč so priskočili tudi krajanje pobratenih krajevni skupnosti Adlešiči in Prilišče — Vukova gorica, ki ju most povezuje, pri delu

Kos vsem nalogam?

V Črnomaljski občini ši-roka razprava o vlogi delavskih svetov

ČRNOMELJ — Posebna delovna skupina črnomaljske občinske skupščine in sindikalnega sveta je pred kratkim proučila vlogo in položaj delavskih svetov v delovnih organizacijah in delovnih skupnostih. Ugotovili so, da, kljub temu da je vloga delavskih svetov vse večja, nekateri pomembna področja ali odločitve še vedno niso obravnavane na sejah teh svetov.

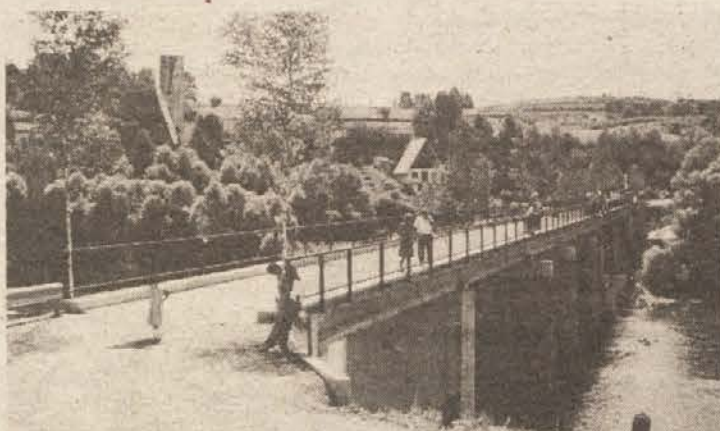
Zato se zgodi, da so nekatere odločitve sprejete le formalno. To pa zlasti zato, ker delegati nimajo mnenja okolja, iz katerega prihajajo ali niso pripravljeni usklajevati svojih stališč s ostalimi delegati ali pa se prehitro spriznajo s strokovnimi analizami, ki so večših tako površno pripravljene, da ne morejo biti osnova za odločitve. Tako se lahko kdaj za odločitvi delavskega sveta skriva nestrokovnost ali celo napačna odločitev, zlasti pa so pri tem občutljive investicije, novi programi ipd. Delavski sveti prav tako redkokdaj ali skoraj nikoli ne obravnavajo gradiva, ki je na dnevnem redu seji zborov občinske skupščine ali svetov.

V široki razpravi, ki jo pripravljajo, bodo morali razjasniti marsikaj, predvsem pa, ali je delavski svet sposoben reševati težave današnjega časa, se zaveda odgovornosti ob določenih odločitvah, kako je z administrativnim urejanjem določenih vprašanj, ki daje premalo maneverskega prostora za odločanje. Je ta organ prisoten pri oblikovanju novih cen, odločanju o razširjeni reprodukciji in, ne nazadnje, v kolikšni meri so strokovne službe odgovorne za napačne informacije, ki jih dajejo delavskemu svetu?

M. BEZEK

zagrebškemu gradbenemu podjetju pa tudi vojaki.
Kot je poudaril slavnostni govornik Ivan Šomen, sekretar predsedstva karlovskih komunistov, je 5 metrov široki in 151,5 metrov dolg most najlepši dokaz skupnega dela obeh republik. Vendar ne pomeni toliko spajanja Hrvaške in Slovenije, kot predvsem povezavo ljudi, ki v tistih krajih že leta žive v slogi, reka med njimi pa je postala simbol bratstva in enotnosti.
Bratstvo in enotnost sta se prepletala tudi v kulturnem programu, ki so ga pripravili pevski zbor, in folklorna skupina prosvetnega društva Adlešiči ter mladina iz Duge Rese.

B. M.

ŠE EN DOKAZ BRATSTVA — Most čez Kolpo med Žuniči in Priliščem, na katerem je v nedeljo slovesno prerezal trak Jože Šimunovič, predsednik krajevnega odbora ZZB NOV Prilišče, bo slovenskim kmetom skrajšal pot na njive onkraj reke, hrvaškim delavcem pa v tovarne v Črnomlju, Adlešičih, Semiču... Hkrati je most dokaz skupnega dela pobratenih občin Črnomelj in Duga Resa ter republik sploh. (Foto: M. Bezek)

Razdejanje po toči ogromno

V sevniški občini znaša škoda (nad 314 milijonov din) skoraj desetino družbenega proizvoda občine — Tudi v trebanjski občini se neurje s točo ni šalilo, že ugotovljena škoda presega 3 odst. narodnega dohodka občine — O prvi pomoči pišemo na 4. in 21. strani

SEVNICA — Zadnja huda neurja s točo so v tej občini naredila velikansko škodo, skupaj za 314.672.013 din, kar je skoraj desetina družbenega proizvoda občine.

Osmro krajevnih skupnosti s skupno 8.500 hektari kmetijskih površin je najprej zbila toča. Čez nekaj dni je te in preostale tri krajevne skupnosti v občini prizadel še silovit naliiv. Največja je škoda v zasebnem kmetijstvu — 125,6 milijona dinarjev, v družbenem kmetijstvu znaša 89,68 milijona dinarjev, na objektih, napravah skladiščih in materialu ter izdelkih industrije je za nad 13,57 milijona dinarjev škoda v kar devetih kolektivih. Hudo so odrt nekategorizirane ceste, na njih je za 26.417.384 dinarjev škoda, na občinskih nekategoriziranih cestah

pa 54.313.930 din. Na gozdnih cestah je škoda za 50,05 milijona dinarjev. Minuli četrtek so sevniško občino obiskali republiški predstavniki: Jože Šteha, član predsedstva RK SZDL in Ivica Žnidaršič, predsednica Rdečega križa Slovenije, s sodelavci. Ogledali so si nekatere prizadete kraje in domačije.

TREBNJE — V izredno kratkem času so v občini pregledali prizadeta območja, čeprav je toča na dan vstaje zajela številne vasi, oz. 700 hektarov njih, 60 hektarov vinogradov, 600 hektarov travnikov 20 ha sadovnjakov. Na teh kulturah je bila škoda po toči od 70 do 100 odstotkov in znaša po prvih ocenah 83.217.500 dinarjev. Številne vasi so bile v tej umji prizadete delno, od 10 do 40 odstotkov. Škoda znaša 23.246.800 dinarjev. Z nadrobnejšo oceno škode je pričela delati posebna komisija minuli četrtek, saj že dosedanja škoda presega 3 odstotke narodnega dohodka občine in so zato prisiljeni prositi za republiško solidarnostno pomoč.

Delegatom občinske skupščine so na seji v sredo, 25. julija poročali o izrednih ukrepih, da bi hude posledice ujme vsaj malo omilili s pomočjo kmetom. Komisija zato predlaga odpis davkov za letošnje leto od kmetijske dejavnosti, po možnosti olajšave tudi pri ostalih davkih. Vsem pridelovalcem naj se brezplačno dodeli seme strnišnih posevkov in regresira nakup umetnih gnojil za dognoje-

vanje strnišnih posevkov in travnikov. Nadalje predlagajo, da se kooperantom, ki se niso poželi pšenice odpše odveza tržne prodaje pšenice. Da je smola še večja, je bilo ob umji poplavljeni skladišče trebanjske Kmetijske zadruge v Starim trgu z vso zalogo zaščitnih sredstev.

A. ŽELEZNIK
NOVO MESTO — Neurje s točo je v novomeški občini povzročilo za več kot 100 milijonov din škodo v kmetijstvu. Skupno je neurje prizadelo 2130 hektarov zemljišča ali 15 odst. vseh obdelovalnih površin v občini.

Najbolj je prizadeto strško območje, kjer znaša škoda na posevkih od 30 do 40 odst., v denarju pa 45 milijonov. Hudo so bile prizadete njive s pšenico, saj je prizadeto 261 hektarov tovrstnih posevkov samo v zasebnem sektorju. Skupno je toča uničila 450 ton pšenice, hudo pa prizadela tudi koruzo na 779 hektarih zemlje.

Izvršni svet bo na osnovi natančnega popisa škode pri vsakem prizadetem lastniku poskrbel za odpis davkov po občinskem odloku, priporoča pa tudi občinski skupščini sprejem sklepa, naj iz občinskih rezerv nameni 2,5 milijona dinarjev za nabavo klemen lujlike in regresiranje gnojil kooperantom na najbolj prizadetih območjih. Kmetijska pospeševalna služba po nesreči pomaga predvsem kooperantom z nasveti, v kolikor bo možno, bo pomagala še ostalim prizadetim kmetovalcem.

R. B.

Žetev kmalu končana

Na nekaterih poljih okrog Cerkvišč in Dragatuša rekordna letina: 60 centov na hektar

ČRNOMELJ — Pretekli konec tedna je v črnomaljski občini v glavnem zaključila žetev pšenice razen poznih sort, ki so bile v shrambah v začetku tega tedna, ter pšenice okrog Starega trga in Sinjega vrha, kjer je zaradi hladnejšega vremena zrje tudi poznejše zrelo. Tam bo žetev končana konec tedna, če bo slabo vreme, pa se bo zavlekla še za nekaj dni.

Kot so povedali v črnomaljski kmetijski zadrugi, je letos letina dobra, povprečno pa dosegajo 35 do 40 centov na hektar. Z izjemnim pridelkom se lahko pohvalijo nekateri kmetje na področju Cerkvišč, kjer so bile njive konfisirane pred dvema letoma, ter v Dragatušu, saj je na hektarju zraslo okrog 60 centov zrnja. Ugodno letino pričakujejo tudi na lani komasiranih zemljiščih okrog Gričelj, čeprav zaradi poznejše jesenske setve še ni podatkov.

Kmetijska za druga je v letošnjem letu načrtovala 410 ton odkupa, čeprav so kmetje podpisali za okrog 100 ton manj pogodb, do preteklega ponedeljka pa je bilo odkupljenih 260 ton pšenice. Vendar so v zadrugi prepričani, da bodo plan dosegli, zlasti se, ker se večina kmetov poslužuje ugodne zamenjave merkantilne pšenice za semensko (za 130 kilogramov me-

rkantilne dobio 100 kilogramov semenske), hkrati pa poteka tudi zamenjava za koruzo).

Razen slabega vremena posebnih težav z žetvijo v črnomaljski občini letos ni bilo, saj je bilo kombajnov dovolj, kmetje je nekoliko pogrela le cena žetve, ki je bila oblikovana na osnovi kalkulacij republiškega Kmetijskega inštituta, potrdil pa jo je občinski izvršni svet. Sicer pa je bila cena za vso Belo krajino enotna in je veljala za kombajne z delovno širino nad 260 centimetrov z vezanjem 6.000 din, brez vezanja 4.800 din, z manjšimi širinami z vezanjem 5.200 din, brez vezanja pa 4.200 dinarjev.

B. M.

„ZDRAHE“ PRIVABILE 300 GLEDALCEV

NOVO MESTO — Goldonijeva komedija „Primorske zdrahe“, ki so jo kopriški gledališniki v petek zvečer uprizorili na novomeškem Glavnem trgu, je navdušila približno tristo Novomeščanov in je bila do sedaj najbolj uspešna prireditev novomeških kulturnih večerov. Pa tudi ena izkušnja več, kajti še kakih sto gledalcev, ki jih je predstava zanimala, pa zaradi premajhnega števila sedežev in prevetlike množice okoli stoječih gledalcev ni mogla slediti dogajanju na sceni, je moralo razočaranih oditi.

K združevanju sili ekonomika

V novomeški občini re-sni pogovori o združitvi dveh Isker in KZ ter Standarda

NOVO MESTO — Dve novomeški Iskri (tozd Tovarna napajalnih naprav v Bršljinu in tozd Ela, ki postuje na novi lokaciji na Cikavi), sta že precej daleč v pogovorih o možnostih skupnega poslovanja, ki naj bi začelo z novim letom 1985.

Dosedanje ugotovitve kažejo, da bi obe Iskri skupaj uspešneje poslovali. Predvsem bi lahko racionalneje izkoristili prostorske zmogljivosti (prostor je v novi Eli), pa tudi opremo in kadre. Skupno bi tudi hitreje načrtovali proizvodne programe z novo tehnologijo, povečevali izvoz, obenem pa bi lažje zagotavljali uvoz reprod-materiala ter opreme. Vse to pa bi delavcem pomenilo večjo socialno varnost ki je zdaj v Eli omajana.

Glede dosedanjih izgub v Eli predlagajo, naj bi jih krili pred združitvijo vsi tozdi Iskri Avtomatike, po združitvi pa naj bi tveganje prevzela nova delovna organizacija, ki bi dobila tudi novo ime.

O možnostih združitve med Kmetijsko zadrugo Krka Novo mesto in Mercatorjevim tozdom Standard že od maja tudi tečejo pogovori. V obeh kolektivih, ki se bavita z oskrbo prebivalstva, je že uskladeno stališče do razvoja osnovne kmetijske dejavnosti, izgradnje objektov za predelavo, hladilnice in skladišč, ni pa še razčiščeno, kaj bo z grosistično dejavnostjo v novi delovni organizaciji. Vsekakor pa bi ta morala ostati na Dolenskem.

Oboji pa menijo, da je združitve smotrna v smislu napredka v kmetijstvu, trgovini, živilski industriji in mednarodni trgovini. Z združitvijo KZ Krka in Standarda bi dosegli predvsem pospešen razvoj trgovine v novomeški občini, ki zdaj močno zaostaja za potrebami prebivalstva in slovenskim poprečjem. Razen tega bi lahko smotrneje izrabili že obstoječe lokalne v posameznih krajih. Več podrobnih vsebinskih nedorečenosti pa bo v tem primeru združevanja še potrebno razčistiti pred pripravami na referendumu.

R. BAČER

SLAB ZAČETEK

NOVO MESTO — Tik pred 22. julijem, ko je bila toča, je v novomeški občini začela žetev pšenice. Žetev je letos zaradi vremenskih razmer zelo pozna, že vrsto let pa tudi ni bilo tako mokre pšenice. Dogajalo se je, da so morali žetev prekiniti, ker je mokra pšenica pokvarila kombajne. Odkup v prvih dneh slabo kaže, saj je bilo do 30. julija na območju novomeške občine odkupljenih vsega 200 ton pšenice, od tega polovico na šentjernejskem območju. Pojavljajo pa se tudi težave z odvozom pšenice, ki ga je prevzelo podjetje Gorjanci.

Krka ne sme postati mrtev kanal!

Novomeška ribiška družina je v začetku aprila seznanila izvršni svet novomeške občinske skupščine z analizo, iz katere je razvidno, da je Krka od čistilne naprave v Ločni do jezua v Lešnici v četrtem kakovostnem razredu, oziroma tako onesnažena, da normalno življenje rečnih živali in rastlin v njej ni več možno. Ribiči so tedaj pokazali tudi krivca — na čistilno napravo, ki da očisto ne služi več svojemu namenu, hkrati pa so od najvišjega oblasnega telesa zahtevali, naj stori vse, da se nadaljnje onesnaževanje onemogoči.

Po dolgih mesecih čakanja ribiči niso dobili odgovora, ki bi jim zagotovilo, da se je začela taka akcija. Zato je njihov predstavnik zahteval po zavarovanju Krke ponovilo v obliki delegatske vprašanja na seji občinske skupščine 26. julija, poudarjajoč pri tem, da ribiči do tega dne niso dobili odgovora niti od pristojnih teles novomeške niti brežiške občine, ki so jo tudi seznanili s to problematiko. Resnost tega vprašanja je strnil v naslednjo ugotovitev: če ne bo onesnaževanje tako prenehalo, bo Novo mesto s široko okolico doživelo ekološko katastrofo, kot si jo zdaj še težko predstavljamo.

Ribiči pa niso edini, ki jih ta problematika pekl. Na omenjeni seji občinske skupščine so se s podobnimi vprašanji oglašili predstavniki bršljinjskih in drugih primestnih krajevni skupnosti na levem bregu Krke. Ugotovitev, ki so jih vsebovala njihova delegatska vprašanja, pa so že prav grozljive. Navedli so, da je na njihovem območju zastrupljena tudi talna voda, ki jo uživajo. Tu voda priteka iz sicer nedovoljene deponije tistih organskih in drugih odpadkov, ki jih čistilna naprava v Ločni ne more „prebiti“, pa jih zato vozijo v Žabjek.

V odgovor na ta vprašanja je predstavnik novomeškega izvršnega sveta pojasnil, da se zdaj dogaja tisto, česar pri načrtovanju čistilne naprave niso mogli predvidevati. Pojavili so se namreč „proizvajalci“ novih odpadkov, za katere čistilna naprava ni usposobljena. Res je tudi, je pristavil predstavnik izvršnega sveta, da mora naprava sprjeti v čistenje tudi vse tisto, kar bi morali prečistiti že sami onesnaževalci, predvsem industrijski obrati. Zato je tudi kemično in biološko preobremenjena. (Več o problematiki čistilne naprave v Ločni na 5. strani današnje številke!)

Kaže, da se bo reševanje zdaj, ko je tako rekoč že začelo biti plat zvona, vendarle začelo. Po zagotovilih novomeškega izvršnega sveta bo do 15. avgusta pripravljeno celovito poročilo o tej problematiki, takoj nato pa se bo sestal sam izvršni svet in sprejel ukrepe. Javnost, ki je vesti o grozeči ekološki katastrofi niso malo pretresle, še posebej pa prizadeti in najbolj ogroženi prebivalci, si bodo vsaj malo oddahnili.

I. ZORAN

KOMUNISTI DELAVNI KLJUB POČITNICAM

ČRNOMELJ — Delo črnomaljskih komunistov kljub poletnim počitnicam ni zamrlo. Tako je predsedstvo občinskega komiteja ZK po 13. seji CK organiziralo več pogovorov s komunisti o posameznih področjih družbenega dela, na katerih želijo ugotoviti, kako komunisti uveljavljajo svojo vlogo. Razprave so že potekale na področju stanovanjske skupnosti, pripravljajo pa jih tudi s komunisti v kadrovskih komisijah, vodstvih družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine, v družbenih organizacijah in drugje. Zaključne ugotovitve razprav bo v začetku septembra obravnaval občinski komitej, ki bo zavezal vse osnovne organizacije, da odpravijo morebitne slabosti, ter terjal učinkovitejšo izločevanje nedelavnih članov iz ZK.

Spoštovani bralci DL

Tisti, ki želite, da bi Dolenjski list poleti prinesel čimveč zanimivih prispevkov, hoste z današnjo številko najbrž razočarani, kajti kar polovico časnika smo morali nameniti nujnim skupščinskih objavam. Upamo, da večine bralcev vseeno nismo prikrajšali, saj bo za mnoge gotovo poučno spoznati, v kateri smeri in s kakšnimi možnostmi bo šel dolgoročni razvoj novomeške občine: „Uradni zalogaj“, kakršnega smo si privoščili tokrat, torej še zdaleč ni suhoparen.

Ker je skupščinskih objav zelo veliko in hočeš nočeš v dokajšnji meri odvezujemo časopisni prostor za zapisom, ki bi bil zanimivi za širši krog bralstva, proučujemo možnost, da bi po novem letu t. i. Skupščinski Dolenjski list izdajali posebej samo za tiste, ki bi se nanj naročili. Tako hi v rednem Dolenskem listu pridobili precej strani, po drugi strani pa bi laže ustregli tudi naročnikom uradnih objav.

Redništvo Dolenjskega lista

Pr eden bomo o tej pobudi odločali v izdajateljskem svetu, bi radi vedeli, kaj menite o morebitni novosti vi, spoštovani bralci. Pišite nam, kakšno se vam zdi zdajšnje objavlanje skupščinskih odlokov, sklepov in podobnega gradiva, pa o tem, ali se strinjate, da bi Skupščinski Dolenjski list izdajali samo za ožji krog naročnikov.

Če ne bo vaših mnenj, si bomo to razlagali, ko da vam je vseeno in da dajete pristonek za nakazano novost. Za vse pa bo kajpak še naprej veljal latinski rek, ki pravi, da nepoznavanje zakonov nikogar ne opravičuje.

Redništvo Dolenjskega lista

VREME
Bo deloma jasno in toplo.

Težave ogrožajo cilje „petletke“

Novomeška občinska skupščina preverila uresničevanje razvoja, določenega s srednjoročnim planom — Letošnjemu letu ne kaže najbolje — Sprejet predlog smernic za razvoj do leta 2000 — Dokument bodo še pretresli

NOVO MESTO — V novomeški občini se kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja in nadalje težavnim razmeram na drugih področjih niso odrekli glavnim ciljem in razvojnim usmeritvam, določenim v srednjoročnem družbenem planu za obdobje 1981 — 1985.

Do zdaj tudi ni bilo pravega razloga, da bi karkoli ertali ali spreminjali, saj so bili v prvih treh letih doseženi celo nadpovprečni rezultati gospodarjenja. Res pa je, da na začetku omenjenega obdobja ni kazalo najbolje in so že razmišljali o popravih planskih dokumentov.

Tudi izvoz je dal več, kot je bilo pričakovati glede na možnosti. Žal pa

se je naglo povečeval tudi uvoz, tako da je imela občina leta 1981 kar 32 odst. deviznega presežka, ob koncu minulega leta pa že za odstotek večji uvoz od izvoza.

Poročila o uresničevanju srednjoročnih nalog na splošno niso pretirano spodbudna, saj se na več področjih kaže razkorak med tistim, kar je zapisano, in tistim, kar je doseženo. Zaskr-

bljujejo podatki iz letošnjega leta, ko spričo še bolj zaostrenih razmer ne kaže, da bi izpolnili naloge, določene z resolucijo za leto 1984. Celotni prihodek in dohodek sta upadla, tako da je občina začela zaostajati za republiko.

Na seji občinske skupščine minuli četrtek so ugotovljali, da se najbolj pozna padeč dohodek tistih delovnih organizacij, ki predstavljajo temelje gospodarstva v občini. Po tradiciji pripada med temi vidno mesto IMV, za katero srednjoročni plan predvideva saniranje.

Podpredsednik izvršnega sveta Sergej Thorževskij je navedel še nekaj drugih nerazveseljivih ugotovitev, ki se zlasti kažejo letos. Med take štejejo: učinkoviti devizni priliv v občini se zmanjšuje, prestrukturiranje, ki seveda zahteva več let, ne daje ustreznih sadov, zadolženost je izredno porasla, že tako in tako slabo likvidnost poslabšuje visoke obresti.

Z doseženim ne more biti nihče zadovoljen. Kar je bilo letos zamujena, naj bi nadoknadili v drugem polletju. Skupščina je zato naložila organizacijam združenega dela, naj takoj ocenijo polletno poslovanje in sprejmejo sklepe, s katerimi se bodo obvezale, da bodo uresničile resolucijska določila. Vsi nosilci planiranja morajo po posebnem sklepu skupščine do novembra analizirati uresničevanje planskih dokumentov za sedanje srednjoročno obdobje. Do novembra naj bi bil narejen tudi osnutek resolucije za leto 1985, za zadnje leto tega obdobja.

Na seji so predstavniki izvršnega sveta poudarjali, da bodo dosežki letošnjega leta osnova za leto 1985, zato ne more biti vseeno, kako se bo izteklo. Ne nazadnje je treba zdaj misliti tudi na poračun za celotno srednjoročno obdobje.

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine so zatem sprejeli predlog smernic razvoja občine do leta 2000. Osnutek smernic je bil od sredine junija, ko ga je objavilo glasilo „Odlodajmo“, v javni razpravi. Delegati so se lahko seznanili tudi s predlogom sprememb oziroma dopolnitev, oblikovanih po razpravah v najrazličnejših organih, delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in drugod. Zbori občinske skupščine so nosilec priprave za dolgoročne plane v občini pozvali, naj do konca septembra pripravijo analize lastnih razvojnih možnosti in tako omogočijo sočasnost načrtovanja in usklajevanja načrtovalnih postopkov.

L. ZORAN

ZAMUDA V VINOGRADIH

METLIKA — V vinogradih v Beli krajini trta kasni najmanj za 14 dni, kar gre v prvi vrsti na račun hladne pomladi. Vendar sedaj trte lepo kaže, jagode se debelijo in glede na letino je stanje, pravijo strokovnjaki, v redu. Seveda bo zaradi zamude v vegetaciji trgave temu primerno pozneje.

Dobro poslovanje v težkih časih

Zelo dobri rezultati Kometovega prvega polletja — Boljša preskrbljenost z domačimi materiali — Pol kapacitet za izvoz, pol za domači trg

METLIKA — Okoli 450 zaposlenih v metliškem kometu, skoraj „čistem“ ženskem kolektivu, je lahko odšlo na kolektivni dopust mirno in zadovoljno, kajti ta delovna organizacija je prvo polletje zaključila v teh težkih časih zelo uspešno in tudi ob koncu leta pričakujejo dober rezultat.

Vsi kazalci poslovanja kažejo dobro sliko. Še posebej razveseljuje pa je, da sta se izboljšala tudi ekonomičnost in rentabilnost poslovanja. Sicer pa precej povedo že podatki, da je bil celotni prihodek v prvem polletju kar za 90 odst. večji kot v enakem lanskem obdobju in je znašal 181 milijonov dinarjev, dohodek (114 milijonov din) je večji za 65 odst., čisti dohodek (93 mio din) pa se je v primerjavi z lanskim prvim polletjem povečal za 67 odst.

MILIJON LITROV METLIŠKE ČRNINE

METLIKA — V metliški vinski kleti računajo, da bodo letos prodali okoli milijon litrov metliške črnine, 400.000 litrov belokranjske, 300.000 l roseja, 150.000 l cvičika in 700.000 l namiznih vin. Približno toliko vina je klet prodala tudi v lanskem letu.

V prvi vrsti gre tako veliko povečanje na račun lanskih več kot skromnih uspehov v prvem polletju, ko so se v Kometu otepli z velikim pomanjkanjem materiala in so skoraj vse svoje proizvodne zmogljivosti usmerili v tako imenovani lahki pogel. Tako so v lanskem polletju s prodajo na domačem tržišču ustvarili komaj 6 odst. celotnega prihodka, letos pa polovico. Delno so dobri polletni rezultati tudi posledica povišanja cen: lani oktobra so cene povečali za 11 odst., v letošnjem juliju pa za dobrih 12, vendar zadnja podražitev ob polletju še ni mogla učinkovati. Da so se v veliki meri znebili idivnosti od uvoza, kaže tudi pokritje iz uvoza z izvozom, ki znaša kar 480 odst., če pa upštejemo porabljene devize za nakup materiala na domačem trgu, znaša pokritje 255 odst.

Prodaja Kometovih izdelkov na domačem trgu poteka sicer v redu, vendar čutilo, da je tržiče postalo previdejše, zato je še toliko vrednejše njihovo spoznanje, da sta spričo tega kakovost in spoštovanje rokov še toliko pomembnejša. Iz leta v leto pa je večji problem izrabljenost njihovih strojev, kar 90 odst. jih je že amortiziranih. Ato veliko deviz porabijo za

Dr. Pavel Kranjec umrl

V daljni Kaliforniji se je prve dni julija pretrgala življenjska nit dolenskega mojava in znanstvenika dr. Pavlu Kranjcu. Znanstvenik, ki je komaj zakoračil v 51-letje, se je po uspešnem študiju elektrotehnike na ljubljanski univerzi, kjer je bil nekaj časa tudi asistent, izpopolnjeval še v tujini. Najprej je delal pri znani švicarski firmi Brown Boveri, nato nadaljeval študij v kalifornijskem Berkeleyju, kjer je postal doktor znanstvenih ved. V letih 1965 — 1984 je delal pri ameriških firmah Bechel Corp. v San Franciscu, oziroma General Atomic v San Diegu. Specializiral se je za gradnjo nuklear-

nih elektrarn, zato je vseskozi bil z mislimi pri naši prvi atomski elektrarni v Krškem.

Pavel Kranjec izhaja iz znane dolenske prosvetne družine; očeta profesorja novomeške gimnazije, in mame Eme, učiteljice, se dobro spom-

nijo njuni številni učenci. V času solanjenja na novomeški gimnaziji je Pavel kljub poglobljenemu študiju še vedno našel čas, da se je aktivno vključeval v športne vrste in razgibano družabno življenje povojnega novega mesta. Ko je odšel študirat v Ljubljano, je bilo konec mladostne brezskrbnosti, saj se je z vsem srcem predal elektrotehniko in prodiral v njene skrivnosti. Vedno ga je zanimal jak ti tok. S svojimi izkušnjami in znanjem je želel z izgradnjo nuklearnih elektrarn pomagati človeštvu pri premagovanju energetske zagate. Pri teh iskanjih je šel morda tudi nekoliko predaleč in v pozabil nase ter tako rekoč zgorel v najzrejših letih. Vsem nam bo ostal v najlepšem spominu.

SLAVKO DOKL

NIHČE GA NE VZDRŽUJE

ADLEŠIČI — Iz leta v leto je kopaljšče v Adlešičih vse bolj obiskano. Mamljivo je postalo za tabornike iz Ljubljane. Kranja in drugod, vendar tudi za enodnevnne kopalce. Cesta iz Črnomlja do Adlešičev je asfaltirana, tristo metrov poti do kopaljšča pa je slabo vzdrževano. Le nekaj kamionov peska bi bilo potrebnega in jeze bi bilo veliko manj. Tudi kopaljšču se pozna, da ga nihče ne vzdržuje. Kraj ima gostilno in bife, vendar je moč dobiti le suho hrano, improvizirani bife, ki so ga imeli mladinci še pred dvema letoma, je izginil s kopaljšča. Škoda, kopalci so se ga radi posluževali, mladi pa so tudi zaslužili kak dinar. Ne bi bilo odveč, če bi sedli za skupno mizo odgovorni z občine in iz krajevne skupnosti na sestanek z eno samo točko dnevnega reda: ureditev kopaljšča. Resnici na ljubo povedano, Bela krajina se ne more pohvaliti s prevelikim številom urejenih kopaljšč. Adlešički bo lahko postalo eno med njimi.

T. G.

Konec izgube z vinom?

Po podražitvi vina se je ekonomski položaj metliške Vinske kleti izboljšal

METLIKA — Medtem ko je prvo četrtletje toz metliške Kmetijske zadruge Vinska klet končal z izgubo, polletni obračun ni več negativen. Boljši ekonomski položaj kleti pa je v glavnem na račun višjih cen vina, saj so, tako kot ostali slovenski vinarji, sredi maja cene vin povišali povprečno za 26 odst.

Ker v polletju Vinska klet nima več izgube, ampak celo rahel dobiček, jih tudi ne zadeva več sanacijski program, seveda pa se v kleti zavedajo, da je v tem „rahlem dobičku“ tudi denar vinogradnikov, njihovih kooperantov. Seveda bo na osnovi tega rezultata zadruga lažje poračunala z vinogradniki, poračun pa naj bi bil pred trgatvijo.

Po podražitvi vina se prodaja vin iz metliške kleti ni zmanjšala, morda gre za neznan padeč, vendar ni bistven, res pa je, da se ni povečala, kot se je v polletnih mesecih prejšnjega leta. Pri sedanjih cenah bo metliška klet ostala do konca letošnjega leta oziroma najmanj toliko časa, kot bo tekla prodaja vin lanskega letnika.

V kleti upajo, da bodo nove cene vina pripomogle, da bodo letošnje leto zaključili brez izgube, poravnali obveznosti do vinogradnikov in zaposlenim zagotovili primerne osebne dohodke, čeprav je težko napovedati, če bodo sedanje cene vina kos naraščajočim stroškom do konca leta.

A. B.

8. srečanje belokranjskih vinogradnikov

Avgusta pa izlet v Istro

SEMIČ — Društvo vinogradnikov Bele krajine priredi v nedeljo, 5. avgusta, na Štrkeljčevu pri Semiču ob 15. uri 8. tradicionalno srečanje vinogradnikov. Strokovnjaki Vinske kleti iz Metlike bodo člani društva, ostale vinogradnike in prijatelje vinogradništva seznanili z lanskim in letošnjim odkupom grozja, inž. Jože Maljevič pa bo odgovarjal na vprašanja o vinogradništvu.

Društvo bo letos pripravilo za svoje člane tudi enodnevni izlet v Istro; in sicer avgusta. Vse informacije o izletu bodo zainteresirani lahko dobili na srečanju, kjer se bodo tudi prijaviili in plačali prispevek. Tisti, kateri se srečanja ne bodo udeležili, se bodo lahko prijaviili z avtomobilsko potjo pri Alojzu Bozku, Semič 10, za črna-maljsko Janko Banovcu iz Črnomlja, metliško pri Antonu Radjuša na bencinski črpalki v Metliki, dragatjsko pri Poldu Musiču iz Dragovanje vas, za področje Petrave vas pa pri Staneu Graku iz Lokov. Prijavitelj se bo moč do vključno 5. avgusta.

Po končanem strokovno-poučnem delu srečanja vinogradnikov se bodo ti povseselili še ob dobri kapljici in pečenki. Če bo slabo vreme, bo srečanje v gasilskem domu.

ŠOLA V NARAVI NA DEBELEM RTIČU

METLIKA — Šolatji iz metliške občine, ki so končali 4. razred — skupaj jih je 115 iz metliške, podzemeljske in suhorske šole — so en teden preživeli v šoli v naravi na Debelem rtiču. Starši so za enotedensko bivanje na morju prispevali po 1.900 din, ostalo metliški izvršni svet, občinska zveza DPM, RK, telesnokulturna in kulturna skupnost, izobraževalna skupnost pa je krija stroške prevoza. Za 11 suhorskih šolarjev je tako kot že vrsto zadnjih let vse stroške šole v naravi kriji njihov pokrovitelj, ljubljanski Jugotekstil.

VESELICE ŠE VEDNO VABIJO — Poletnim mesecem bi v novomeški občini lahko rekli tudi čas veselice. Številni plakati, ki obveščajo o tovrstnih prireditvah, so dokaz, da jim tudi letošnje izredno muhasto vreme ne more do živga, sodeč po obiskavosti, pa se tudi ljudje kljub nenehnemu naraščanju življenjskih stroškov še niso odrekli tej vrsti zabave. Aktivnost na tem področju je vsekakor hvale vredna, ampak morda bi ponekod vsaj delček te zagnanosti lahko porabili za hitrejšo izgradnjo ceste, kulturnega doma ipd.

LEPO IZDELANA OZNAKA PRIVABLJA LJUDI — Vse več ljudi jemlje za razvedrilo v roke dobro knjigo. K temu prav gotovo precej prispeva Svet knjige s svojo privlačno ponudbo. Oddelek Sveta knjige pri novomeški Mladinski knjigi je poleg lepo urejenih polic in vidnega napisu na izložbi poskrbel še za dodatno oznako. Poleg napisu za Mladinsko knjigo sedaj visi vidna in lična oznaka Sveta knjige, ki privablja pogled mimoidošč.

DEŽ IN VETER ODKRIVATA STREHE — Letošnje vreme, ki kar ne sodi v poletni čas, povzroča številne nevšečnosti in skrbi. Nemalo presenečen in slabe volje je bil verjetno tudi lastnik stavbe na Zagrebški cesti v Novem mestu, na kateri je neurje zvilo pločevinasto streho kot pokrov na konzervni škatli. Upajmo, da v notranjosti te „konzerve“ ni nič takšnega, kar ne bi moglo brez večje škode počakati, da bo lastnik lahko streho popravil.

STOPNICE PROTI KAPITLJU SO POSTALE NEVARNE — Kapiteljska cerkev je ena tistih novomeških znamenitosti, ki privabljuje precej obiskovalcev. Stopnice, ki vodijo proti Kapitulju s ceste od muzeja in galerije, pa za marsikoga verjetno pomenijo kar precejšen problem. Že tako zlizane in spolzke kamnite stopnice so pod vplivom vremena in časa spremenile položaj in so vse prej kot ravne. Morda bi za njihovo popravilo lahko kdo kaj storil, še preden bo zlomljena kakšna noža ali roka.

Ena gospa je potarnala, da z njenim sluhom najbrž ni vse v redu. Na predstavi „Zdrav“ v množici komaj ujeta kakšno besedo, na sobotnem „boljšem trgu“ pa bi ji zaradi močnega ozvočenja skoraj razneslo bobniče.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Ponudba je bila v zadnjih dneh tako kot običajno kar pestra. Breskve, ki jih večinoma prodajajo po 120 din gredo še vedno dobro v prodajo. Hruške so bile po 160 din, zgodnja jabolka po 100 din, marelice po 160 in lubenice po 50 in 80 din kilogram. Za paradižnik je bilo potrebno odšteti 100 din, za krompir 50 ali 60 din, prav toliko tudi za kumare. Pojavile so se prve sveže fige po 260 din kilogram in nekatere druge vrste sadja. Kupcem so bila na voljo juca po 17.0z. 18 din in precej domače smetane in siriča. Tržnica je bila kar dobro založena z zelenjavo, ponujali pa so tudi več vrst rezanega cvetja in sadja. Že nekaj časa je ponudba gob zelo skromna in tudi te dni ste lahko kupili le nekaj precej starih lišič. Gobarjem letošnja sezona očitno ni naklonjena. Pri ponudbi obrtnikov ni bilo videti kakih posebnih sprememb ali novosti. Najbogatejša je bila zopet ponudba suhe robe.

Sprehod po Metliki

VSERABE ŽE KAZALO, da bo letošnje kilaspoleje odvratilo metliške borbnice od namere, da se spuste po Kolpinski oštinice do Metlike. Vendar pri tako majni skupini je bila na poti prejšnji teden druga pa vesla prav te dni. Na vsakoletno pot se odpravijo Metličani zato, ker je Kolpa še vedno lepa, polna skrivnih in tihih kotičkov, ob njej pa živijo na obeh bregovih prijazni in gostoljubni ljudje. Enoteden-sko življenje skoraj zunaj civilizacije pa je poseben užitek.

VEČINA DELAVCEV BETI, KOMETA in drugih metliških delovnih organizacij je na kolektivnem dopustu. Delavci Beti, ki ljubijo morje, preživljajo proste dni v počitniškem domu v Seči, drugi so si poiskali primeren prostor ob Kolpi, spet tretji ne počivajo, ampak delajo na poljih ali pri gradnji hiše. Vsa po svoje pač, glede na dolnost denarnice in na razpoložljivi čas.

METLIŠKI FOLKLORISTI DRUŠTVA IVAN NAVRATIL SO SE VRNILI iz Loreta pri Anconi, kjer je bil mednarodni folklorni festival, polni najlepših vtisov. Po lastnem pripovedovanju so z nastopi navdušili, dobili so cel kup ponudb za gostovanja v tujini, in če bodo le imeli dovolj denarja, bodo marsikateremu ponudniki tudi ustregli. Metliška folklorna skupina je zadnje čase številčno močna, kakovost izvedbe belokranjskih in drugih plesov pa so povzdignili na zavidljivo raven. Nič čudnega torej, če bi jih radi videli na vseh koncih in krajih.

Prireditve, ki se izplača

Brez Noči na Kolpi bi težje prišli do telefona, vodovoda, javne razsvetljave ...

GRIBLJICE — Da so dobro pripravljene prireditve tudi dobro obiskane, je pokazala nedavno Noč na Kolpi. Na gribeljskem kopaljšču se je zbralo preko 3 tisoč gledalcev, ki niso prišli sem le iz Bele krajine, ampak domala iz vse Slovenije in bližnje Hrvaške. S programom, v katerem so sodelovali Tomislav Ivčič, Meteori, Novi prijatelji, humorist Marjan Roblek-Matevž, domači tamburaši in manekenke z modno revijo Beti, so bili obiskovalci te tradicionalne prireditve povsem zadovoljni.

Organizatorji — letos so bili to gribeljski gasilci — pa so že drugi dan ugotovili, da letošnja prireditev še tako izplačala. Prodali so vsa pripravljena pečenka, po pijančarjenju pa so morali skočiti večkrat v trgovino, ki je nalašč zato dežurala vsjo noč. Sprva je bila Noč na Kolpi v Metliki, zdaj pa so jo že šestič zapored pripravili v Gribljah.

Zasluzeni denar je prinesel vasi že marsikaj: z njegovo pomočjo so napeljali telefon, vodovod ter postavili nekaj Zarnje javne razsvetljave; zadnji čas pa vse pogosteje razmišljajo o obnovi v gasilskega doma, kjer bi lahko imeli tudi kulturne prireditve, saj je v vasi prav kultura močno razvita. Spominimo se le tamburašev, pevskega zbora ter vsakoletnih srečanj obkolpskih pevskih zborov. Gribeljski primer bi lahko služil drugim krajevnim skupnostim, ki se vse prehitro zadovoljuje samo s pripravo veselice. Z malo več dela in volje se daje doseči tudi višje zastavljeni cilji.

T. G.

Črnomaljski drobir

SONCE ZA TABORNIKE — Okrog 25 tabornikov črnomaljskega odreda Belih brez bo 4. avgusta postavilo svoje šotore in vse, kar sodi zraven, ob Kolpi v Adlešičih. Teden dni bodo potem v naravi dokazovali svoje taborniške veščine, če jim bo seveda naklonjeno vreme. Če jim dež ne bo prizanesel, tako kot letos ne prizanaša že vse leto, bodo pač morali ostati doma. Po napovedih vremensoslovcev sodeče, pa se nam v zadnjem času obeta lepo vreme.

LE NEKOLIKO VEČ DOMISLNIJE — Nekateri, ki so v letošnjem poletju računali predvsem na namakanje v Kolpi, se sedaj jezijo, ker jim je kislo vreme držalo še to veselje. Žal, Belokranjci še vse preveč računajo med poletnimi meseci le na Kolpo, z nekoliko več domišljije pa bi lahko preživeli prijeten dan ali celo dopust v „plaminah“ na obrobju Bele krajine. Dovolj bo, če omenimo le Gorjance in Mirno gorjo.

Drobne iz Kočevja

POTRUDILI SO SE — Gostinjsko podjetje Pugled je vse svoje lokale in obrate na področju mesta Kočevje lepo in smotno preuredilo za tekočo sezono. Vse je preprekano, oprema dopolnjena, leščenci in cvetice dajobarvito sliko lokala, tako da ima človek lep občutek. Posebno prija izletnikom na poti k morju ali ob povratku kratak počitek ob okusni hrani.

ZA LEGA SE ŠIRI — Kmetovalci pa tudi vrtničarji imajo veliko skrb pa tudi stroškov zaradi uničevanja golazni na njihovih javah in vrtovih. Časopisi so polni navodil in reklam za razna sredstva proti tej golazni. Kaže pa, da to bolj malo koristi, saj se zalega širi kar naprej, tako da ljudje obupujejo, kaj še bo, preden bo poljsčina dozorela. Stari ljudje ne pomnijo, da bi bilo po nasadih kdaj toliko golazni kot letos. Toliko reklam za uničevalna sredstva, na polju pa golazen dela svoje!

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

OBIRAJO BOROVIČNE — Te dni je v gozdovih ribniške občine množica ljudi, predvsem žena, ki pridno nabirajo borovniče. Z nimi polnijo kosare, vedra in celo vreče. Največ nabiralec je v okolici Podpoljan. Nabiralec lipe pa ne moremo pohvaliti, vsaj v odnosu do drevoja ne. Namesto da bi nabirali le cvetje, sekajo veje in tako uničujejo drevesa.

POVSOD VESELICE — V ribniški občini so veselice kar po tekočem traku. Podatki kažejo, da je povsod tudi iztržek dober. Organizirajo jih predvsem zaradi zabave gostov in zaradi polnjenja gasilskih blagajn. Samo v Zimarih je bila veselica tudi ob jubileju, ko je tamkajšnje gasilsko društvo slavilo 60-letnico. Več gasilskih jubilejev bo v ribniški občini v prihodnjem letu, med drugim bo praznovalo 100-letnico obstoja gasilsko društvo v Ribnici.

GOSTILNIČARJI NA DOPUSTU — Poleti se Ribničanje spet sprašujejo, zakaj so nekateri gostilne zaprte kar po dva ali tri mesece, in to kar v glavni turistični sezoni. Očitno gostinci kljub kritiziranim velikim davkom dobro zaslužijo, če si lahko privoščijo počitek v sezoni. Včas ti zapri celo po dve gostilni ali več hkrati.

— Kaj je glavna ribniška turistična zanimivost?
— V glavni turistični sezoni zaprte gostilne.

Trebanjske iveri

RIBE V BAZENČKU — Bazenček na ploščadi sredi mesta, sredi katerega je kip akademskega kiparja Staneta Jarma „Dekle s piščalko“, daje skrajno zanimivo prizorišče. Dekletu v piščalko so hulgani spet odločili piščalko. V bazenčku so ribe iz Rinze (rdečerepke, kleni), ki pa bi jim morali uredit tudi skrivališče. Zjaj jih „lepo vzgojeni“ otroci obmetavajo s kamenjem, da ga je že polno dna bazena. Včasih plavajo na površju mrtve ribe, ki so jih nepridipravi zadelji. Vse to nemo priča o naši kulturni stopnji.

KAVO MLETI ALI NE? — Kave v kočevskih trgovinah ne dobiš. Če pa ti jo le uspe kupiti ob morju ali dobiti po drugih „kanalih“, je v Kočevju ne moreš zmlati, če nisi svojega mlinčka. Včasih, ko je bilo kave dovolj, so jo mleli v vsaki trgovini, zdaj pa so iz vseh prodajaln mlinčke odstranili.

RAZBITA OGLASNA TABLA — Te dni so „neznani storilci“ razbili tudi oglasno desko pri knjigarni Državne založbe. Tako so dosegli, da se tudi ta tabla stilno vključuje v videz mesta; ki ga krasijo še razbite klopi, zasmetenne ceste, ulice, pločniki in parki, počekanke fasade, polomljeni kofski zemetri in prometni znaki. Injavnostne ceste ter s smetmi in odpadki ter razni odpadki onesnožena Rinza.

VODOVOD PUŠČA — Iz vodovodnega ventila v močvirju za Dinovim skladiščem močno pušča voda že najmanj od začetka zadnje zime. Prebivalci histega dela Podgorške ulice pravijo, da je zato pri njih slab pritisk v ceveh, in se sprašujejo, zakaj naj bi z vodo varčevali, ko kljub njihovim opozorilom nihče ne pride popraviti ventila. Vodo pa bo spet treba podražiti.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Delovnih rok za Tonoso dovolj

V adlešičkem obratu Tonose premostili začetne težave — Vpeljana proizvodnja in visok osebni dohodek privabljata delavke — Tudi krojilnica?

ADLEŠIČI — Slabo leto in pol je tega, kar je v Adlešičih začel delovati obrat Tonose iz Ljubljane. Še letos spomladi so v Adlešičih tarnali nad pomanjkanjem kadrov in drugimi začetnimi težavami, danes pa s proizvodnjo zadovoljni. Tudi delavk imajo vedno več, glavni razlog za to pa je v visokem osebnem dohodku.

„Delavke, ki so začele delati v Tonosinem obratu, so bile prej v glavnem zaposlene v Iskri, kjer takšnega dela niso bile navajene. Veliko je bilo tudi starejših, nekaterim je bila to prva zaposlitev. Vse to pa so razlogi, da v začetku niso dosegale norm, da so bile tudi nezadovoljne,“ pove izmenovodja Slavica Šubašič in pri pomni, da so začetne težave že prebrodili, saj so se delavke navadile tako na material kot na artikle. Spomladi pa se je povečala tudi osnova osebnega dohodka, tako da znaša zdaj povprečno 19.500 din, kar je nad črnomaljskim občinskim povprečjem.

Prav višji osebni dohodek in dobro

vpeljana proizvodnja sta glavna razloga, da domačinke puščajo delo drugje in se zaposlujejo v adlešičkem obratu. Kljub temu da so spomladi kupili stroje še za drugo proizvodni krak, zaenkrat 80 delavk se dela le na enem, a v dveh izmenah. Da bi bili stroji v obih trakovih zasedeni, bi potrebovali še enkrat toliko delavk, vendar se sedaj za kader ne boje več.

Prav večeraj so sprejeli 20 parov novih delovnih rok, prijave pa so začele prihajati tudi od onkraj Kolpe, saj jim bo pred dnevi odprti most Žužič — Prilišče krajski pot v Adlešiče. Tudi avtobus, ki je doslej vozil le do

Žuničev, bo odslej vozil na hrvaško stran. V Tonosi se zavedajo, da v vseh, ki so močno raztresene, ne morejo hkrati dobiti zadostnega števila delavk, da pa se življenje v tamkajšnje kraje zopet vrača in se bo počasi napolnila tudi njihova tovarna. Poleg tega sodelujejo z adlešičko osnovno šolo, ki naj bi usmerjala dekleta v tekstilni poklic.

Izdelki iz Adlešičev — otroška, ženska in moška trikotaža, predvsem pa športni program za Elan — so tako rekoč v celoti vnaprej razprodani. Vendar bodo lahko šele sedaj načrtovali za v bodoče. Zaradi vode, ki ni bila pitna, je obrat obratoval le poskusno, po zadnjih informacijah pa je voda zopet neoporečna, tako da bo obratovalno dovoljenje popolno. Dogovarjali so se že, da bi v Adlešičih odprli tudi krojilnico, saj delovna organizacija kupuje veliko materiala v Beti, s tem da ga vsaj za potrebe obrata ne bi bilo potrebno voziti v Ljubljano, pa bi bila krojilnica ekonomsko upravičena.

B. M.

Več nadur, pogodb o delu ...

In to kljub temu da še je v črnomaljski občini lani zaposlenost povečala za 3 odst. — Med brezposelnimi predvsem težje zaposljivi

ČRNOBELI — V preteklem letu se je zaposlenost v črnomaljski občini povečala za 3 odst. oz. 272 delavcev, procentualno največ v zasebnem sektorju. Glede na leto poprej se je število zaposlenih zmanjšalo v trgovini in v gozdarstvu, v vseh ostalih panogah pa se je povečalo. V eni izmenji je delalo 60 odst. vseh zaposlenih, v dveh 32, v tretji 6, v turnusih oz. v deljenem delovnem času pa 2 odst. Delovne organizacije so zaposlile 78 pripravnikov, kar je sicer 19 več, kot so predvideli. Žal pa jih je vedno več zaposlenih le za določen čas.

Kljub temu da je bilo v občini 358 novih zaposlitev, se kvalifikacijska struktura ni izboljšala, čeprav neprestano poudarjajo, da je za uspešno gospodarjenje potrebno zaposlovanje znanja. Seveda je visoka rast zaposlovanja zmanjšala brezposelnost za 7,7 odst. Čeprav je med 93, ki saka konec leta iskali zaposlitev, 72 težje zaposljivi, se, žal, povečuje tudi delež strokovnih kadrov, ki iščejo delo prvič.

Zaskrbljujoče je, da se je število ur pogodbenega dela povečalo: opravljenih je bilo nad 25 tisoč ur, čeprav jih je opravilo manj delavcev. Največ pogodb so sklenile delovne organizacije s področja kmetijstva in gozdarstva, kot glavne razloge pa navajajo premajhen obseg dela s polno zaposlitvijo, bolniške, sezonski značaj dela.

3.050 delavcev pa je v preteklem letu opravilo skoraj 250 tisoč nadur, kar je za dobro četrtino več kot leto poprej. Največ nadurnega dela je bilo v industriji, med razlogi pa so poleg tistih, ki jih navajajo za pogodbeno delo, še nadomeščanje izpadle proizvodnje zaradi pomanjkanja surovin, pomanjkanje delavcev, povečan obseg dela, izredna dela. Kot so menili delegati zbora združenega dela na nedavni seji, je delo preko polnega delovnega časa velikokrat posledica neorganiziranega dela, v negospodarstvu pa bi ga bilo moč odpraviti z držečim delovnim časom.

Kar se tiče uresničevanja minimalnih standardov, zagotavlja pri zaposlovanju novih delavcev bivalne pogoje dve tretjini delovnih organizacij. Bistveno boljše je pri zagotavljanju organizirane prehrane med delom, saj je ne zagotavlja le vsaka deseta organizacija združenega dela.

B. B.

Lazi imajo dovolj vode

Lani ob takem času pa so bili Dolenji Lazi brez vode

DOLENJI LAZI PRI RIBNICI — „Vaščani Dolenjih Lazov smo srečni in zadovoljni, ker imamo od konca maja dovolj pitne vode zase in za živino pa tudi cená ni pretirana. Nič več ni hude krvi, zbiranja, sestankovanja in groženj, da bodo ljudje pripeljali živino pred občino,“ je povedal predsednik vaškega odbora Dolenji Lazi Alojz Lovšin.

Že lani smo večkrat poročali o razprtijah, do katerih je prihajalo, ker je na lokalnem vodovodu za Jurjevičo, Breže in Dolenje Lazze zmanjkovalo vode, da so bili ponekod celo po več mesecev brez nje. Zjaj so Dolenji Lazi priključeni na regionalni vodovod Sodražica — Ribnica — Kočevje, Jurjeviča in Breže pa imata vodo še iz svojega vodovoda.

Za priključitev na regionalni vodovod je posamezno gospodinjstvo v Dolenjih Lazih prispevalo okoli 15.000 din in okoli 100 prostovoljnih delovnih ur za izkopa, polaganje cevi in zasipavanje. KS Ribnica je plačala stroške strojnega izkopa in stroške Hidrovoda za spajanje, dala pa je tudi cevi za vodovod.

Jurjeviča in Breže imata letos dovolj vode, ker je pač letos več dežja. Gotovo pa bo treba tudi tem vašem zagotoviti zanesljivo oskrbo z vodo, da nekateri krajanje ne bodo odvisni od dobre volje posameznikov (če jim bodo dovolili speljati cevi po njihovi zemlji, oz. se priključiti na njihovo cev) ali celo predvsem od „jakajočega neba“, na katero se nekateri še vedno najbolj zanesajo.

J. PRIMC

Samoprispevek je že potekel

Podrobnejše poročilo o zbrnem denarju in zgrajenih objektih bo podano na jesenski seji vseh zborov občinske skupščine — Še nekaj denarja

KOČEVJE — Konec maja se je zaključilo zbiranje denarja s samoprispevkom, ki je bil uveden v letu 1979. Poročali smo že, kako je bil zbrani denar porabljen v posameznih letih, tokrat pa poročamo še o porabi za lani.

KS Draga je namenila 820.000 dinarjev samoprispevka za vodovod za Lazec in TV pretvornik. KS Rudnik — Šalka vas je 300.000 din prispevala za ureditev Rozmanove ulice. KS Ivan Omerza Livold je s 450.000 din sfinancirala asfaltiranje poti do bronarice. KS Kostel je iz samoprispevka izžerpala 3.921.000 din za popravilo šolske stavbe, vrta in gasilšnice doma (to investicijo nadaljujejo še letos). KS Stara cerkev je prispevala 1.976.000 din za asfaltiranje ceste Stara cerkev —

Voda za Mozelj

Mozelj in Rajndol bodo priključili na regionalni vod — Dolgoročna rešitev

MOZELJ — „Na območju krajevne skupnosti Ivan Omerza Livold sta najslabše oskrbljeni z vodo vasi Mozelj in Rajndol, ki imata skupen vodovod. Že več let jim poleti manjkajo vode in jo dovažajo iz Kočevja v cisternah,“ je povedal predsednik skupščine KS Ivan Omerza Jože Mihelič.

Več vode so nameravali za ta vodovod pridobiti najprej tako, da bi pri obstoječem vodovodu uredili nova zajetja. Izkazalo pa se je, da zaloge vode na tem kraškem svetu niso zanesljive. Zato so se odločili, da bodo mozelski vodovod priključili na regionalni vodovod. To bo sicer za malenkost dražje, kot bi bila prva rešitev, a bo zato bolj dolgoročno, pa tudi oskrba z vodo bo bolj zanesljiva. Za izvedbo te zamisli so izvolili že komisijo, v kateri sta razen Jožeta Miheliča še Štefan Papež in Vlado Prebilih, ki je še posebno zaslužan, da se zamisel razmeroma hitro bližja uresnitvi.

V prvi fazi bodo položili okoli 4 km vodovodnih cevi od Črnega potoka do Mozlja, kar bo dokončano predvidoma do sredine septembra. To delo bo veljalo okoli 8 milijonov dinarjev. V drugi fazi pa bodo naslednje leto uredili še črpališče in zbiralnik. Končno bo treba položiti še cevi do Rajndola.

J. PRIMC

ZATIRANJE GROZDNEGA SUKAČA

BELA KRAJINA — Sedaj je primeren čas za zatiranje grozdnega sukača v širšem belokranjskem okolišju. Kljub temu da v letošnjem letu ni pričakovati hudega napada grozdnega sukača, ker je ulov metuljev na feromonske vabe majhen, je vseeno priporočljivo poskropiti vinograde zaradi posredne škode, ki nastane zaradi okužbe v Batritsom na navrtanih jagodah. Pri pravočasnem zatiranju dobro delujejo blažji insekticidi, kot so: dipterex 0,15% zolone, basudin 0,1%, lebacid in podobni. Ostrih insekticidov kot so Ultracid, Ekalux, Folimat in drugih ne pripravljamo, ker so prebudi strupi in niso namenjeni za uporabo v vinogradništvu.

Sredstvom za zatiranje sukača damo še sredstva za zaščito pred peronosporo in oidijem.

Inž. SLAVKO DRAGOVAN

POPRAVEK

V prejšnji številki Dolenjskega lista je v anketi „Naša vsakdanja kaplja“ prišlo do neljubega spodbujanja. Neopazljivost je botrovala temu, da smo pri izjavah Jožeta Miheliča in Alojza Lovšina zamenjali njuni fotografiji. Prizadetim se opravičujemo!

UREDNIŠTVO DL

Po devize na tuje ceste

V primerjavi z republiko v Avtu Kočevje nadpovprečni rezultati — Nad težave z delom in samoupravo

KOČEVJE — AVTO Kočevje je pred kratkim praznoval 35-letnico obstoja. Njegova vozila so lani prevozila 175.000.000 ton/km ali 30-krat več, kot v prvem letu obstoja. Nosilnost vozil je danes 12-krat večja, zaposlenih pa je 2,8-krat več.

Z mednarodnim transportom so se v podjetju začeli ukvarjati že leta 1957. Prva leta so bili mednarodni prevozi redki, lani pa so z njimi ustvarili že 75 odst. celotnega prihodka in sodijo zdaj v sam vrh slovenskega in jugoslovanskega mednarodnega cestnega prometa. Tako ima Avto Kočevje 5,3-odstotni delež nosilnosti med vsemi slovenskimi javnimi cestnimi tovornimi prevozniki, hkrati pa ustvari 6,4-odst. delež celotnega prihodka in celo 12,5-odst. delež prihodkov na konver-

tibilnem tržišču. Za letos načrtuje iztržek 20 milijonov DM. Vozijo največ po zahodni Evropi ter Bliznjem in Srednjem vzhodu.

Težav Avtu ne manjka. Izvoznih spodbud je malo, konkurenca je vedno večja. Prisotna je devizna in dinarska nelikvidnost. Težave so pri oskrbi z avtomobilskimi plaščmi, rezervnimi deli, manjka goriva itd. Direktor Avta Danilo Vučić pravi, da sproti iščejo rešitve iz težav in da pomeni pravo pot naprej je več dela, več samoupravljanja in več samoupravljalškega reda. Tudi v bodoče bo potrebnih še veliko naporov, saj so cene njihovih storitev zadržane, datjave družbi so velike, kreditne obveznosti precejšnje...

J. P.

Je trud zaman?

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu nezadovoljen z delom v OZD in KS

ČRNOBELI — Čeprav je delo črnomaljskega sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu navzven dokaj uspešno, pa člani niso povsem zadovoljni, zlasti še, ker vedo za vrzeli.

Dejavnost je dobra zlasti v vzgojnovarstvenih zavodih in osnovnih šolah, kjer delujejo primetni krožki in krožki mladih miličnikov, imajo tekmovanja „Kaj več o prometu“ in opravljajo izpite za kolearsko izkaznico.

Manj se delo čuti v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, to pa zaradi nezainteresiranosti delavcev in krajanov. V zadnjem času je pripravil svet več predavanj o delu s traktorji, ki se ga je v Črnomlju udeležilo le 10 občanov. Prav tako je bilo tudi z akcijo „Brezhibno vozilo je varno vozilo“, saj se je brezplačnih tehničnih pregledov poslužilo le nekaj članov sveta in Avto-moto društva.

M. PIRC NOVI DIREKTOR KZ RIBNICA

RIBNICA — Z večeršnjim dnem je KZ Ribnica dobila po 25 letih novega direktorja. Na to dolžnost je združni svet imenoval inženirja agronomije Mirka Pirca, ki že 9 let dela v KZ Ribnica kot vodja pospeševalne službe. Dosedanji direktor Jože Benčina se je upokojil.

Ustvarjeno je treba tudi braniti

Uspešna predvojaška vzgoja mladih delavcev

KOČEVJE — Od 9. do 26. julija je sredi kočevskih gozdov potekala predvojaška vzgoja mladincev in mladink iz Ribnice in Kočevja, ki so se po končani osnovni šoli zaposlili.

V tem času so mladinci in mladinke osvojili osnovne splošnega ljudskega odpora in družbene samozarite na nivoju usmerjenega izobraževanja. Kot je povedal rezervni starešina Viljem Vesel, je bila snov zanje nekoliko pretežka, med mladinci pa je bila velika razlika v znanju. Kljub temu je predvojaška vzgoja v celoti dobro uspeša. Vesel je dejal: „V primeru vojne bodo znali ravnati samozarite.“

Pri izvajanju v vojaško življenje so imeli nekateri težave. Tu so bili tudi vzgojno zamenjani učenci brez delovnih navad, bili pa so tudi taki, ki so snov hitro dojemali in se sploh dobro vživeli v novo okolje. Na splošno so se bolje znašla dekleta.

Poleg čisto vojaških stvari so imeli tudi predavanja, ki so jih pripravili družbenopolitični delavci iz Kočevja in Ribnice. Predvajali so jim filme, precej dejavna je bila tudi mladinska organizacija. Cilj teoretičnega dela predvojaške vzgoje je bil, da bi mladince spoznal svojo vlogo v sistemu SLO in se zavedel da ni le delavec, temveč da mora ustvarjeno tudi braniti.

A. L.

Iščejo nove vodne vire

Pričakujejo, da bodo novi viri dajali vodo, ki je ne bo potrebno čistiti — Zdaj voda ni najboljša

KOČEVJE — Preskrba z vodo se je v občini Kočevje v zadnjih nekaj letih občutno izboljšala, težave so le še na območju Mozlja in KS Draga. Leta 1982 so začeli tudi načrtovati raziskovati vodne vire in že v nekaj letih bo znano, kakšno vodo bomo v bodoče pili v občini Kočevje in Ribnica. Z vrtanjem v Slovenski vasi so v globini 46 m našli na vir, ki daje 50 sekundnih litrov vode, njeno kakovost pa bodo ugotavljali leto dni.

Po študiji o vodni preskrbi kočevsko-ribniške doline do leta 2.020, ki jo je izdelal Hydroinženiring Ljubljana, je predvidena načrtna zaščita vodnih virov (ribniška občinska skupščina je že sprejela ustrezni odlok), usposobitev novih vodnih virov, zamenjava starega omrežja, gradnja čistilnih naprav (za čiščenje pitne vode) in vodohrarna, dopolnjevanje primarnega omrežja in priključitev novih vodnih virov.

Zato je potrebno na območju Slovenske vasi zgraditi 500-kubični hranilnik vode in črpališče ter več

odsekov vodovoda, kar bo veljalo preko 21 milijonov dinarjev, na območju Livolda 200-kubični vodnih hranilk, črpališče in cevovode, kar bo veljalo preko 5 milijonov, na območju Kočevja pa 700-kubični vodni hranilnik in več odcepov vodovoda, kar bo veljalo preko 17 milijonov. Na področju Livolda, Brezovice in Rakitnice nameravajo z vrtanjem priti do vode, ki je predvidoma ne bo treba čistiti, in tako bi se izognili gradnji čistilnih naprav. Kakovost sedanjee vode pa je tako, da bi sicer čistilne naprave zanj kmalu potrebovali. Ta vrtanja bodo veljala 5 milijonov dinarjev. Skupno bi bilo za ta dela potrebnih okoli 50 milijonov.

Vseh teh stroškov pa sam Hidrovod ne bo zmogel. Dohodek od iztržka za vodo zadostja komaj za tekoče poslovanje in enostavno reprodukcijo, da bi razširjeno reprodukcijo pa bo potrebno denar zagotavljati iz drugih virov, saj je oskrba z zdravno pitno vodo dejavnost širšega družbenega pomena.

J. P.

ČETRTKOV INTERVJU

Zaostali znova odrinjeni?

KOPRIVNICA — Na obrobju Kozjanskega je tudi v Posavju nekaj krajevnih skupnosti, ki so uradno priznane za manj razvite, še več pa je takih krajev, kjer se sicer krajani ravno ne hvalijo z nerazvitostjo, a je ta več kot očitna.

Med take krajevne skupnosti v krški občini spada gotovo Koprivnica. Krajani si že leta želijo, da bi imeli tudi pri njih kakšen gospodarski obrat, delavnico. Pred leti so že merili parcele, kjer naj bi nekakšen objekt postavil krški SOP, a ostalo je le pri — merjenju. Veliko ljudi se preživlja s kmetijstvom, še več jih je poiskalo debelejši kos kruha na Senovem in v Krškem. Tudi naš sobesednik Blaž Sotošek si je našel delo v krški Celulozi, toda še vedno živi v domačem kraju, kjer je vodja delegacije za občinski zbor krajevnih skupnosti.

Blaž Sotošek: „Nismo mi krivi, če smo doma v hribih.“

— Kaj trenutno najbolj razburja duhove? v vaših krajih? smo ga vprašali.

„Dolga leta se že borimo za razširitev telefonije, a žal brez vidnih rezultatov. Ljudje so poslali brezvoljni, saj velikokrat samo govorimo, kaj potrebujemo, s čim nismo zadovoljni, ko pa bi morali stvari premakniti z mrtve točke, se dostikrat zatakne.“

— kje tičijo vzroki za neuspehe, ki povzročajo dvom pri ljudeh o nadaljnjem razvoju krajevnih skupnosti?

„Še zmeraj ima širša družbenopolitična skupnost premajhna posluh za naše težave. Saj vemo, da bi lahko na občini vsaj bolj pritisnili na PTT Novo mesto, da nam nameni vsaj tolikokrat obljubljeno telefonsko govorilnico. Zjad smo včasih po 4 do 5 dni odtrgani od sveta, saj premorejo telefon le na pošti, v šoli in krajevnem uradu. Velika težava pri nas je pomanjkanje sposobnih ljudi, organizatorjev. Še dobro, da imamo šolo, ki je bila pobudnik in organizator nekaterih akcij, denimo, lani za izgradnjo smučarske vlečnice. Ne smem pozabiti niti TVD Partizan in prosvetnega društva... Škoda je le, ker so na šoli skoraj vsi vozači, ki gotovo nimajo toliko volje in zanimanja za razvoj kraja, kot če bi živeli tod.“

— Povrnimo se naposled k telefoniji. Kdaj računate na telefon?

„Bilo je že čez 60 interesentov, ko pa so zdaj nekateri razširili govorice, da bo moral vsak prispevati za priključek kar po 13 starih milijonov, jih je ostala slaba polovica. Do osem milijonov biše prispevali pa še uadarnski delani in prisklebi drogove. Senovčanom bi morali dati okrog 160 starih milijonov za kabl do Malega Kamna. Toda nihče nam ne more dati zagotovila, da bo vsaj v poldrugem letu telefonsko omrežje prišlo do naših domačij. Zadnje predstavnika PTT Novo mesto ni bilo na sestanku interesentov za telefon in ljudje so dobili občutek, da pošta zanalašč zavlačuje. Kdaj bomo dobili pravo informacijo?“

P. PERC

„Prva pomoč“ po toči

Kaj storiti za odpravo posledic na posevkih in travnikih — Škoda v sadovnjakih in vinogradih je dolgotrajnejša, mnogi si še od lani niso opomogli

SEVNICA — Kmetijstvo te občine je že drugo leto zapored prizadela katastrofalna toča. Na terenu so popisne komisije, ki ugotavljajo škodo po republiški metodologiji, saj je občina prisiljena prositi za solidarnostno pomoč. Trenutno kljub precejšnjemu nalodnjstvu med kmeti in tudi zgroženosti ne gre obupavati. O ukrepih za prvo pomoč smo se pogovarjali z vodjo posevalne službe pri TOK (M) Kmetijskega kombinata in Željko Mlakarjevo.

— Kakšna je razlika med lamsko in letošnjo ujmo?

„Letos je območje, kjer je klestila toča, lahko skoraj povsem natančno zarisati, kot bi vlekli črto po zemljevidu. Resda je prizadeto območje malo manjše, škoda pa bo večja, ker je ujma prišla v času, ko je bilo požete le okrog 10 odst. pšenice. Najhuje pa je to, ker je letošnje leto že itak v hudi zamudi pri rastlinski vegetaciji. Kozruza je bila

npr. v najbolj občutljivem obdobju, ko tvori metlice. V hribih, kjer je bila zaostanek največji, je zato tudi tam, kjer je bila škoda po toči manjša, to tako hud udarec, da bo treba marsikje njive preorati. Škoda v sadovnjakih in vinogradih je dolgotrajnejša, posledice so na lesu očitne tudi dve do tri leta. Mnogo nasadov se še ni opomoglo od lanske toče.“

— Kakšni so trenutno najnujnejši ukrepi?

„Naša temeljna organizacija bo ponudila kar največ dušičnih gnojil. Na srečo imamo na voljo vsa najpotrebnejša škropiva. Priporočamo krmne dosevke: mnogocvetno ljujliko, krmno ogrščico in raneje sorte kozruze, predvsem hibride BC 193 in 191.“

— Kaj storiti s prizadetimi posevki in travniki?

„Zbite travnike je treba vsekakor pokositi, dognojiti, da bi dobili vsaj otavo. Seveda je to mnogo lažje reči kot narediti, saj je odkos v takih razmerah še posebej težaven. Prizadeto kozruzo v visinskih predelih je treba vsekakor preorati. Zaradi omenjene zapoznele vegetacije tam ne priporočam letos več sejanja kozruze, ker je tam zanjo prepozno. Mnogo bolj priporočam mnogocvetno ljujliko in ogrščico. Nasploh bodo živinorejci imeli več od ljujljke, ker jim ta lahko v kolikor toliko ugodni jeseni omogoči od enega do celo treh odkosov. To je še tem pomembnejše, ker je dosti gospodarjev zaradi prejšnje suše imelo le en odkos, sedanega je vzela toča.“

A. ŽELEZNIK

Kmet Felix Anžel z Blata je kosil pšenično njivo, ne zaradi žetve, temveč da bi po razdejanju s točo imel vsaj kaj nastiljati. „Skubetova iz Sevnice ima že 86 let, a ne pomni take toče, ravno tako tudi ne nad 80 let stara Novakova mama iz Blata,“ skrušeno pripoveduje ta gospodar, ki sicer redi 24 zadržanih in 11 svojih govedi. Z 2,5 ha svoje kozruze in ostale sileže bi imel v siceršnjih razmerah zanesljivo dovolj krmne vsa zimo. „Vsako leto sem lahko odšel najmanj 5 do 6 svojih bikov, posledje ne vem, kako bo. Ne vem, kako bodo ravnali pri zadrugi glede kozruze, ki smo jo prejeli vnaprej za pšenico, ki jo sedaj lahko čimole preorjemo.“

Jože Jeršin, kmet z Račjega sela, ima sicer kurjo farmo, kljub temu pa redi še šest glav živine. Dvomi, da bi se še kaj izemilo iz dveh hektarjev hudo zdelane kozruze. Preden je pokazal svoje polje, je opozoril na potočene njive Milene Novak. „Ima to smolo, da ima površine bolj zaokrožene. Zemsko so se dan za dnem mučile z okopavanjem pese, sedaj niti na eni ni najti celega lista. Pa so televizijski dnevniki na ta praznični večer tako obetavno zaključili. V pol ure zatem je bil ves naš trud zastonj pod debelim sojem toče,“ opisuje Jeršin ta večer, ki ga ne bo zlepa pozabil.

POPRAVEK

V prejšnji številki nam je na 6. strani spet zagodel tiskarski škrt (?) in v prispevku „Otroci zdomec na morju v Nerezinah“ izmislil podnaslov. Tase pravilno glasilo: „Do 31. avgusta bo tam letovalo okoli 720 otrok.“ Škrat je dodal k temu podnaslovu še besedi „naših zdomec“, čeprav gre, kot je moč razbrati iz celotnega prispevka, le za 18 otrok naših zdomec. Prizadetim in avtorju se opravičujemo.

UREDNIŠTVO DL

Poročna pota vodijo v Brežice

V brežiški občini ukinili sklepanje zakonskih zvez na matičnih uradnih v Artičah, Pišecah in na Bizeljskem — Kdaj poročna dvorana v gradu?

BREŽICE — V brežiški občini že nekaj časa ugotavljajo, da na matičnih uradnih Artičah, Bizeljsko in Pišecah kljub prizadevanjem matičarjev in krajevnih dejavnikov še zdaleč nimajo primernih prostorov in opreme, kjer bi lahko svečano sklepali zakonske zveze.

Denarja za ureditev prostorov ni, zato so z občinskim odlokom unikili sklepanje zakonskih zvez v omenjenih krajih in v Cerkljah, kjer pravaprav tega ne počnejo že več kot deset let, odkar se je matični urad preselil v novo stavbo. Cerkljami so se že navadili, da izrečejo „da“ kar v občinskem središču.

Vsa pota bodo naslednje vodila v Brežice, s čimer so se najtežje sprijaznili Bizeljanci, ki so opozorili na precejšnjo oddaljenost od središča in s tem tudi na večje potne stroške mladoporočencev, prič in ostalega spremstva. Bizeljanci zatrjujejo, da je nekdo prišel k poroki celo peš. Zagovorniki „centralizacije“ poročnih obredov postrežejo s podatkom, da je bilo vsako leto na matičnem uradu na Bizeljskem največ dvajset porok, največkrat pa precej manj, in da se na poslednjem skoraj vsi mladoporočenci tudi slikajo pri brežškem fotografu.

Za zaključek se resen delegatski utrinek o — necesnosti. Po besedah ravnatelja Posavskega muzeja „upravni organ neresno pristopa k zadevi“, in

sicer zato, ker z gradom, kjer naj bi uredili poročno dvorano, upravlja brežiški Posavski muzej. Ta pa sploh ni zainteresiran, da bi najel posojilo za ureditev poročne dvorane, ker se muzej zaveda, da je treba posojilo tudi vrniti. Enkrat so se v tej ustanovi že ujeli na limaNice, zato upravičeno pričakujejo pomoč občinske kulturne skupnosti in občinske skupšine. Že pred leti je namreč znašal predračun samo za restavriranje stropne štukature preko 200 starih milijonov, v bodoči (?) poročni dvorani, ki bi ob celoti-

vi prenovi gofavo postala turistična zanimivost, pa je treba postoriti še marsikaj drugega.

P. PERC

PRVA OBRTRIŠKA RAZSTAVA

BREŽICE — Brežiško Obrtno združenje bo ob svoji 5. obletnici delovanja pripravilo prvo razstavo obrti v občini. Od okoli 400 vseh obrtnikov pričakujejo, da bo 1. septembra v prostorih brežiške gimnazije razstavljala vsaj polovica. Izdali bodo priložnostno brošuro, vrtil pa bodo tudi film o pridobivanju mladih v obrtni poklic.

SO SI NEKATERI ŽE REZERVIRALI PARCELE?

BREŽICE — Po kazidalnem načrtu Šentlertar I z Gozdnim gospodarstvom Brežice je na voljo 8 parcel, ki pa so že dlje časa „neobjudene“. Zato so si otroci tam uredili igrišče. Ko je zdomec hotel graditi v okviru tega kazidalnega okoliša, so mu povedali, da so parcele za „tiste, najbolj potrebne, revne, a da bodo drage“. Res čudna, nasprotujoča si informacija. Zato je tem bolj upravičena zahteva krajanov, naj bi čimprej izvedli javni natečaj in naj licitacija ovreže govorice, da so parcele že rezervirane.

JOŽE ZAKŠEK — „Uspehimamo, ker smo složni!“

Hidrant pri vsaki hiši

Udarniško gradijo dom

PRILANCE — Samozaščitna zavest, posebno v gasilstvu, je močno zasidrana v zavesti naših ljudi. V tej mali vasici visoko v kozjanski hribih je komaj šest hiš, vendar ima vsaka svoj hidrant. Je to morda že kar pretiravanje sicer pridihi, a revnih ljudi? Nikakor ne. Domačije so raztresene kar dosti daleč druga od druge, dosti starih je kritih še s slamo. Po drugi strani tod znova in znova razsaja rdeči petelin. Ko je lani zagorelo gospodarsko poslopje pri Romihovih, so resda prihiteli na pomoč tudi sosednji gasilci, vendar je bil poseg domačih fantov prav s pomočjo enega teh hidrantov odločilen.

V vsakem vremenu se tudi ni moglo pripeljati v te hribe, ne le pozimi, temveč tudi sredi poletja. Zadnje neurje je tako odrlo cesto pod vasjo, ki je tudi sicer strma kot streha, da se je po njej komajda moglo prebiti s traktorjem.

Krajani so zatorej imeli vse razumevanje, ko se je njihova gasilska desetina odločila zidati nič več in nič manj kot svoj gasilski dom. Sedaj je že pod streho, ob slovesu od mladinskih brigad to poletje je bil zatočišče tudi za to. Duša teh akcij v kraju je sovaščani Jože Zakšek, vzdrževalec v hladilnici sevnškega kmetijskega kombinata na Blanci. „Pomagala nam je edino belaška krajevna skupnost,“ pove v znak hvalečnosti. Sami so zidali in opravljali vsa ostala obrtniška dela. Za vse skupaj je bilo 5.000 ur premalo. Kdo bi jih štel, pri njih štej samo opravljeno delo.

A. Ž.

Kovinarji na poti iz težav

Tovarna konstrukcij: izvršni svet ima zaupanje v njih — Pomoč matičnega kolektiva trboveljske STT

SEVNICA — Občinski izvršni svet se je predložilo sredo dolgo muditi z obravnavo sanacijskega programa Tovarne konstrukcij, tozda trboveljske Strojne tovarne.

V matičnem kolektivu jim je seveda neljubo s takim poslovanjem prihajati na prag petnajstletnice tukajšnjega kolektiva. Po drugi strani ne skrivajo težavnih razmer, v katerih so naši kovinarji. Sanacijski odbor, v katerem so sami strokovnjaki STT na čelu z Jožetom Dernoškom, je prepričan, da bodo programi sevnškega tozda pri izdelavi naprav za kemijo za nimitvi tudi za izvoz, za rudarsko podporje in druge sklope pa naj bi bilo tudi navkljub raznolikim sistemom pri nas dovolj povpraševanja, vsaj med našimi ruđniki. Kovinarji si obetajo marsikaj tudi od sodelovanja s Francijo. Seveda jim ta posej utede koristiti šele čez daljši čas. Tov. Dernošek je nadrobno pojasnil težave pri delih za koprsko luko in jeseniško železarno. Namesto tovarniških odnosov med kooperanti in investitorjem so bile prav trgovske razmere, je opisal boj za posej.

Se ponavlja podobna stvar, kot je bila npr. pred leti med Konusom in Jugotanimom, ko je slednji lahko le dajal za skupne službe, v zameno za to pa je dobil bore malo? V STT poučarjajo, da za službe dejansko že dve leti niso prejeli ničesar, za letoš so obetnuto znižali prispevek. Po drugi strani se zavedajo nujnosti pomoči tukajšnjemu tozdu. Trenutno je brez direktorja, v sanacijskem programu pa navajajo nujno za krepitev vrste služb v Sevnici. Minulo leto je bilo

težko za vso STT, ne le Sevnčane. Medsebojni tesni stiki in strojenost kolektiva okrog sedanjih nalog so obet, da bodo težavne razmere prebrodili po samoupravni poti.

ALFRED ŽELEZNIK

Polovica brigade je iz delavcev

Krška MDB Matija Gubec gre na ZMDA „Istra 84“

KRŠKO — Mladinska delovna brigada Matija Gubec iz Krškega, ki odputuje to nedeljo na zvezno mladinsko delovno akcijo „Istra 84“ v Vanganel, bo štela vsaj 35 brigadirjev. Če pa bodo v vodstvu občinske konference ZSM imeli srečno roko, se jim bosta pridružila še dva mladina, kar bi še bolj približalo postavljeni cilj — povsem izpolnitil brigado. Komandant brigade je 20-letni ključavničar senovske Metalne Stojan Kajba — Kišta, ki je že sodeloval na MDA Istra 79, Kras 80 in Slovenske gorice 81.

„Kot so nam sporočili organizatorji, imamo zadostno število brigadirjev, čeprav ne bi radi zapahnilli duri pred tistimi mladimi, ki niso po svoji krivdi prišli na vse pripravne. Več kot 40 brigadirjev pa sploh ne bi sprejeli. Polovica brigadirjev je novincev, ostali že imajo izkušnje z nekaterih akcij, prav tako je približno polovica delavske mladine, drugi so srednješolci, študente so štirje. To niti ni slabo v primerjavi s prejšnjimi brigadami, čeprav nas čaka v naslednjih letih še veliko dela pri pridobivanju štipendistov iz združenih sredstev. Največ dela nas čaka pri vodovodu Črni kul — Vanganel in pri melioracijah zemljišč proti Kopru,“ je povedal komandant Stojan Kajba. Pokrovitelja brigade, ki se bo vrnila domov 3. septembra, sta krški SOP in brestaniški TES.

P. P.

Krške novice

KRIVI SO REZERVNI DELI — Praviho, da gre v tretje rado, in letos že tretje pišemo o edinem semaforu, ki ga premore mesto, pa še ta je nenehno „bohlen“, saj utripajo le rumene luči. Maja je v občinski skupščini tudi delegat Celuloze Črt Čargo zahteval, naj tozda za vzdrževanje končno nekaj ukrene. Menda se stvar veče toliko časa, ker ni moč dobiti nekih rezervnih delov za semafor. Kako prav nam pride marsikaj izgovor, da nečesa pač ni moč dobiti, ker je iz — uvoza.

PRITOŽBA NA RAVNO VELIKO — Komasačija 310 hektarov površin na območju Mraševo-Muzga je sprva močno razburkala duhove med kmeti, ki pa so se zdaj zvečne že pomirili. Zanimivo je, da je pritožnikov le okoli 10 odst. vseh lastnikov, zajetih v zložbo zemljišč, a še med temi so tudi taki, ki so dobili celo pol hektara več zemlje, pa se še pritožujejo.

„RESA“ SE SELI V DIJAŠKI DOM — Obnova sedanje poslovne stavbe obrtne zadruge „Resa“ se bo vsak hip pričela in s tem tudi izgradnja Doma obrti v Krškem. Odlašanje je zaenkrat povzročilo podražitev že z okrog četrtr celotne predračunske vrednosti naložbe. Obrtniki upajo, da jim ne bo treba globlje seči, saj se obrtna zadruga „Resa“, ki je soinvestitor že sli (začasno!) v Dijanski dom Milko Kerin.

Sevniški paberki

LEPŠI GRAD — Mogočno poslopje ima z novo asfaltno cesto mnogi prijetnejši dostop. Poslej je tam tud novo gostišče. V soboto so okoli gradu urejali mali brigadirji iz sestave pionirske XIV. divizije. V takem številu bi kdaj tud lahko pomagali tud starejši. Grad ima obnovljeni tudi okna. Skratka, tam niso več le strahovi.

BO, KADAR BO — Po zadnjih neurjih je bilo mogoče okrog bazena le v visokih gumijastih škornjih. Sicer pa, kaj sedaj taka ilta okrog tega, al bo bazen odprt ali ne, če ga doslej ni bilo toliko let!

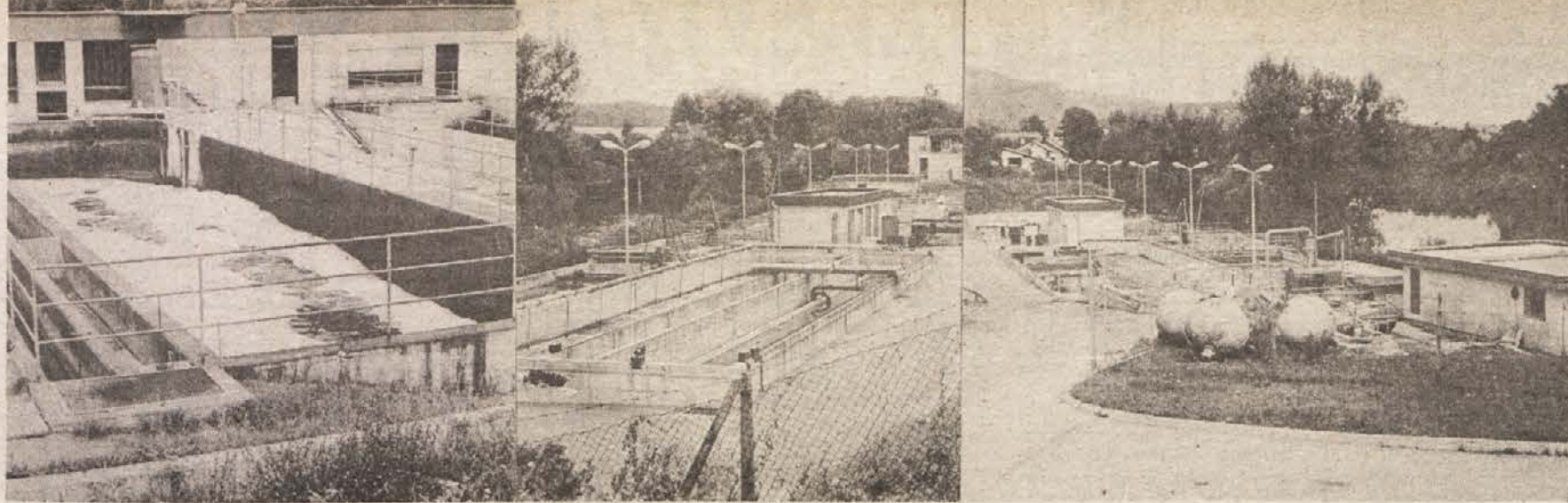
TRZNICA ZAŽIVELA — Vso pomlad sta dve stojnici blizu trgovine Center bolj samevali. V začetku tedna je bila tam lepa ponudba breskev. Se nam vendarle tudi pri zelenjavi obeta konkurenca?

Trebanjske iveri

NE ČAKAJO LE NA PRETEP — Dobriški delegat je na zadnji seji pot ožil, češ da so prišli miličniški na ta mkašnjo veselice šele debelo uro pretepu. Včasih je vsaka vsem premogel nekaj postavnih „vunbaciteljev“, nc če se v zraku bleščijo noži, to ni omuh. Seveda pa imajo miličniški kolikor jih določen trenutek pač je, tu di še kaj drugega dela kot miri srboriteže.

BREZ PREGLEDA NE GRE — Tudi pridedelji veselice morajo skr beti, da je snago in zdravjem vse v re du. V tem smislu je občinska skupščini na tudi sprejela odlok. Sedaj je črno n belem zapisano, da smejo streehi hrano le ljudje, ki so zdravniški pregledani. Sicer pa menda vsaka va še premore kakšnega trgovca, če je ž, gostilničarjev manj.

UJMA JIM JE PRIZANESLA — Kot bi odsekali, toča ni klestila pu Hudejah, kjer je romsko naselje. Sice pa v krajevni skupnosti Račje selo nise nič kaj navdušeni nad to rešitvijo. Še več, prav blavi so se, da ne bi bilo zarisano v prostorski plan, kaj se, da bi sem dobili še tiste iz Male Loke. Na občini pojasnjujejo, da ne gre za kakšne gete, temveč nadaljnje razseljevanje in socializacijo družin.

OBSOJENI NA SMRAD IN ZASTRUPITVE?

Resnica o novomeški čistilni napravi v Ločni dobiva vse širši obseg — Novo mesto na pragu ekološke katastrofe — Bršljinski potok Bezgavec ostal brez življenja — Brozga iz odlagališča v Žabjeku ogroža Potočno vas in Muhaber — Smradu v Ločni ni moč odpraviti — Ogrožena tudi Krka

Takole je konec minulega meseca zapisal v svojem poročilu novomeški vodno-gospodarski inšpektor Pavle Erjavec:

„Republiški zavod za ribištvo je opravil analize vode, favne in flore, ki kažejo, da je reka Krka od izpusta iz čistilne naprave v Ločni pa vse do jezua v Mačkovicu tako močno onesnažena, da spada njen vodotok v četrti, najslabši kakovostni razred.“

Navzlic vsem doslej izdanim ukrepom in skupnim prizadevanjem se učinkovitost centralne čistilne naprave v Ločni ni prav nič izboljšala in vodotok reke Krke postaja kanal mrtev vode. To pa še zdaleč ni vse. Sedanje razmere na čistilni napravi zahtevajo reden odvoz blata, dnevno tudi po 100 kubikov, ki vsebuje blizu 95 odst. vode. Novomeška Komunala nima za odlaganje tega blata ustrezne lokacije niti dovoljenja. Dnevno odvažajo to brozgo v lagune na opuščnem smetišču v Žabjeku, vendar te lagune niso nepropustne. Iz njih se neprečiščena gošča izceja v podtalje in studenc, ki izvira v Potočni vasi in se izliva v bršljinski potok Bezgavec. Z analizo je neizpodbitno dokazano, da je danes voda v studencu tako močno onesnažena, da je strupena za ves vodni živelj. Gre za pravo ekološko katastrofo, saj bo preko zastrupljenega bršljinskega potoka onesnažena tudi reka Krka že ob samem vходу v Novo mesto.

In nenazadnje: iz bršljinskega potoka se danes zajemajo pitno vodo štiri družine, naselje ob Bezgavcu.“

PETICIJA Z 48 PODPISI KRAJANOV

Očitno tudi takšno, prav zastrašujoče poročilo ni bilo dovolj resno opozorilo, pač pa so, kot kaže, na gumb za alarm pritiskali šele prebivalci Potočne vasi, ki so te dni poslali novomeški upravi inšpekcijskih služb peticijo z 48 podpisov. V njej zahtevajo takojšnje ukrepe, saj se že nekaj časa po vasi in okolici širi neznošen smrad. Noč in dan so zaprti v svoja stanovanja, oken zaradi smradu ne morejo odpirati, iz prenapoljenih lagun v Žabjeku pa se smrdljiva brozga po pobočju razliva naravnost proti vasi. In če k temu prištejemo še večletno negotovanje in proteste tistih tisoč ali več Loččanov, ki morajo dan za dnem najbolj neposredno prenašati pomanjkljivosti in hibe v delovanju čistilne naprave, postaja vsa stvar zrela že za kaj več od zgolj gosto popisanih kilogramov papirja, ki vsi po vrsti nosijo enak refren v naslovu: „Motnje v delovanju čistilne naprave v Ločni“.

Od besed k dejanjem! so tokrat rekli inšpektorji novomeške UIS, siti nenehnih opozarjanj brez sadu.

„Nič krive nas krajanje Potočne vasi in Muhaberja obtožujejo, da za njihovo zaščito in varstvo okolja nismo naredili dovolj,“ pravita Pavle Erjavec in načelnik Zvone Bečaj. „V resnici pa smo vseskozi opozarjali na ločensko čistilno napravo kot največji problem v občini. O

tem smo obveščali izvršni svet in druge organe, razumljivo, da tudi novomeško Komunalo, zahtevali smo tudi, naj se čimprej najde ustrezna lokacija za deponirajo odpadkov. Že v lanskem februarju smo izdali Komunali odločbo o obveznem preizkusu čistilne naprave, zahtevali, naj zagotovijo strokovno vodenje in odpravijo napake. Ne dolgo tega smo jim dali tudi odločbo, naj štirim družinam, ki so se z vodo oskrbovale iz Bezgavca, zagotovijo pitno vodo.“

INŠPEKTORJI GREDO DO KONCA

„Tokrat bomo šli do konca. Zaradi gospodarskega prestopka, storjenega z zastrupitvijo Bršljinskega potoka, bomo Komunalo te dni ovadili temeljnemu javnemu tožilcu. Pred nekaj dnevi pa smo na kolegiju sprejeli sklep, da bo zoper Komunalo ukrepal še urbanistični inšpektor. Čeprav imajo od Geološkega zavoda v Ljubljani črno na belem zapisano, da deponija v Žabjeku za tovrstne odpadke ni primerna zaradi kraške sestave tal, so že izkopali dodatno laguno za novo deponiranje usedlin iz čistilne naprave. Sodimo, da gre za črno gradnjo. In ne nazadnje: Komunali bomo nemudoma izdali odločbo o prepovedi odvoza odpadkov iz čistilne naprave v Žabjek.“

Vsa zadeva bi s tem lahko dobila zagotovilo, da se bodo stvari vendarle

premaknile na boljše. Toda v Komunali niso takšnega mnenja, pojasnjujejo namreč še drugo plat. Direktor Alojz Ueman je odločen:

„V tistem trenutku, ko bomo od inšpektorjev prejeli odločbo o prepovedi odvoza odpadnih usedlin in gošč v Žabjek, bomo prisiljeni ustaviti delovanje čistilne naprave v Ločni.“

Ta stavek dobi svojo pravo težo šele ob naslednjih podatkih. Lansko prvo polletje je šlo skozi čistilno napravo 702.765 kubikov odplak, letošnje prvo polletje že 1 milijon 115.464 kubikov. V lanskem prvem polletju so delavci Komunale odpeljali v Žabjek 1.138 kubikov gošč iz čistilne naprave, v letošnjih prvih šestih mesecih že 4.821 kubikov. Mar gornji stavek direktorja Komunale pomeni, da lahko že danes ali jutri pričakujemo, da bodo vse te ogromne količine odplak in blata prišlele mimo čistilne naprave teči naravnost v Krko? Grozljivo!

Toda v Komunali trdijo, da v primeru prepovedi odvoza usedlin v Žabjek drugega izhoda sploh ni! Zakaj?

OPOZORILA KOMUNALE BREZ HASKA

„Zaradi kraške sestave tal novomeško območje ni primerno za tovrstno deponirajo,“ pravi Alojz Ueman. „Nam je to že vseskozi jasno, zato tudi že toliko let iščemo ustrezno lokacijo. Poglejte, že 4. maja 1979 smo obvestili skupščino občine Novo mesto in upravo inšpekcijskih služb, da bomo ustavili obratovanje čistilne naprave, ker nimamo ustrezne deponije, odplake v Žabjeku pa se že prelivajo v Bršljinski potok, ki so ga ljudje uporabljali za pitno vodo. Naj ob tem le omenim, da smo pred nedavnim štirim družinam iz Potočne vasi, ki so vodo za pitje zajemale iz Bezgavca, iz sredstev amortizacije delovnih priprav(!) naše delovne organizacije naredili vodovod.“

Na naše obvestilo ni bilo odgovora, če seveda odštejem dopis inšpektorjev, v katerem so nam odločno prepovedali ustavitve čistilne naprave. Le leto kasneje smo poslali nov dopis in obvestili pristojne, da bo vrtača z usedlinami čez dva meseca polna in da se bodo pričele odplake razlivali proti Potočni vasi. Nič se ni premaknilo. V tem času smo tudi sami vneto iskali primerno lokacijo za deponirajo. Imeli smo prostor pod Ruperč vrhom, tudi načelno soglasje, pa se je uprla krajevna skupnost. Imeli smo lokacijo v Češči vasi, za njeno ureditev dali 100.000 din, vendar nam dovoljenja niso dali. Kaj več se resnično ne da narediti.

Na lastne stroške smo celo sklenili pogodbo z dr. Marjanom Ivancem iz Ljubljane za izdelavo študije, o končni dispoziciji gošč iz čistilne naprave in ukrepah za varstvo okolja v Novem mestu. Študija je narejena, shranjena v našem arhivu. Lokacij pa ne določamo mi niti ne izdajamo soglasij in potrdil. Naredili smo več, kot je bilo v naših močeh, tuje krivde pa nase ne bomo prevzeli!“

NA PRAGU EKOLOŠKE KATASTROFE

„O Žabjeku se tole. Danes je zagotovo edina rešitev, enako kot v lanskem februarju, ko smo se na sestanku skupaj z republiški sanitarnimi inšpektorji in inšpektorji novomeške UIS dogovorili, da ga bomo še nekaj časa uporabljali, dokler pač ne bo druge rešitve. Takrat smo v sklepu zapisali, naj gredo prizadevanja v dveh smereh: zagotoviti je treba začasne rezervne lagune za odvoz usedlin, hkrati pa iskati trajnejšo rešitev. To bi bile stiskalnice, s pomočjo katerih bi v čistilni napravi dehidrirali usedline in jih potem brez vsake večje nevarnosti deponirali na primerno mesto (Leskovec —

op. p.) Toda dejstvo je, da takšnih preš v Jugoslaviji ni, niti kakršnih koli izkušenj pri delu z njimi.“

Začaran krog torej, ki ga leto za letom riše čistilna naprava v Ločni. Novo mesto je na pragu ekološke katastrofe, inšpektorji, razumljivo, skušajo preprečiti, kar se še preprečiti da. Bršljinski potok je namreč zastrupljen, obstaja celo bojazen, da ga bo zategadelj potrebno zarezati in tako preprečiti izlivanje v Krko. V Komunali mahajo z argumentom, da utegnejo dandanašnji ukrepi inšpektorjev prinesiti še več zla. Obstaja sploh kakšna rešitev? Kratkoročne, kot kaže, ni, dolgoročne je povezana z novimi in dragimi investicijami.

ZGREŠENA ŽE LOKACIJA ČISTILNE NAPRAVE

Smrad je bil tisti, ki je prvi nakazal motnje v delovanju čistilne naprave in dandanes je že povsem jasno, da je smrad ob vsem tem še najmanjše zlo. In zagotovo je tudi, da se smradu ne bo dalo več ogniti. Kajti odločili smo se za tako imenovano biološko čistilno napravo, katere osnovni princip delovanja je biološko razkrajanje snovi, to pa nujno nosi s seboj tudi smrad. Morda ne bi bilo napak vprašati tiste, ki so določali lokacijo, zakaj so obšli vse dotodanje izkušnje s tovrstnimi čistilnimi napravami v svetu, kjer takšne objekte gradijo izven naselij. In zakaj so bile zavrnjene ideje o gradnji centralne čistilne naprave v Družinski vasi ali pod Strugo? Nekomu je pač šlo za tistih nekaj kilometrov cevi, ki pa jih sedaj nekajkrat preplačujemo.

REŠITEV LE V DODATNIH NALOŽBAH?

Projektant novomeške čistilne naprave je Igor Kos iz ljubljanskega Gea

projekta, ki vzroke za nezadosten učinek naprave pripisuje previsoki organski in kemični obremenitvi iz tovarne Krka, ki ob projektiranju predvidene obremenitve presega za tri- do štirikrat. Naslednji problem pa je, da v čistilni napravi ne prihaja do metanskega vrenja gnojšč, pač pa so ta zakisala in smrad je neizbežen. Do metanskega vnetja bi prišlo le, če bi čistilno napravo ogrevali. Po besedah Alojza Uemana zahteva to novo investicijo, saj bi bilo za ogrevanje potrebno kurilno olje(!), obstaja še možnost, da bi to dosegli z odvečno paro iz tovarne Krka, vendar tudi to zahteva novo naložbo.

Lahkomiselnost nas je pripeljala do paradoksa, da ima Novo mesto prvo v Sloveniji naravnost čudovito urejen sistem kanalizacije, ob njem pa čistilno napravo, ki tega, milo rečeno, ne dohaja. Ob tem ni nepomembno, da naprava vseskozi poskusno obratuje in da bo potrebno zaradi vsega naštetega poskusno obratovanje podaljšati še za eno leto. Za iskanje krivca sedaj ni časa, dejstvo je le, da je bil slab že projekt, to pa po svoje potrjuje tudi izjava Alojza Uemana, da se s podobnimi težavami srečujejo tudi Domžalčani, kjer je čistilno napravo prav tako projektiral Igor Kos. Drugo, še bolj neprijetno dejstvo je, da Novo mesto za odpadke iz čistilne naprave nima primerne deponije. In kaj naj ob tem naredi drugega ne dolgo tega imenovana posebna skupina strokovnjakov, ki ima nalogo predlagati ukrepe za izboljšanje učinkovitosti dela centralne čistilne naprave v Ločni, kot da skuša rešiti, kar se rešiti da? Povzemamo nekaj sklepov 2. sestanka te delovne skupine, ki je bil pred kakimi 14 dnevi (med tem časom se je delovna skupina sestala že tretjič — op. p.), vendar se ga Igor Kos iz nepojasnjenih razlogov ni udeležil:

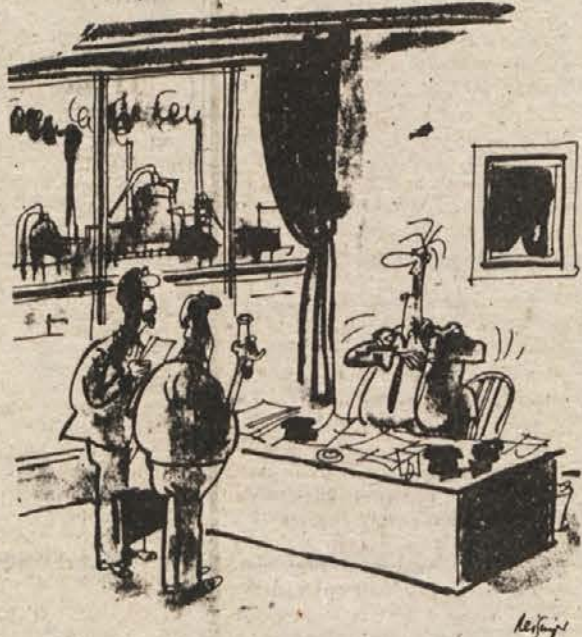
„Takoj je potrebno preiti na zaporedno čiščenje, poskusno obratovanje naj traja 1 mesec. Obvezna je enotedenska kontrola S kanala in Krkinih usedalnikov, saj obstaja možnost, da v S kanal pronicajo kisle vode, ki povzročajo kislo vrenje namesto metanskega, nemudoma pa tudi zagotoviti boljše mehansko čiščenje.“

Poleg še nekaj sklepov prinaša zapisnik tudi zahtevo delovne skupine, naj se javnost obvesti, da se vonju po fermentaciji zaradi odprtih bazenov na čistilni napravi ne da izogniti, skušali pa bodo odpraviti vonj po kisljih jaceh, ki je posledica kislga vrenja. Z rahlo zamudo je ta sklep sedaj realiziran.

ZGODBA BREZ KONCA

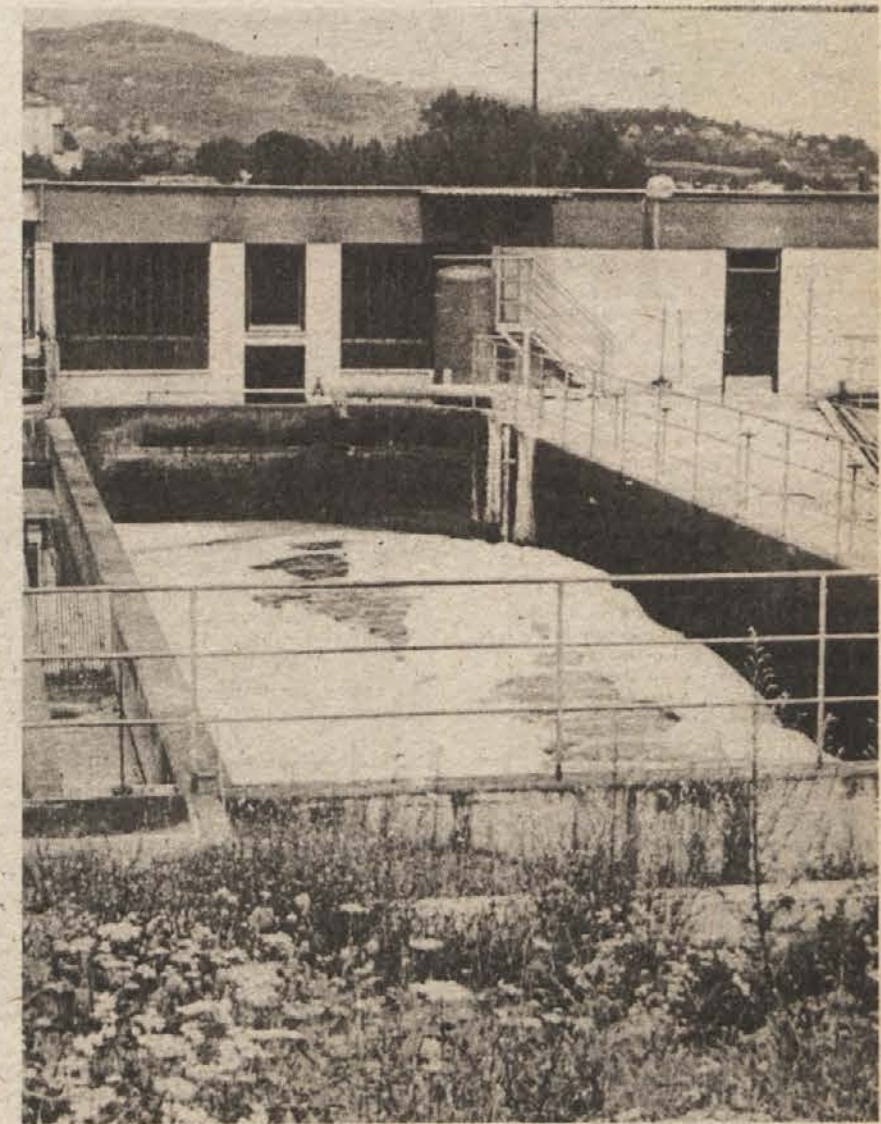
Takšna je do danes zgodba o čistilni napravi v Ločni, ki pa bi bila popolna le, če bi ji dodali še tiste kilograme popisane papirja, ki ga hranijo inšpektorji, v novomeški Komunali, Tovarni zdravil Krka in morda še kje. Ostaja pa zaenkrat brez zaključka. Kako daleč smo od nje, najboljše kaže to, da vidi projektant enega izmed izhodov v povečanem odvozu usedlin in gošč iz čistilne naprave. Toda kam? Bomo smrad in zastrupitve iz Žabjeka, Muhaberja in Potočne vasi prenesli še kam drugam? Morda pa bo konec zgodbe že jutri, ko se bodo tisoč kubikov neočiščenih odplak preprosto zlili v Krko in uničili njen živelj, podobno kot bršljinski potok Bezgavec? Čigav spomenik bo potem mrtva reka?

BOJAN BUDJA

Tovariši, ne izogibam se odgovornosti in priznam, da sem ukazal izpustiti odpadne vode v ribnike. Če mi lahko vrnete od 50.000, sem pripravljen takoj plačati kazen.

OTO REISINGER, Vjesnik

VEČEN SMRAD — Zaradi biološkega načina predelave odpadnih odplak in pa seveda zunanjih bazenov, se smradu iz čistilne naprave v Ločni ne bo dalo nikoli ogniti.

Ohranjajo, kar je starožitnega

Pogovor z akademskim slikarjem Jožetom Cento, pobudnikom ribniških likovnih srečanj — Letos bo dela za razstavo ocenil Aleksander Bassin

RIBNICA — Akademski slikar Jože Centa je tudi letos med udeleženci srečanja likovnikov „Janko Trost“, ki poteka že šesto leto zapored v ribniški občini. Prav on je dal pobudo za to likovno manifestacijo. Bil je glavni organizator teh srečanj in v zahvalo za opravljeno delo mu je občinska skupščina Ribnica lani podelila Urbanovo nagrado.

Pred dnevi, ko je slikal v eni ribniških ulic, je rad odgovoril na nekaj vprašanj.

Potekajo vsakoletna likovna srečanja „Janko Trost“ tako, kot ste si zamislili, ali pa prihaja morda do sprememb?

— V glavnem gre tako, kot sem si zamislil. Morda pa čas ni primeren, saj je to čas letnih dopustov in gredo tudi likovniki radi na morje. Prav zato je bilo letos z udeležbo nekaj težav, vendar se je končno vse uredilo. Še posebno močno bodo letos zastopani kiparji in prav zaradi njih je sprejet zanje tudi „dršč“ čas, se pravi, da si lahko od 16. julija pa do druge polovice avgusta sami izbirajo, katerih 10 dni bodo delali v Ribnici.

Predlagali ste tudi, naj bi slikarji in kiparji v svojih delih upodabljali predvsem zanimivosti in posebnosti ribniške občine?

— Na dosedanjih srečanjih smo slikarji že precej obdelali pokrajino ribniške občine. Kiparji pa so ustvarjali v lesu in glini, ki sta značilna materiala te občine. Ohraniti želimo, kar je starožitnega. Ob tem se učimo, tako likovniki kot domačini. Kiparja Peter Černe in Tone Demšar, ki sta lani ustvarjala v glini, sta si precej tehnološkega znanja pridobila pri lončarju Boju, on pa je spoznal prijeme in oblikovanje umetnikov. Tako drug drugega plemenitimo. Doslej smo nekoliko zanemarili suhorobarstvo in suhorobarje, kar skuša letos popraviti slikar Bojan Golija. Ohraniti je treba tudi ribniške tipe; suhorobarje, lončarje in druge.

Nekateri menijo, da je treba staro pozabiti, opustiti.

— Naša želja je, da bi ohranili, kar je starožitnega. Beton je sodoben in

čudovit material, iz katerega se da veliko napraviti. Žal pa prav ta čudoviti material zavira razvoj arhitekture. Mi iščemo storočno bajto, ki je zidana iz kamna in lesa. Ostalo za slikarja ni zanimivo.

Kaj menite o kvaliteti udeležencev likovnih srečanj in njihovih del?

— Ne bi želel, da bi ribniška likovna srečanja izgubila kvaliteto. Pri tem ne mislim, da zagotavljajo kvaliteto le akademski slikarji in kiparji. Tudi akademskemu likovniku se lahko delo ponesreči in likovnik—amater lahko ustvari dobra dela. Sam imam zelo rad amaterizem, ne maram pa diletantizma. Menim, da je bilo prejšnja leta na ribniških likovnih srečanjih tudi nekaj takih, ki niso sodili sem. Prav zato smo letos povabili umetnostnega kritika Aleksandra Bassina, da bo dela

JOŽE CENTA SPET V RIBNICI — Akademski slikar Jože Centa, pobudnik ribniških likovnih srečanj „Janko Trost“, se je udeležil tudi letošnjega srečanja likovnikov. (Foto: Jože Primc)

ocenil. Le dela, ki bodo ugodno ocenjena, bodo lahko kasneje na razstavi predstavljena javnosti.

Pogosto se zgodi, da so pozabjeni umetniki, ki so bili za časa življenja slavljani. Kaj menite o tem?

— Tega ni zakrivila prava kritika, ampak trgovanje. Vsak izobraženi slikar ali kipar zelo dobro ve, kaj je dobro in kaj slabo. Vendar on ni tisti, ki o tem odloča, oziroma naj bi odločal. Za to so kritiki.

Kaj bi lahko rekli o odnosu Ribničanov do likovnih srečanj „Janko Trost“ in do del, ki so bila ustvarjena na teh srečanjih?

— V Ribnici je nekaj ljudi, ki nas razumejo in vedo, da je to potrebno in koristno. To so Janez Debeljak, Lojze Marolt, Stanko Rus, France Grivec in še nekateri. Čudno pa se mi zdi, da razstave niso zadovoljivo obiskane. Drugače je na otvritvi, ki je na sam dan tradicionalnega ribniškega semnja. V glavnem pridejo sem tisti, kate-

rih hišo ali skedenj si naslikal. Prepričan sem, da Ribnica nujno potrebuje likovno galerijo, v kateri bi bila stalna razstava likovnih del, ustvarjenih na ribniških likovnih srečanjih, pa tudi drugih, ki bi jih odkupili od umetnikov, ki sicer razstavljajo v Ribnici. Za tako galerijo bi bila najbolj primerna Miklova hiša pri gradu. Vsi kulturniki so za to, manjka pa denarja. Galerijo bi obiskovali tudi tisti, ki potujejo skozi Ribnico na morje, in teh je vsako leto več. V galeriji bi spoznali tudi ribniško podeželje, zanimivosti. Za galerijo je treba pridobiti mecen. Zahvaliti pa se moram vsem, ki likovna srečanja podpirajo in razumejo. Še posebno velja tudi letos zahvala delovnim organizacijama RIKO in INLES.

V povojnem obdobju opažamo velik razmah kulture pa tudi nekulture. Zakaj?

— Ob likovnih kolonijah s kulturo nehoti širimo tudi antikulturo. Dejal sem že, da nimam nič proti amaterizmu, le diletantizmu ne maram. Ta zlahtna umetnost naj ostane zlahtna. Če je moje delo slabo, naj ga izločijo in naj ne pride na razstavo.

Delam v šoli. Sem likovni pedagog. Prav pedagog — seveda ne le likovni — bi moral v šolah navdušeno govoriti o NOB, zagovarjati socializem, vzgajati bodoče samoupravljance. A kako naj bo navdušen, če ob visoki izobrazbi, starosti 50 let, in 21 letih službe zasluži na mesec povprečno 18.500 din?! Ve, da je povprečna življenjska doba moškega 64 let in da penziona ne bo nikoli dočkal, saj je malo verjetno, da bo živel 69 let. Namesto da bi prišel v razred vesel, nasmejan, navdušen, pride napet, skujen in si misli: „K vragu vse skupaj!“ Spodbude za dobro delo nimam in vse to se potem pozna tudi na mladini. Ko mladinec doštudira, običajno ne dobi službe. Če je to študent slikarstva in naslika kakšno sliko ter jo proda, mu takoj nabijejo ogromen davek. Priznati moram, da so v precej ugodnejšem položaju pedagogi s srednjimi solami, predvsem ženske, saj v osebni dohodkih v primerjavi z nami ni bistvene razlike, poleg tega pa gredo lahko v pokoj še 10 let prej, če upoštevamo, da smo mi pet let dalj študirali.

JOŽE PRIMC

VSAGO SREDO FILMI ZA OTROKE

NOVO MESTO — V Domu kulture bodo avgusta vsako sredo ob 10. uri filmske matinee, namenjene otrokom. Na sporedju bodo igrani in risani filmi. Predšolski otroci in šolarji si bodo lahko ogledali italijanski barvni film „Ljube morske pošasti“, ameriško barvno risanko „Tom in Jerry“, italijansko barvno komedijo „Jaz in niški konj“ ter Charlieja Chaplina „Dirko za zlatom“.

„PULJ PO PULJU“ TUDI LETOS

NOVO MESTO — V Pulju pravkar poteka tradicionalni festival jugoslovskega igranega filma. Izbor osmih najboljših in nagrajenih filmov s tega festivala bodo od 19. do 26. avgusta predvajali tudi v novomeškem Domu kulture, in sicer pod skupnim naslovom „Pulj po Pulju“.

TELEVIZIJSKI SPORED

3. VIII. petek 1

9.30 — 10.00 in 12.10 — 01.00 TELETEKST
Da bi bila obveščena TV gledalcev med letnimi olimpijskimi igrami v Los Angelesu čim boljša, je uredništvo Teleteksta poleg običajnega oddajanja pripravilo vsak delavnik med 9.30 in 10. uro izbor najpomembnejših olimpijskih novic. Poleg tega uredništvo pripravlja kratke informacije na 1. programu v oddaji Videostrani, ki jih gledalci lahko spremljajo med 9.50 in 10. uro dopoldne. Žal te kratke informacije, ki gledalcem ne morejo dati celovitega poročila, ampak le izide tekem, niso opremljene s šumniki (slovenskimi črkami č, š in ž). Ta pomanjkljivost bo odpravljena takrat, ko bodo Videostrani redno uvrstili v naš program, to pa bo predvidoma jeseni, ko bo Gorenje dobavilo potrebne aparature.
9.50 VIDEOSTRANI — OLIMPIJSKE NOVICE
12.25 POROČILA
12.30 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 1
12.45 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 1

4. VIII. sobota 1

11.25 — 01.00 TELETEKST
11.40 POROČILA
11.45 OI LA: OLIMPIJSKA KRONIKA 1
12.00 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 1
13.35 OI LA 84: ATLETIKA (800 M — predtekmovalje, sedmerboj, hoja 20 km, kroglja ž finale, 10.000 m predtekmovalje)
15.40 OI LA 84: GIMNASTIKA (Ž), mnogoboj
18.15 OI LA 84: PLAVANJE, finale (200 ž mešan, 200 M metuljček, 800 ž prosto, 100 M hrbtno, 4 x 100 ž mešan)
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK

5. VIII. nedelja 1

8.20 — 01.00 TELETEKST
8.35 POROČILA
8.40 ŽIV ZAV
9.30 OI LA 84: ATLETIKA (100 ž — predtekmovalje, 100 M — polfinale in finale, 800 ž — polfinale, 800 M — predtekmovalje, 400 ovire — polfinale, sedmerboj; kopje in 800)

6. VIII. ponedeljek 1

9.30 — 10.00 in 11.55 — 01.00 TELETEKST
9.50 VIDEOSTRANI — OLIMPIJSKE NOVICE
12.10 POROČILA
12.15 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 1
12.15 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 1

7. VIII. torek 1

9.30 — 10.00 in 11.45 — 01.00 TELETEKST
9.50 VIDEOSTRANI — OLIMPIJSKE NOVICE
12.00 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 1
12.15 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 1
13.45 OI LA 84: ATLETIKA
18.05 POROČILA
18.10 ZGODBE O POLUHCU: Kako je Poluhec odšel v beli svet

8. VIII. sreda 1

9.30 — 10.00 in 13.20 — 01.00 TELETEKST
9.50 VIDEOSTRANI — OLIMPIJSKE NOVICE
13.35 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 1
13.55 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 1
15.30 OI LA 84: ATLETIKA
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME

9. VIII. četrtek 1

9.30 — 10.00 in 13.10 — 01.00 TELETEKST
9.50 VIDEOSTRANI — OLIMPIJSKE NOVICE

23. poletne olimpijske igre v Los Angelesu so za našo TV v marsičem posebne. Časovna razlika 9 ur pogojuje čas predvajanja, tako da gledalci najbolj zanimive nastope gledamo kot posnetek v popoldanskem času, odločilne oz. najbolj zanimive nastope Jugoslovanov pa tudi ponoči neposredno in popoldne kot posnetek. Olimpijsko dogajanje (izjema je le večerni pregled) reporterji TV Ljubljana komentirajo iz ljubljanskega studia. Glavni razlog za to je zelo visoko delovno plačilo komentatorskih prostorov (2 do 5 tisoč dolarjev za prenos) pa tudi to, da ima JRT v času OI samo dve tonski zvezi in po dogovoru jih bodo uporabljali komentatorji srbohrvaškega govornega območja.
14.20 OI LA 84 — KOŠARKA (M) JUGOSLAVIJA — BRAZILIJA, posnetek 2. polčasa
15.05 OI LA 84 — GIMNASTIKA, mnogoboj moških
18.15 OI LA 84: PLAVANJE, finale (400 M prosto, 100 ž metuljček, 200 M prsno, 100 ž prsno, 4 x 100 M prosto) pribl. 19.00 PREDTEKMOVANJE V PLAVANJU NA 1.500 M prosto
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 MODROST TELESA, angleška dokumentarna serija

20.55 NE PREZRITE
21.10 RUBYGENTRY, ameriški film
22.30 DNEVNİK
22.45 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 2
23.25 OI LA 84: KOŠARKA (Ž) JUGOSLAVIJA — KANADA
00.00 OI LA 84: VATERPOLO JUGOSLAVIJA — NIZOZEMSKA

DRUGI PROGRAM

18.45 Test — 19.00 Znanost: Diagnostika — 20.00 Poletni festivali resne glasbe: Osor — 20.50 Krleža v video medijih: Krleža in film — 21.45 Solaris (sovjetski film)

ZAGREB 1

11.55 Poročila — 12.00 TV koledar — 12.15 Olimpijska kronika 1 — 12.45 Olimpijski pregled 1 — 14.20 OI LA 84: košarka (M) Jugoslavija — Brazilija (posnetek 2. polčasa) — 15.05 OI LA 84: gimnastika, mnogoboj moških (posnetek) — 18.15 OI LA 84: plavanje — 19.00 predtekmovalje v plavanju na 1.500 M prosto — 19.30 Dnevnik — 20.00 Derrick — 21.05 Dober večer (zabavnoglasbena oddaja) — 21.50 Dnevnik — 22.05 Oddaje iz kulture — 22.45 Olimpijska kronika 2 — 23.30 OI LA 84: košarka (Ž) Jugoslavija — Kanada — 00.00 Vaterpolo Jugoslavija — Nizozemska

19.55 VREME
20.00 KARTUM, angleški film
Kartum je predvsem velik filmski spektakl, katerega zgodba se odvija leta 1833. Gre za spopad britanske vojske pod vodstvom generala Gordona (Ch. Heston) in Arabeve, ki jih vodi Mahdi (L. Olivier) s sedežem v Kartumu v Sudanu. Film je bil posnet v puščavi ob Nilu.
22.05 ZRCALO TEDNA
22.25 POROČILA
22.30 NOČ, avstralski kratki film, TI IN JAZ, ameriški kratki film
22.45 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 2
23.00 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 2
04.55 OI LA 84: KOŠARKA (M) JUGOSLAVIJA — ITALIJA, v odmoru vključitev v atletiko — polfinale in finale 100 M

DRUGI PROGRAM

16.00 Test — 16.15 Ciciban, dober

12.40 625, napoved tedenskega sporeda
13.00 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 1, skrajšan posnetek košarke (M) Jugoslavija — Italija
13.45 OI LA 84: GIMNASTIKA (M), finale na orodju
15.50 OI LA 84: PLAVANJE (finale 200 M mešan, 200 ž metuljček, 1.500 M prosto, 200 ž hrbtno, 4 x 100 M mešan)
16.55 OI LA 84: VESLANJE (M), finale
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 ZADNJA PESEM, ameriški film

PREGLED 1
12.35 OI LA 84: GIMNASTIKA, ženske, finale na orodju
16.15 OI LA 84: ATLETIKA
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 Želimir Žilnik: STANIMIR GRE V MESTO, dokumentarna drama
21.10 SPOZNANO, NEZNANO, oddaja o znanosti
22.10 DNEVNİK

18.25 IZROČILA, glasbena oddaja TV Sarajevo
18.55 KNJIGA
Ivan Minatti je med tistimi sodobnimi pesniki, ki so med bralci zelo priljubljeni, kar kaže tudi visoka naklada njegovega pesniškega izbora, ki je izšel pod naslovom „Proslušujem tišini v sebi“ in prinaša pregled Minattijevega pesnenja od prve zbirke do danes. O delu govori slavist Tone Pretnar. Pravkar je izšla tudi zbirka Nika Grafenauerja „Palimpsesti“. V pogovoru bo svoje delo, svojo poetiko in razumevanje literature predstavil avtor sam.
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA

13.50 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 1
15.25 OI LA 84: BOKS
16.45 OI LA 84: ROKOMET (Ž) Jugoslavija — J. Koreja, posnetek
18.05 POROČILA
18.10 ZRCALCE
18.20 CICIBAN, DOBER DAN: Z barko po Piranskem zalivu
18.40 MOZAIK KRATKEGA FILMA
19.15 RISANKA

13.25 POROČILA
13.30 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 1
13.55 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 1
15.30 OI LA 84: ATLETIKA
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME

dan: Akvarij — 16.30 Zgodbe o Poluhec: Kako je Poluhec odklonil roko ošabne neveste — 16.45 Zgodbe iz Nepričave — 17.15 Modrost telesa — 18.05 Ženska za pultom (češkoslovaška nadaljevalka) — 18.50 Čudež narave: Bog bizon (kanadska poljudnoznanstvena serija) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Ulični pevci (zabavnoglasbena oddaja) — 20.30 Poezija — 21.00 Poročila — 21.05 Feljton — 21.55 Kennedy

ZAGREB 1

Poročila — 11.30 Olimpijska kronika 1 — 12.00 Olimpijski pregled 1 — 13.35 OI LA 84: Atletika — 15.40 OI LA 84: Gimnastika — 18.15 OI LA 84: Plavanje, finale — 19.30 Dnevnik — 20.00 Reši nas hudega (ameriški film) — 21.45 Dnevnik — 22.00 Zabavnoglasbena oddaja — 22.45 Olimpijska kronika 2 — 23.30 Olimpijski pregled 2 — 04.55 OI LA 84: Košarka (M) Jugoslavija — Italija

22.35 POROČILA
22.45 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 2
23.30 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 2, neposredni prenos

DRUGI PROGRAM

11.45 Test — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Otroška oddaja — 14.30 Narodna glasba — 15.00 Planet opic — 15.50 Manon Lescaut, opera — 18.25 Kulturna oddaja — 19.10 Na štirih kolesih — 19.30 Dnevnik — 20.00 Mesta: Leningrad Petra Ustinova — 20.50 24 ur — 21.00 Mala sreča (francoski film)

22.25 ANIMIRANI FILM
22.45 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 2
23.30 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 2, neposredni prenos

DRUGI PROGRAM

19.00 Poljudnoznanstveni film — 19.35 OI LA 84: vaterpolo — 20.30 Znanost: moje prepiranje — 21.25 Poročila — 21.35 Dinastija (ameriška nadaljevalka) — 22.20 Zabava vas Zdravko Čolić

19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 CIGAN, nadaljevanje in konec 21.20 MEDNARODNA OBZORJA
22.20 DNEVNİK
22.35 ANIMIRANI FILM
22.55 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 2
23.30 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 2, neposredni prenos
23.45 OI LA 84: VATERPOLO 00:40 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 2, nadaljevanje
03.55 OI LA 84: KOŠARKA (Ž), finale (če igra Jugoslavija)
04.55 OI LA 84: ROKOMET (Ž) Jugoslavija — J. Koreja

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNİK
19.55 VREME
20.00 OI LA 84: ODBOJKA (Ž), finale posnetek
21.30 OI LA 84: ROKOMET (M) Jugoslavija — Romunija
23.05 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 2
23.30 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 2

20.00 LOV ZA ZAKLADOM: NORVEŠKA kviz francoske TV
21.05 ŽIVLJENJE VERDIJA
22.20 DNEVNİK
22.35 VEČER KOLUMBIJSKE FOLKLORE
23.15 OI LA 84: OLIMPIJSKA KRONIKA 2
23.30 OI LA 84: OLIMPIJSKI PREGLED 2, neposredni prenos
04.55 OI LA 84: VATERPOLO

Jože Volarič: NONET, varjeno železo, 1983 — Skulptura je razstavljena v Galeriji samorastnikov v Trebnjem, in sicer v okviru 7. salona likovnih samorastnikov Jugoslavije, ki bo odprt do 24. avgusta.

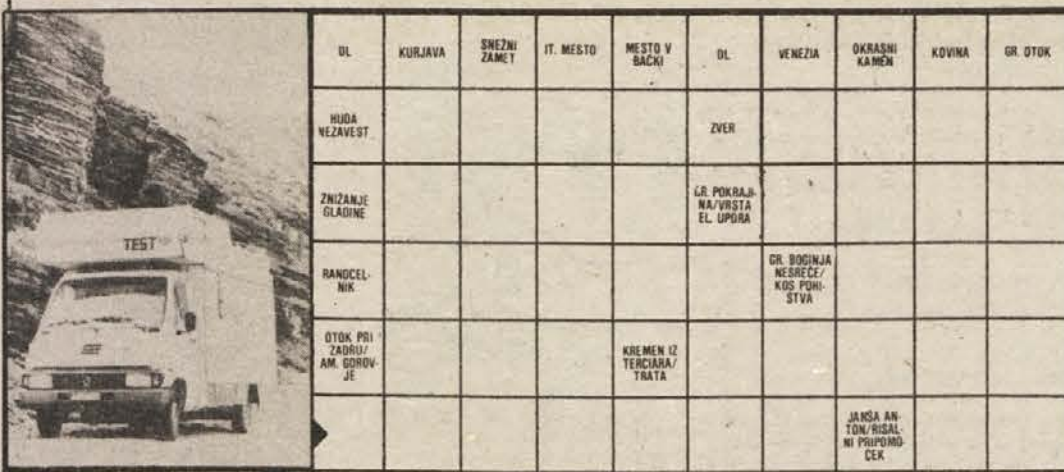
kultura in izobraževanje

MAKAROVIČEVA V RIBNICI

RIBNICA — Pesnica, pevka in igralka Svetlana Makarovič bo s šansoni nastopila v Ribnici 1. septembra zvečer (in ne 9. septembra, kot smo poročali, ker so prireditelji spremenili datum). Prireditvev bo v letnem gledališču v ribniškem gradu.

NAGRADNA KRİZANKA - NAGRADNA KRİZANKA

VIKI KOSTEVIC iz Brestanice bo za uspešno rešeno našo malo nagradno križanko prejel lepo knjižno darilo, knjigo Vaneta Marinovića „Metulji med zvezdami“, ki govori o dogodkih med zadnjo vojno na umetniško prepričljiv način in hkrati pretresljivo. Rešite to nagradno križanko in pošljite rešitev na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, Novo mesto, s pripisom KRİZANKA. Pri reševanju se boste razvedrili in z malo sreče boste izžrebani in prejeli lepo knjigo.

DL	KURJAVA	SNEŽNI ZAMET	IT. MESTO	MESTO V BAKI	DL	VENEZIA	OKRASNI KAMEN	KOVINA	GR. OTOK
HUDA NEZAVEST					ZVER				
ZNANJE GLADINE					GR. POKRAJ NA/VRSTA EL. UPORA				
RANDCELNIK						DR. BOGINJA NESREČE/ KOS POHISTVA			
OTOK PRI ZADRI/ AM. GOROVJE				KREMEN IZ TERCIARA/ TRATA					
							JANJA ANTONIČ/ BICALNI PRIPOROČEK		
DL	POLJEDELSKO DRUŠTVO	DEL POSODE PRA. FILDROF		ISTRSKO LE-TOUŠEČE/ ALKALISKA KOVINA				PLAČLNO SREDSTVO	POZITIVNA ELEKTRODA
PLOVILO				STADION NA REKUKACA					
STOKLASA					BIKOBORSKI VZLIK	NOV. PESNIK/ NEALK. PLJUNČA			
SUMER. BOG NEBA				BELE MESTO/ ADY ENORE			CESKA PRI TROJNICI/ GREGOR STRANSA		
TOPOROČE								LAKOTA	
HRV. M. IME			ODMEV					DEL VOZA	

prgišče misli

Modrost je večjih nasprotno od tistega, kar trdi najmodrejši. M. MAETERLINCK

Najbolj razgledan ni človek, ki pozna največ resnic, temveč tisti, ki pozna najboljše. SULLY-PRUDHOMME

Prijateljstvo prinaša zadovoljstvo, vendar jemlje čas. M. SELIMOVIC

Bodo izumrla bitja oživela?

Iz 140 let starega kožuha izumrle živali so strokovnjaki izvlekli DNK — Delček kvage živi v bakteriji E. coli — Kdaj oživljanje izumrlih?

Pred manj kot dvesto leti je našo tisoče in tisoče kvag (podvrsta stepске zebre) romalo po travnatih planjavah Južne Afrike. Te nenavadne živali, nekakšne polzebre in polkonji, so zbudile veliko zanimanje prvih afriških raziskovalcev. Nekaj so jih ujeli in poslali v Evropo, kjer so jih uporabljali kot eksotično vprego. S svojim videzom — prednji del kot zebra, zadnji kot konj — so povsod zbudile začudenje. Manj začudenja so pokazali holandski priseljenci Burti, ki so v velikih čredah kvag videli le izvrstno priložnost, da se na lahek način oskrbijo z mesom in kožo. Neusmiljeno so jih iztrebljali, dokler ni žival leta 1878 izginila z Afrike. Še pet let so zadnja kvaga na svetu lahko videli obiskovalci amsterdamskega živalskega vrta, potem pa je krknila še ta. Na svetu ni bilo več živih kvag. Ostale so kosti in nekaj kožuhov.

Kvaga — žival, ki je izginila s sveta po človekovi krivdi.

njihovo zaporedje, od katerega je odvisna razlika med živimi bitji. Doslej so z raziskavo klonov kvagine DNK našli že kak ducat razlik v genski snovi med zebrami in kvagom.

„Takšne analize lahko postanejo pomembno znanstveno orodje pri študiju razvojnih povezav med izumrli in še živimi živalmi,“ pravi Higuchi.

Medtem pa se strokovnjaki z zanimanjem že ozirajo za ostanki drugih izumrlih živali. Po naravoslovnih muzejih so ohranjeni posušeni kožuhi jamskih medvedov, meh novozelandske moe, ostanki talnega lenivca. Prvi bo šel v podobno znanstveno obdelavo stepski bizon, katerega zamrznjene ostanke so odkrili na Aljaski v večnem ledu. Veliko upanja je, da so genske snovi v ostankih dovolj dobro ohranjene in bo mogoče iz njih izvleči DNK.

Prejšnji mesec se je izkazalo, da so ti borni ostanki kot Feniksov pepel, iz katerega bi lahko vzniklo novo bitje. Znanstveniki kalifornijske univerze so objavili, da so iz mišičnega tkiva, ki so ga odstrgali z enega od ohranjenih kvaginih kožuhov, izločili kos genov in klonirali DNK. Strokovnjakom je tako prišla v roke biološka matrica, v kateri so shranjeni vsi podatki, ki so potrebni, da se razvije živo bitje.

Seveda znanost še zdaleč ni tako razvita in biološke zakonitosti ne tako natanko poznane, da bi lahko strokovnjaki in te biološke matrice naredili živo kvago, vendar pa je kvagina DNK, ki so jo iztrgali uničenju, ogromne vrednosti za znanost. Prav tako je, kot bi bila znanstvenikom na neki način dostopna za proučevanje živa kvaga.

Uspeh znanstvenikov pa je hkrati presenetljiv primer, kako se lahko dokopljejo do pomembnih podatkov o bitjih, ki so že izumrli.

Strokovnjaki na kalifornijski univerzi so se lotili 140 let starega kvaginega kožuha, ki so ga bili nekaj pripravili s soljo. Ta postopek ohrani gene nedotaknjene v drobnih ostankih mišičnega tkiva, medtem ko jih današnji postopki strojenja povsem uničijo. Pod vodstvom Russella Higuchija so z encimi razkrojili ostanek mišičnega tkiva, potem pa so razcepili kvagino DNK tako, da jo lahko del vsadili v bakterijo E. coli. Dobili so številne klone, ko je bakterija delila, in vsakič je ustvarila v sebi nove delce kvagine DNK. Zdaj je na voljo na milijone takšnih klonov, ki jih lahko po mili volji proučujejo.

Eno od vprašanj, na katero majo odgovoriti, je, ali je bila kvagina po sorodstveni liniji bližja zebri ali konju. Znanstveniki so se za izvedbo enkrat za eno, drugič za drugo inačico, spora pa doslej niso mogli rešiti, saj ni bilo več živih živali, da bi jih proučili. Primerjave okostij so sicer dale nekaj podatkov, še zdaleč pa ne tako pomembnih, kot jih zdaj dajejo primerjave genskih snovi.

V DNK namreč strokovnjaki najdejo več „kemičnih črk“ in

Manj sreče so imeli strokovnjaki z obdelavo ostanke mamuta, ki so ga našli zamrznjenega v Sibiriji. 40 tisoč let staro žival so sicer ohranili v kar dobrem stanju, vendar se je izkazalo, da je tkivo tako okuženo s sedaj živečimi bakterijami, da ni bilo mogoče iz njega pridobiti DNK v uporabni obliki. Morda bodo imeli kaj več sreče z morebitnimi novimi najdbami zamrznjenih mamutov. V Sibiriji je po vsej verjetnosti še nekaj takšnih ostanke, saj še ni dolgo, kar so našli enega, pa so ga delavci iz nevednosti razkosali in z oddajanjem mamutovim meso nakrmili pse.

Znanstveniki so še daleč od tega, da bi lahko „izdelali“ živo bitje iz ohranjenega genskega materiala izumrlih živali. Vendar je bil z nedavnim uspehom strokovnjakov kalifornijske univerze narejen prvi in najtežji korak. Pozabi so iztrgali zanimive podatke o živih bitjih, ki so za vedno izginila z obličja zemlje in bi se brez teh znanstvenih dosežkov odtegnila tudi človeškemu znanju.

Ni popolna norost razmišljati o časih, ko bo morda znanost le toliko napredovala, da bo mogoče celo oživiti umrli svet. Le da bo moralo znanstvenikom ostati v rokah kaj več kot nekaj posušeni kožuhov in prtičjih mehov.

MI M
(Vir: Newsweek)

Hiter pregled z ročnim rentgenom. Je zlomljena kakšna koščica?

Ročni rentgen

Primeren za vsak teren

Rentgenske naprave so precej velike in jih ni mogoče kar tako premeščati iz kraja v kraj, zato so izdelovalci medicinske opreme skušali najti rešitev, kako zdravnikom omogočiti hitre rentgenske preglede v odmaknjenih krajih, vasicah in drugje na terenu. Rešitev je že tu. Neka ameriška družba je izdelala majhno prenosno rentgensko napravo, ki jo zdravnik dejansko lahko ponese, kamor hoče.

Naprava sicer ni uporabna za slikanje velikih delov telesa, pač pa za rentgensko slikanje udov, nog in drugih manjših delov telesa. Zanimivo je, da pri uporabi te naprave ni potrebno zaščititi pacienta niti zdravnika, ki dela z njo. Sestavlja jo namreč nizkoenergijski izotop iodin 125, shranjen v cilindru, na koncu katerega je ekran, ki spreminja rentgensko sliko v vidno.

Lixiscop — tako so napravo imenovali — izdeluje družba Lixi v sedmih različicah in velikostih.

Vojaški roboti so tu

Namesto vojakov-stražarjev roboti — Računalnik sam odloča, kdaj streljati na človeka — Bodočnost?

Roboti naj bi služili človeku in naj bi bili njegovi pokorni služabniki, tako so sanjari pisali znanstvene fantastike. Življenje pa je šlo, kot pač vedno gre, svojo pot. Robotika se je komaj začela, a že so izdelali prvega robota, čigar namen je uničevati sovražnika, se pravi ljudi.

Prowler, kot pravijo robotu — ubijalcu (ime je izvedeno iz kritic, ki pomenijo robot opazovalec z logičnim odzivom), se je pojavil v ZDA. Gre za nekakšen miniaturni oklepnik, ki naj bi z vgrajenimi elektronskimi možgani in ustreznimi zaznalnimi napravami patroliral in hitro uničil vse živo, kar bi se poskušalo vtihotapiti mimo njegovih poti. Mikroročunalnik ima tako v rokah ubijalsko orožje

in hkrati odloča, kdaj ga uporabiti.

Zaenkrat so Prowlerja oborožili z dvema brzostrelkama M 60 in

Robot med testom strelja — orožje pod vodstvom mikro-ročunalnika.

Zakajena Kitajska

Narod strastnih kadilcev

Če bi v svetu iskali najstrastnejše kadilce, bi se morali ozreti daleč na Vzhod, na Kitajsko. Četrtnina prebivalstva te ogromne dežele se vdaja omamam in škodljivostim tobačnega dima, kar pomeni, da kadi skoraj 250 milijonov ljudi.

140 tobačnih tovarn, ki izdelujejo okoli 1000 različnih vrst cigaret, je lani izdelalo 911 milijard cigaret, se pravi okoli 3.600 cigaret za vsakega kadilca. Tako so Kitajci skadili v zrak za okoli 75 milijard dinarjev, če je seveda to število lahko točno, saj mnogi Kitajci gojijo tobak na domačih poljih in si sami doma zvijajo cigarete. Kljub temu pa gre za velika števila, ob katerih se je za mislila cela Kitajska.

S cigaretami in kadilci so ravnali zares širokogrudno. Kadilo se je povsod, v letalih, na vlakih, v avtobusih. Prepovedi ni bilo. Na letalskih progah so dali cigarete celo zastoj. Posledice so bile in so grozljive. Močno je poraslo število bolnikov z rakom na pljučih in število tistih, ki imajo hude težave s srcem in ožiljem. Samo v Šanghaju se je odstotek umrlih za rakom dvignil od 5 odst. v letu 1960 na 27 odst. v letu 1970: Kako je danes, nihče točno ne ve, ker Kitajci statistik ne objavljajo redno. Gotovo pa je, da boljše ni.

Pred dvema letoma so Kitajci začeli krajšati tobačne slasti. Najprej so uvedli oddelke na vlakih in letalih, kjer ni dovoljeno kaditi, zvišali so ceno cigaret, prepovedali so kajenje v gledališčih, knjižnicah, bolnišnicah in drugih javnih prostorih, prenehali so dajati zastojne cigarete in tovarne so morale začeti izdelovati cigarete z manj katrana. Protikadilska kampanja se nadaljuje, čeprav ji ni v prid to, da kadijo mnogi znani Kitajci, od umetnikov do politikov.

Ali bo Kitajska kaj manj zavita v tobačni dim, pa bomo še videli.

z metalcem granat. Ta oborožitev je seveda dokaj skromna, vendar že tudi to kaže, kam se razvija del robotike. Namesto strelnega orožja lahko že jutri oborožijo robote z mnogo bolj uničujočimi orožji in morda celo s kemičnimi in biološkimi strupi. Robotu pač ne bodo škodili.

Načrtovalci samodejnega stražarja pravijo, da so robota izdelali predvsem z namenom, da bi ga uporabljali kot zanesljivega varnostnika pri naftovodih, letališčih, bazah in drugih objektih, kjer je treba budno stražiti noč in dan. Čeprav robot ni poceni, pa sčasoma postanejo stroški varovanja vse manjši in na koncu se robotovsko varovanje le izplača in izkaže za cenejše od varovanja s stražarji. Bilo pa naj bi veliko bolj zanesljivo.

Da je za takšno napravo precejšnje zanimanje, je razumljivo. Menda so se pri izdelovalcu že pozanimali za novega robota predstavniki bližnjezhodnih držav in tudi obe hudo sprti državi, Iran in Irak, sta pokazali nekaj zanimanja.

Vojaški strokovnjaki vidijo v Prowlerju šele začetek vojaških robotov. Načrtujejo robote, ki naj bi se gibali po vsakem terenu in se ustrezno odzivali na razmere ter seveda ob tem uničevali sovražnika. Na srečo so takšni roboti le v načrtih, ki zdaj še niso izvedljivi.

Nevednost je nesreča in grobojba.

J. TRDINA

Prave bombe so ideje.

O. FALLAČI

Nič ni svobodnejšega od človekove domišljije.

D. HUME

Človek nima nobenega cilja, ki bi bil višji od samega človeka.

M. FRICHAND

Ni najhuje to, da je treba trpeti in umreti, ampak to, da se človek stara, kajti staranje je trpljenje brez zdravila.

I. ANDRIČ

148

Janez Trdina

Črtice in povesti iz narodnega življenja

JOŽE LIPAN

Prinese se bokal vina in Andrej, najstarejši ud, nalije kupico in nazdravi prihodniku Jožetu: „Na, pij ga na svoje in naše zdravje poleg naše stare navade, saj si se ga bogme nastradal v hrvaških šumah.“

Jože se zahvali in pravi: „No, ravno nastradal se ga nisem, ali pil ga tudi nisem; človeku še ne hodi na misel, in dobro, da mu ne hodi. Vino in težko delo se sovražita. Vem, da se vam zdi to čudno, neverjetno, pa je res, prašajte, kogar hočete.“

„To sem že slišal,“ se oglasi mali Matic, „ali čudno se mi zdi vseeno. Pri nas ljudje mislijo, da daje vino moč, in menijo, da se brez njega ne more še proso opletati, še manj pa mrva pokositi ali pšenica omlatiti. Tudi jaz sem se čudil, ali učila me je dolga skušnjaja, da je prava krepost v jedi in vodi, ne pa v vinu. Z vinom se da za silo mlatici, ne pa opravljati pošteno veliko težjo posel v gozdu. Tu, bratec, se seka, cepi, pili, prenaša in prevaža les od rane zore do trde noči, to je, ko bi se to vršilo poleti. Pozimi se v trdi noči vstane, v trdi gre spat, dela se ponoči toliko, kolikor podnevi, dostikrat še več.“

„Bogpomagaj,“ zakriči črnobrki Francelj, Jožetov bratranec, „to je delo za živino, ne za človeka. Imeti moraš truplo iz železa, da te ni vrglo pod zemljo, tam doli v taki samoti, v takem brlogu, sredi zime, brez peči in postrežbe. Na čuden način te je res Bog obvaroval.“

Jože se nasmeje: „Tako strašno pa zopet ni bilo, kakor si misliš. Človek se navadi vsega in Kranjec

posebno. Ne bom tajil, da sem gledal od konca precej pisano in mi je gorko prihajalo, če sem pomislil, kako bom prebil dolgo, hudo zimo. Domišljeval sem si vse hujske, kakor je prišlo. Nazadnje nisem pogrešal ne tople hiše ne peči ne dobrega spanja več. Tako popolnoma se privadi človek šume, to se pravi, če je zdrav in kranjske krvi.“

„I, kako je bilo to mogoče,“ vpraša Medenov Janez, ki se je namenil jeseni sam v šumo, ali so ga začele močno plašiti Jožetove besede. „Govoriš tako, kakor da bi še spanja ne bil imel. Slišiš, tako življenje še za psa ni, nikar li za človeka, naj bo zdrav, kolikor hoče, in Kranjec desetkrat, ne le enkrat. To je groza — životariti tako brez gorkote, brez vina in celo brez pravega počitka!“

Janez in vsi tovariši začno zdaj Jožeta prositi, da jim pove kaj bolj natanko, kako je delal in živel v slavonskih gozdih. Lipan pravi: „Veste, prav vsega vam ne morem lahko dopovedati, ker ne poznate sveta, ljudi in drugih reči tam v šumi. Tudi se ne živi povsod enako, drugače v pravi kolibi, drugače v mlinu, drugače blizu kake vasi, pozimi tako, poleti zopet tako, teže pri Savi, kjer nastopajo povodnji, kakor v suhem kraju, na napetem svetu; in vsak gospodar, nadzornik ali poglavar ima zopet svoje postave, svoje navade, svoje muhe. Povedal bom tedaj vse le ob kratkem, toliko, kolikor razume lahko tudi tisti, ki nikdar še ni vidiel Slavonije.“

Vse šume so, veste, lastnina strašno bogatih graščakov. Nekateri ima zemlje, ne bom rekel preveč, za cel novomeški okraj. Ali ti graščaki imajo samo zemlje dosti, denarja pa menda ne preveč.

Vidite, in tako so se zbrali na Dunaju in morda tudi druge veliki kupci, bogatini in Judje, in so kupili od graščakov za majhen denar cele hoste lesa. Teh kupcev in Judov gre malokateri sam v Slavonijo. Namesto sebe pošiljajo svoje dobro plačane inšpektorje in valpte in druge take služabnike. Vidite, ti šele sprožijo delo; nabero delavcev, jih razdele na večje in manjše kompanije, katerih vsaka ima svojega predstojnika, vzetege izmed delavcev, ne gospodov, in kompanije se razstavijo sem ter tja po šumi. Vsaka na odločenem mestu. Prvo delo vsake take družbe je koliba, to je mala lesena kočica, ali ne mislite, da taka, kakor so lesene bajte na Kranjskem. To bi dalo preveč opravka in družbi, ali pravzaprav gospodarju in inšpektorju, se mudi silno — silno! Inšpektor dreza in priganja predstojnike, predstojniki pa delavce. Prej ko v štirinajstih dneh je koliba gotova, seveda je vse le po večjem narejenju, zgolj za silo, da se imajo delavci ponoči kam zavaliti in da se dobi zavetje zoper najhujshe viharje, zamete in nevihte. Štiri stene in vrata: to je koliba. Streha gre samo ob kraju sten, v sredi je široko odprtje. Kakor vidite, gre v kolibo dež in sneg in veter, kolikor hoče, ali ni drugače. Odprtje je potrebno zato, da odhaja dim, zakaj v kolibi se kuri in kako kuril! Voz drv gre na dan najmanj, še rajši več. Tu se kuha tudi naše kosilo, naša južina in večerja: zmerom ena in ista jed, koruzni in dobro zabeljeni žganci — zjutraj, opoldne in zvečer. To se vam zdi žalostna in pusta reč, kajne. Ali verjemite mi, ti žganci dajo tako moč žilam, tako tečnost životu kakor nobeno drugo jedilo. Kjer je potok blizu, je za vodo lahko.

Navodila obšla republiški zakon

Ustavno sodišče SRS razveljavilo določbo navodil o izračunavanju sredstev rezerv, ki jih tozdi združujejo v sklade skupnih rezerv

LJUBLJANA — Nedolgo tega je Ustavno sodišče SR Slovenije razpravljalo o predlogu, ki je prišel iz sozda Emona, naj se preveri ustavnost in zakonitost navodila republiškega sekretariata za finance o izračunavanju sredstev rezerv, ki jih tozdi potem združujejo v sklade skupnih rezerv. In kaj pravi sporna 13. točka navodila, ki so jo člani senata proglasili za nezakonito?

„Med del sredstev za pokrivanje izgub drugih temeljnih organizacij se vpišejo sredstva, ki jih je tozdi uporabil za pokrivanje izgub drugih temelj-

nih organizacij v roku za predložitev zaključnega računa. V tem znesku se ne upoštevata znesek rezerv, ki ga je tozdi umaknil iz sklada skupnih rezerv občine ali republike in ga namenil za kritje izgube druge temeljne organizacije.“

Po mnenju strokovnjakov iz Emona je ta določba v nasprotju s 6. členom republiškega zakona o skladih skupnih rezerv. Ta namreč določa, da se obveznost tozdov do skladov skupnih rezerv zmanjša za tisti del sredstev, ki so jih delavci v tekočem letu namenili za pokrivanje izgub drugih temeljnih organizacij. Zakon prav nikjer ne omenja, da gre le za tista sredstva, ki so bila za pokrivanje izgub porabljena do predložitve zaključnega računa. Kajti po sporni 13. točki navodil bisedaj morali vsi tozdi, ki so sredstva za medsebojno pokrivanje izgub med tozdi opredelili, vendar jih do 28. februarja letos niso tudi nakazali, ta denar odvesti v sklade skupnih rezerv po občinah in v republiki.

Ustavno sodišče je, kot smo že omenili, sporno točko navodila razveljavilo, saj se njeno določilo mimo republiškega zakona o skladih skupnih rezerv zožuje zgolj na sredstva, „ki jih je tozdi uporabil za pokrivanje izgub drugih temeljnih organizacij v roku za

predložitev zaključnega računa“. Ker je bilo že to dovolj za razveljavitev določbe, se sodišče ni spuščalo v oceno očitka, da je sporna točka tudi v nasprotju z ustavo, saj se uporabljala z učinkom za nazaj.

B. B.

ŠPORTNO SREČANJE V GRIBLJAH

GRIBLJE — Športno društvo Grilble pripravila v nedeljo, 5. avgusta, na travniku ob Kolpi 6. tradicionalno športno srečanje, na katerega vabijo ekipe športnih društev, krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela. Na sporedu bodo tekmovanja v malem nogometu, metu bombe, kegljanju, plavanju in streljanju z zračno puško. Ekipe se lahko prijavijo pred začetkom tekmovanja, ki bo ob 8. uri. Da to športno srečanje privabi številne ekipe iz bele krajine, sosednje Hrvaške, pridejo pa tudi moštva z druge strani Gorjanec, pove, podatek, da je lani v malem nogometu tekmovalo kar 26 ekip.

Nočnemu vlomilcu že na sledi

Številni vlomi v osebnih avtomobile v Šentjernej

ŠENTJERNEJ — Zgroženo so ugotavljali številni lastniki osebnih avtomobilov v Šentjernej, da se je v noči na 23. julij njihovih vozil polotil neznan storilec.

Domačinu J. P. so iz prtljavnika iztočili 15 litrov bencina, iz vozila šentjernejske zdravstvene postaje je bilo iztočenih nadaljnjih 15 litrov goriva, domačinu A. K. je iz vlomljenega vozila pogrešil kakih 5 litrov goriva, medtem ko je bilo Šentjernežanu M. M. v vozilo le vlomljeno, zmanjkalo pa mu boja ni ničesar.

Iz novomeške UNZ so nam sporočili, da so šentjernejski miličniki storilec že na sledi.

POTA IN STRA VPOTA

dežurni poročajo

OB RADIOKASETOFON — 26. julija zvečer je nekdo vlomil v oseben avto Mihovčana M. B., parkiran pri hotelu Metropol. Storilec je odnesel radiokasetofon, vreden vsaj 10 tisočakov.

ŠE EN VLOM V AVTO — Novomeščan L. N. je prejšnji teden prijavil novomeškimi miličniki, da mu je nekdo vlomil v oseben avto, parkiran pred blokom Nad mlini. Storilec je odprl priprto trikotno okence in z zadnjega sedeža vzeml prenosni radiokasetofon. Tudi ta naprava je ocenjena na 10.000 din.

PADEL S KOLESOM — 23. julija ob 19.45 je v vasi Kloster pri Gradcu padel s kolesom z motorjem Avgust Laharnar iz Svibnika pri Črnomlju. Pri tem se je hujše poškodoval, da je moral iskati zdravniško pomoč v novomeški bolnišnici.

ZAŽGAL ZIDANICO

HRUŠICA — 29. julija je prišlo do požara na zidanici Jožeta Srebrnjaka iz Hrušice. Pokazalo se je, da je zidanico zažgal 20-letni A. K. Ogenj je uničil ostreže in 4 tone sena, tako da je škoda za 250.000 din. Požar so gasili gasilci iz Gabrja in vaščani.

MED PREVRANJEM PADEL IZ AVTA

LUTERSKO SELO — 24. julija je Jože Deželan iz Mihovice peljal tovornjak, naložen z asfaltno maso, od Dobruške vasi proti Otočcu. Pri Luterskem selu je z desnimi kolesi zapeljal na neutrjeno bankino, nekaj časa vozil po njej in nato zavi nazaj na vozilce. Tovornjak se je ob tem prevrnil na bok in potem nazaj na kolesa. Pri tem je iz vozila padel sopotnik, 11-letni Anton D., ki je bil poškodovan po glavi in opečen po hrbtu, lažje ranjen pa je bil tudi voznik. Skupno materialno škodo so ocenili na 85.000 din.

TRČILA V TOVORNJAK

JEZERO — 26. julija ob 20.30 se je Eva Reiser iz Zahodne Nemčije peljala z osebnim avtom med Zagrebom in Ljubljano. Pri Jezeru je nameravala prehitevati vozilo pred seboj, vendar je pričela zavirati, ko je videla, da vozi nasproti tovornjaku. Pri tem jo je še bolj zaneslo v levo, tako da je trčila v vozilo, ki ga je nasproti pripeljal Ludvik Sikošek s Pokleka. Voznica in sopotnici v njenem avtomobilu so bile lažje ranjene. Materialne škode je bilo za 380 tisočakov. Reiserjevo so prijeli javnemu tožilcu.

KRONIKA NESREČ

NEPREVIDNI KOLESAR — 25. julija nekaj čez 22. uro je kolesar Stane Krštof iz Sajeje zavijal z Daninega dvorišča na Mirni na cesto. Pri tem se ni prepričal, ali je vozišče prazno. Ravno takrat pa je pripeljal po njem z osebnim avtom Franc Zupančič iz Bistrice pri Trebnjem in kolesarja zadel. Ta se je ob nesreči poškodoval.

MED PREHITEVANJEM TRČIL — Djordje Ivanovski iz Nove Pazove se je 26. julija ob 12.15 peljal z osebnim avtom od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Jezeru je na mokri cesti pričel prehitevati neznan tovornjak, takrat pa mu je nasproti pripeljal z osebnim avtomobilom italijanski državljan Antonio Ballantuano. Pri trčenju sta se

ZDOMCEM SE MUDI — Te dni se je turškemu državljanju, ki dela v ZR Nemčiji, tako mudilo domov na počitnice, da je prehiteval v škarje in pri tem uničil tuj in svoj avto. Na sliki: začetki premišljevanja in kesanja? (Foto: B. B.)

Prikolica pokopala starše

Zaradi nepravilno naloženega tovora se je prikolica prevrnila na Martina in Mileno Režek

ČATEŽ — Minuli petek okoli 14. ure je prišlo v vasi Čatež pri Trebnjem do hujše delovne nezgode, ki jo je zakrivil nepravilno naložen tovor na traktorski prikolici.

22-letni Bojan Režek iz Okroga pri Trebnjem je tisti dan z materjo in očetom kosil deteljo na Tre-

banjskem vrhu. Ko so s košnjo končali, so travo naložili na prikolico, vendar so očitno levo stran preobremenili. Med vožnjo proti domu so starši sedeli na detelji, naloženi na prikolici, ta pa se je pri vasi Čatež zaradi nepravilno naloženega tovora prevrnila in ju pod sboj pokopala.

Voznik sta se 63-letni Martin in 59-letna žena Milena ranila, posebej hujša ranila Martina Režka pa so bile tako hude, da so ga morali prepeljati na zdravljenje v ljubljanski Klinični center. Materialne škode ni bilo.

ZBIL PEŠČA

SEVNICA — 21. julija okoli 22.45 se je 30-letni Jože Puh iz Stranskega peljal z osebnim avtomobilom iz Smarja proti Sevnici, na ravnem delu Prešernove ceste pa zagledal 45-letnega Franca Juršiča, oskrbovanca doma počitka na Impolci. Slednji je stal na desni strani ceste in krilil z rokami, vendar ga je Puh zaradi prehitre vožnje, obstaja pa tudi sum, da je vozil vnižen, zadel in zbil po cestšču. Hudo poškodovanega Juršiča so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

Miroslav Struna: „Letošnji neuspeh je pravo merilo vrednosti kočevskega nogometa.“

Dve desetletji med vratnicami

Miroslav Struna o dogajanju v kočevskega nogometa

KOČEVJE — Čeprav v Kočevju ni najbolj kvalitetno, kar kaže podatek, da dobimo iz mladinske vrste zelo malo igralcev za prvo garnituro. Moralo bo nekje počiti, sicer ne vidim izhoda,“ pravi Struna, ki ima za seboj že preko 600 srečanj in bo verjetno še nekaj časa ostal v vratih. Kot svojega naslednika omenja Srdjana Ožbolta, mladega, nadarjenega vratarja. Žal danes razmere v kočevskega nogometa niso takšne, da bi dopuščale hiter razvoj nadarjenih igralcev, kajti za kaj takega je potrebno veliko resnega dela.

M. GLAVONJIČ

Gabrijelu srebro na BAI!

Velik uspeh novomeškega atleta na balkanskem prvenstvu v Mariboru — Le 7 stotink do zlata

MARIBOR — To mesto je letos gostilo najboljše mlade atlete na Balkanu. Ta dogodek je najprej počastil Novomeščan Gorazd Gabrijel, ki je kot prvi Jugoslovjan osvojil medaljo na letošnjih mladinskih BAI.

Njegovo drugo mesto in srebrna medalja je letošnji največji športni dosežek kateregakoli Dolenjca, če upoštevamo razmere, v katerih se je nanj pripravil, pa pravi podvig. Tek na 400 m z ovirami je namreč zelo specifična disciplina, ki poleg izredne koncentracije zahteva še stezo, pokrito s plastiko. Zato je moral, razen za osnovni in specialni trening doma, redno skrbeti še za specifično tekmovalno pripravo v Kočevju, ki ima z umetno snovjo pokrito atletsko stezo. Čeprav je pred BAI Gabrijel osvojil tudi naslov državnega prvaka, je bilo njegovo drugo mesto na Balkanu presenečenje. Grki in Bolgari imajo namreč dolgo tradicijo uspešnih tekačev na 400 m z ovirami, saj so imeli na zadnjih treh Ol redno finaliste. Predvsem Grki imajo izredno ugodne podnebne razmere za trening te izrazito tehnične discipline.

Gabrijelu je le za las ušla zlata medalja, bil je le 7 stotink sekunde za

Miroslav Struna je celih 20 let stal na vratih prve ekipe in nič čudnega, če do obisti pozna razmere v kočevskega nogometa. „Pravzaprav ni nič čudnega, kar se je zgodilo letos. Vtis imam, da veje med igralci neko malodušje, ni prave zagnanosti za delo. Poglejte, vsi nam pravijo, da imamo odlične posameznike, vendar se v kolektivni igri to ne pozna,“ ocenjuje dogajanje 34-letni kočevskega nogometa veterana. Krizo kočevskega nogometa v zadnjih letih potrjuje tudi nekaj naslednjih ugotovitev. Kot po pravilu so kočevskega nogometaši prvi del prvenstva dobro začeli, nato pa so vse bolj tonili proti dnu lestvice. Neresnost, netreniranje in malodušje so zahtevali svoje.

„Ni tako nepomembno tudi, da v našem klubu delo premlajo ljudi. Jože Gorše, Danilo Bižal in Nimče Bejtović gotovo ne morejo vsega postoriti v klubu, ostalih iz uprave kot da ni.“

Zagotovo se bo v Kočevju še naprej brcalo. Konec koncev je tu tudi obetavna mladinska vrsta, kadeti so bili najboljši v dolenski ligi in osmi v Sloveniji.

„Trenutno tudi delo z mladimi ni najbolj kvalitetno, kar kaže podatek, da dobimo iz mladinske vrste zelo malo igralcev za prvo garnituro. Moralo bo nekje počiti, sicer ne vidim izhoda,“ pravi Struna, ki ima za seboj že preko 600 srečanj in bo verjetno še nekaj časa ostal v vratih. Kot svojega naslednika omenja Srdjana Ožbolta, mladega, nadarjenega vratarja. Žal danes razmere v kočevskega nogometa niso takšne, da bi dopuščale hiter razvoj nadarjenih igralcev, kajti za kaj takega je potrebno veliko resnega dela.

M. GLAVONJIČ

Gorazd Gabrijel

prvakom, Grkom Chrystafisom. Sam je prepričan, da ga je napaka na 6. oviri stala več kot pol sekunde, zato si lahko obeta mo leto od njega še boljše rezultate.

Z nekoliko manj sreče je letos na BAI nastopil Igor Prime, Bil je sedmi v mestu diska z rezultatom 48,80 m, medaljo pa je bilo moč osvojiti s 40 cm daljšim metom od njegovega osebneega rekorda. Toda Prime bo mladinec še tudi prihodnje leto in bo imel torej še eno priložnost, da nadaljuje tradicijo odličnih novomeških nastopov na mladinskih BAI.

Septembra bosta imela oba mlada Novomeščana še en reprezentančni nastop: v Karlovcu bo dvoboj z Veliko Britanijo.

J. PENCA

šport

Ekipna zmaga avnojske dirke Novomeščanom

Po štirih etapah S. Papež 3., Smole 5., Robič 13. itd.

BIHAČ — Čeprav je po prvi etapi XVII. kolesarske dirke Po poteh Avnoja kazalo, da bodo Novomeščani iz nje iztržili precej manj, kot so pričakovali, so na koncu vendarle dosegli cilj. Sandi Papež, Smole, Robič in Novak so namreč v skupni uvrstitvi po štirih etapah zasedli 1. mesto in pustili za seboj Metalitcomerco iz Zagreba, Rog, Borca iz Čačka, Metalca, Bihač, Astró, da ne naštevamo vseh.

Škoda le da ekipnemu uspehu ni sledil tudi večji uspeh v posamični vožnji. Sandi Papež je namreč veljal za največjega favorita, vendar je svojo priložnost zapravil že v 1. etapi med Jajcem in Mrakovico, dolgo 138 kilometrov, ko je s slabo taktično dovo-il rogovcem Trampužo in Penku, da mu uvideta in si nabereta dovolj prednosti za nadaljevanje dirke. Ostali Novomeščani, Smole, Novak, Robič in D. Papež, ki je vozil za vrsto Banja Luke, so zadovoljili, omenimo pa naj smolo Bojanca, ki si je zaradi okvare v 1. etapi nabral toliko zaostanka, da ga ni mogel več nadoknaditi. Škoda, kajti sicer bi se vmešal v boj za najvišja mesta. V ilustracijo navedimo le, da je Bojane v drugi etapi dobil kar dva let-ečca cilja, v tej etapi pa je bil na cilju Brane Novak drugi.

Poglejmo končni vrstni red posameznikov: 1. Trampuž, 2. Penko (oba Rog), 3. Papež, 5. Smole, 1. Bojanec (vsi Novo mesto). Med 64 tekmovalci iz 13 jugoslovanskih klubov je S. Papež osvojil še eno 3. mesto, točkovali so namreč tudi uvrstitve na gorskih cilj-h. Omenimo naj za konec, da je bila dirka dolga kar 525 kilometrov, povprečna hitrost tekmovalcev pa blizu 40 kilometrov na uro.

ZAHODNONEMŠKI PIONIRJI BOLJŠI

NOVO MESTO — Pred dnevi so v Novem mestu gostovali nogometaši zahodnonemške pokrajine Helsen in se v štirih srečanjih pomerili z vrstniki iz Dolenjske. Med pionirji do 12. leta so gostje premagali novomeški Ekun s 7:0, leto starejši nogometaši Brežic so ugnali zahodnonemške vrstnike s 3:0, srečanje 14-letnih Novomeščanov z gosti se je končalo neodločeno 2:2, medtem ko so gostujoči nogometaši do 15 let premagali Partizana iz Straže s 4:0. Omenimo le, da bo to srečanje mladih nogometašev postalo tradicionalno. Iz Novega mesta so gostje iz Hessena odpotovali v Split in se pomerili s Hajdukom.

Najmlajši, a uspešni

Metliško kolesarsko društvo, najmlajše v republiki, šteje 40 članov, 15 pa jih ima licenco

METLIKA — Kolesarjenje postaja v Sloveniji vse množičnejše, ta val pa je čez Gorjanec pljusnil tudi v metliško občino, kjer so februarja ustanovili kolesarsko društvo, katerega namen je, da razvija tako rekreativno kot tekmovalno kolesarjenje. V tekmovalni selekciji so sedaj izključno pionirji in mlajši mladinci, kar je razumljivo, saj je društvo kot najmlajše tovrstno v Sloveniji šele na začetku kolesarskega dela. Za rekreacivce so pripravili spomladanski trim, ki se ga je udeležilo lepo Stevilo Metličanov, jesseni pa se znova dobio na kolesih. Poleg tega so se mnogi udeležili maratona po partizanski magistrali in maratona Rog Franek ob Vinskih vgredu.

„Naši tekmovalci so na dosedanjih, zanje šele prvih tekmovalnih dosegih lepe uspehe tako v Straži kot na dirki „Gorjanski batljon 84“, kjer so bili v ekipni vožnji na kronometer šesti od trinajstih ekip. Nad tem uspehom so bili tudi sami presenečeni, zlasti še, ker so jim morali gledati v hrbet Čehoslovaki in člani nekaterih znanih slovenskih klubov,“ hvali svoje fante predsednik metliškega kolesarskega društva Jože Mozečič. Predvsem pa so dokazali, da se lahko enakopravno kosajo z drugimi kolesarji na dirki ob dnevu borca „Bela krajina 84“, kjer so bili med prvimi petimi mlajšimi pionirji kar trije Metličani.

„Ti rezultati so posledica nar-črtnega strokovnega dela — usposobljene imamo 3 vadielje — pri katerem nam vsestransko pomaga kolesarsko društvo Novo mesto, eno najmočnejših in najuspešnejših društev v Jugoslaviji.“

Jože Mozečič: „V Metliki je velika pripravljenost za razvoj kolesarskega športa.“

v redno vadbo čim več mlajših pionirjev, izbor najbolj talentiranih pa bo opravilo šolsko tekmovanje.

B. M.

Jože Jaklič

Z bolečino smo se 15. julija poslovili od našega partizanskega zdravnika dr. Jožeta Jakliča iz Šentruperta na Dolenjskem.

Rodil se je pred 76 leti v ugledni in napredni Jakličevi družini v Šentrupertu. Ob izbruhu druge svetovne vojne je služboval kot zdravnik v Srbiji, od koder pa so ga Nemci zaradi naprednih idej izgnali. Vrnil se je domov in se kot zdravnik takoj vključil v organizirano delo OF. Od 1941 je zdravil bolne in ranjene partizane predvsem v partizanski bolnišnici, ki je bila tedaj na Selih nad Šentrupertom. Njegovo dejavnost so kmalu odkrili okupatorji in ga septembra 1942 odvedli v internacijo. Po italijanski kapitulaciji se je izčrpan vrnil domov in nadaljeval delo za partizansko vojsko, 1944 pa je vstopil v borbene čete. Jeseni je bil tudi sam težko ranjen in prepeljan v bolnišnico na Rog, od tam pa v Bari. Spomladi 1945 je s skupino slepih borec prišel v Zemun v Dom slepih in ostal tam kot zdravnik do demobilizacije 1946. leta. Za požrtvovalno delo med NOB je prejel več visokih odlikovanj.

S svojo človeško toplino, dobroto in sposobnostjo je dr. Jaklič premagal in boževal vse povsod, kjer je bil. Njegovo plemenito srce je zdaj za vedno zastalo, toda spomin na njegovo plemenito dejanja med vojno in po njej ne bo zbledel. Vsi, ki smo ga spoštovali in cenili njegovo delo, smo se še zadnjič poslovili od njega in mu vsaj delno izkazali hvalčnost za njegovo človekoljubno delo.

Krajevna organizacija ZB NOV Šentrupert

NE PLAČUJEJO ODVOZA SMETI

BREŽICE — Šentlenart že nekaj časa ni vas, ampak ulica, kjer brežiški komunalci odvažajo tudi smeti in pobirajo vodarino. Zanimivo pa je, da so krajanje Šentlenarta sami opozorili, da komunalci približno polovici stanovalec pri vodarini ne obračunavajo tudi odvoza smeti. Bojijo se, da ne bi morali potem naenkrat plačati preveč.

Steklina nima „dopusta“

Sevniški veterinarji letos pregledali že 39 lisic, 3 srne, 2 mački, jazbeca in veverico — Po tepežu z lisico psa ni hotel ubiti

Med ljudmi prevladuje mnenje, da z vročimi poletnimi dnevi preneha tudi bojazen pred steklinimi živalmi. Vendar ni tako, kar dokazuje praksa.

Veterinarski higienik pri Veterinarski postaji Sevnica ima skoraj vsak dan opravka z odvozom pobitih lisic in psov ter prenosom glav-sumljivih živali na Inštitut za virologijo pri VT-OZD za veterinarstvo v Ljubljani. Zadnji pozitivni primer stekle živali je bil jazbec, ki se je 16. julija zatekel na dvorišče Justina Mlakarja v Hudem brezju (KS Studence) in se spopadel z

domačim psom. Jazbeca so pokončili domačini, psa pa veterinarski higienik. Tri tedne pred tem dogodkom pa sta bila nedaleč od tam zabeležena dva primera stekline pri lisicah, in sicer oba v vasi Zavrtač. Na dve domačiji, ki ležita na streljaj vsaka sebi, sta se v razmiku desetih dni prikradli lisici in se spopadli z domačim psom.

Zanimivo je, da za omenjena primera niso vedeli vsi domačini, kar kaže, da se tudi po vseh novicah ustno slabo širi. To je bil poduk, da smo pričeli obveščati domače lovce, domačine, zdravstveni dom in postajo milice o vsakem novem primeru stekline in oni nas o vsakem ugrizu psa.

Na novo okuženih področjih so na vidnih mestih pritrjene opozorilne table ali plakati, ki opozarjajo občane na previdnost. Zanimiv je primer v Boštanju in Kopolju, kjer so odstranili tak plakat in na njegovo mesto pritrjili plakat, ki vabi na veselico. Vsekakor zelo „pametno“, saj so prav v Boštanju (eden) in Kopolju (dva) bili primeri steklih lisic v marcu in maju letos.

Enako ravnanje je pokazal lastnik psa iz Gabrijel, ki se je „stepel“ z lisico na dvorišču. Pri tem so mrtvo lisico vrgli v gnojno jamo in mislili, da je s tem opravljeno. Šele sosed je ta dogodek javil veterinarski službi. Lastnik psa ni dal ubiti. Pri tem pa je pozabil, da je onemogočil diagnosticiranje lisice, ki je bila po obnašanju gotovo stekla. Tudi prisotnost delavcev postaje milice ga ni streljila, to se je zgodilo šele po obisku veterinarskega in sanitarnega inšpektorja.

Govori se, da je neka gospodinja zaprla psa v svinjak, ker se je na dvorišču stepel z lisico. Ravnila je pravilno, le obvestila ni nikogar. Pes se je pričel slimiti in v krčih je stekel poginil. Kljub pisanju v dnevnem in tedenskem časopisu o steklini ne pride vsem ljudem v zavest, da je steklina nevarna in neozdravljiva kužna bolezen, skupna živalim in ljudem.

Prinašalec lisice ali tisti, kdor obvesti veterinarsko službo o poginjeni lisici, dobi povrnjene materialne stroške v višini 1.500 din.

Od januarja do 23. julija 1984 smo v Veterinarsko postajo dobili v pregled 39 lisic, 3 srne, 2 mački, jazbeca in veverico. Od tega je bilo 8 lisic in jazbec steklih. Žarišče te bolezni so na celotnem desnem bregu Save (Boštanj, Kopolje, Studence, Bučka, Jablanica, Šentjanž).

Približno petdeset „srečnih“ lastnikov psov, ki so se izognili rednemu cepljenju psov proti steklini ali jih niso odjavili iz registra psov, čakajo „obvestil“ pri sodniku za prekrške, ker

Zatrimo zlo!

Čprav nisem jasno razumel ne prvega ne drugega prispevka tov. Budje v DL, moram pritrrditi, da se z njegovimi zdravimi idejami povsem strinjam. Le kaj hudčica je treba mamit v cvetličnih lončnikih? Posadimo vanje raje cvetlice in bo tako mesto še bolj v rožicah! Pri tem pa seveda ne mislim tistih nesrečnežev, ki so zaradi slabe družbe ali česa drugega sami „v rožicah“, kot pravijo ljudje — alkohol je družbeno zlo. Čprav tov. Budja ne omenja posebej, kako naj bi se lotili tega boja, kaj gotovo bi bil dolg in težak, pa naj le opozorim vse, ki se vdajajo temu zlu — nekateri že celo v jutranjih urah! — da ne bodo v naših očeh nikdar zrasli, postali zrele osebnosti, kakršne potrebujemo. Saj razumem, da je na naših veselich ali na cvičkarji treba zaužiti kakšen liter — tudi gostinci morajo dobro živeti! — ampak da se ga nažirajo tudi na glasbenih prireditvah, in to celo mladinskih pa še punk/rockovskih povrhu — to pa seže preko vseh meja naše strpnosti in razumevanja. In Loka je še posebej problematična! Koliko se jih zbere, alkohol teče v potokih — mar bi za kakšno delo poprijeli, se učili! (Prav čudim se, kako, da se nič ne ravsaajo pa zbadajo z bodali — a tudi do tega lahko se pride, če jim bomo dopustili, mar ne?) In kako morejo reči, da se na odru na Loku dogajajo slogovno raznolike reči, in tvežejo, da so bili koncerti kantri pa blues in rock glasbe, akustične in celo opere — vse je bilo eno in isto. Kaj pa oni vedo! To je izključno muzika, ki kuži našo mladež: razgrajška, mračna, ki se nikdar ne bo prebila z roba družbe kam drugam. In kaj me še skrbi ob tem? To, da se na Loku včasih zbere tudi po osemsto ljudi in med njimi jih celo ni malo, ki niso niti več mladi. To si je moč razložiti le z dejstvom, da se omamni, alkoholni in razbijaški vpliv (saj nam bodo vse razbili!) kot kuga širi na vse mesto. Položaj je še veliko bolj zaskrbljujoč, kot ga odkriva tov. Budja, zato strnimo naše klene vrste in zlo zatrimo v kati!

DRAGO VOVK
Novo mesto

»Dolenjski list« v vsako družino

Vzgojno—izobraževalna organizacija Trebnje, n. sol. o. DS skupnih služb Kidričeva 2

objavlja prosta dela in naloge

snaiilke za nedoločen čas

Pogoji:
— končana osnovna šola
— 3-mesečno poskusno delo
Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi razpisa.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v petnajstih dneh po izteku razpisnega roka. Nastop dela je možen takoj.
527/31-84

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela
Novo mesto
Ulica talcev 3 a,
tel. 21-319

razpisuje prosta dela in naloge

snaiilke

Prijave sprejemamo do 31. avgusta t. l. Pričetek dela 15. septembra t. l. ali po dogovoru.
521/31-84

Osnovna šola Dragotin Kette,
Novo mesto,

razpisuje prosta dela in naloge:

varuške za internat (želimo, da bi spala v internatu).

Pogoji: veselje do dela z otroki in zdravje. Prednost imajo kandidatke bolničarske šole.
Nastop službe 1. september 1984.
Poizkusna doba 3 mesece.
518/31-84

Ljubečna Celje

klinker keramične ploščice

(063) 33-421, 31-866

Sejmišča

NOVO MESTO — Rejci so od 206 pripeljanih pujskov prodali 102 živali. Naprodaj je bilo 40 pujskov, starih 7 do 10 tednov, in 166 pujskov, starih 10 do 12 tednov. Mlajši so stali 4.000 do 6.000 din, starejši pa 6.000 do 7.500 din.

BREŽICE — Na tedenskem sejmu so rejci ponujali 269 prašičev, starih do tri mesece. Prodali so jih 143. Za kilogram žive teže je bilo treba odšteti 250 din.

IZ KS KOSTEL

RAZDIRAJO STAVBO — Pred kratkim so začeli v Vasi razdirati stavbo, v kateri sta bila krajevni urad in gasilski dom. Te prostore bodo delno preuredili oz. posodobili, da bodo v stavbi še vedno gasilski dom z garažo, dvorana krajevnne skupnosti in še nekateri drugi prostori za potrebe krajevnne skupnosti oz. njenih dejavnosti. Stavbo bodo tudi nadzidali, da bodo pridobili dvoje stanovanj za potrebe tozda Itas v Pirčah.

MINIRALI BODO MOST — Kuželjski most pripravljajo za miniranje, in to le njegovega zgornjega dela, kar bo izvedla ekipa Geološkega zavoda iz Ljubljane. Most je star in ozek, primeren za pešce in vožnjo s kmečkimi vozovi, je tudi prenzek in ga je Kolpa pogosto poplavljala.

NOVOTEKS

UGODEN NAKUP — UGODNE CENE Širok izbor otroških, ženskih in moških hlač ter ostalih oblačil za poletne dni v trgovini izbranega okusa

Julija

NOVOTEKS, tekstilna tovarna,
n. sol. o., Novo mesto
Foersterjeva 10
Komisija za delovna razmerja TOZD Tkanina

vabi k sodelovanju nekvalificirane delavce za delo v treh oziroma štirih izmenah

V poštevh pridejo kandidati s tudi nedokončano šolo, stari nad osemnajst let in rešenim stanovanjskim vprašanjem. Osebn dohodek znaša 21.000,- din, nedeljsko delo je posebej nagrajeno. Zaposlitev je za nedoločen čas, z enomesečnim poskusnim delom. Kandidate vabimo, da v 8 dneh po objavi pošljejo pisne ponudbe na naslov: NOVOTEKS, tekstilna tovarna, n. sol. o., Novo mesto, Foersterjeva 10, kadrovski oddelek. Prijavljene kandidatke bodo o izidu izbire pisno obvestili v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

TOZD BOR KRŠKO

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. vzdrževalec (2 delavca)
2. viličarist (1 delavec)
3. pomožna dela v proizvodnji (10 delavcev)

1. končana poklicna šola (ključavničar ali strugar), poizkusno delo traja 60 dni,

- 3 leta delovnih izkušenj;
- izpit za viličarja, poskusno delo 45 dni, 1 leto delovnih izkušenj;
- nepopolna osnovna šola, poskusno delo 45 dni.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, razen pod točko 3. za dobo 5 mesecev (določen čas). Kandidati, ki žele združiti svoje delo v TOZD-u BOR — Krško, naj oddajo vlogo z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od objave na naslov: „NOVOLES“ TOZD BOR Krško, 68272 Krško. O izbiri bomo kandidatke obvestili najkasneje 30 dni po sprejemu sklepa o izbiri.

528/31-84

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 19. do 25. julija so v novomeški porodnišnici rodile: Cveta Ivanič iz Tribuč — Mijo, Zdenka Kovačič iz Krškega — Jaroslava, Marija Lekše iz Hudenja — Jožeta, Liljana Polajžer iz Metlike — Aleksandra, Marija Križan iz Podzemlja — Tomaza, Liljana Šikonja iz Črnomlja — Viljama, Anica Petric iz Črnomlja — Danico, Jožeta Lekše iz Hudenja — Petro, Marjeta Doles iz Venič — Mojca, Marica Količ iz Velike Pake — Mirjana, Irena Štubljar z Brega — Jasmno, Tončka Grabnar iz Podhoste — Jožico, Karmen Grozde iz Tržišča — Tjašo, Antonija Hudoklin s Tolstege vrha — Tanjo, Gabrijela Mlekuž iz Dolenjega Karteljevega — Sebastjana, Antonija Grabnar iz Čužnje vase — Matej, Vida Dule iz Kaplje vase — Branko, Jelka Fubjan iz Dolenje vase — Vilmo, Ljubica Furjančič iz Črnomlja — Marijo, Marinka Slak iz Zubkova — Boštjana, Marija Ogulin iz Metlike — Roka, Jadranka Zoran iz Prečne — Erika, Katica Pevac iz Donjega Bukovca — Ivica, Marija Urana iz Trstenika — Martina, Marija Kastelic iz Gornjega Globodola — deklico, Jožeta Pirce iz Oštrca — dečka, Franciška Trbane z Roj — dečka, Brigita Obradović iz Kočevja — dečka, Milka Trbovec s Krsinje vrha — deklico, Jožica Škrbec z Rataže — dečka, Ivanka Firšt iz Šmarja — deklico, Marija Progar s Sela — deklico in Marija Pečjak iz Budganje vase — dečka.

Rodili sta: Vida Jerčič, Nad mlina 41 — Mitja in Mojca Radešček iz Gubčeve 2 — Tino. Čestitamo!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 9. do 20. julija 1984 so v brežiški porodnišnici rodile: Zdenka Sutlar iz Kraja Donjega — Zdenka, Marija Božič z Čreteza — Heleno, Liljana Matijašič iz Bregane — Ivo, Jadranka Kovačič iz Novakov — Zeljko, Marija Škerbec iz Laduča — dečka, Višnja Hreščič iz Samobora — Teo, Albina Jazbinsk iz Laduča — Anico, Štefica Čutič iz Šenkoveca — Ivano, Silvija Molnar iz Brežic — Lavro, Martina Marko iz Klada — Manco, Veronika Travnikar iz Podgorja — Stanislava, Marija Predanič iz Zg. Obreza — Uroša, Jasna Kraljič iz Laduča — Majo, Ernestina Bukovinski iz Kraja Donjega — deklico, Darinka Brajdič iz Gazic — deklico, Antonija Moljan iz Malega Obreza — Katjo, Irena Šoplek iz Bregane — Ivo, Marija Župan iz Dol. Skopice — Sandija, Marija Vebje iz Obreza — Matejo, Marija Resnik z Malega Kamna — Melito, Višnja Lopatič iz Zaprtežje — Martino, Zdenka Simončič iz Župeče vase — Roberta, Erika Perner iz Mosteca — Gregorja, Liljana Matijašič iz Bregane — Dubravka, Jasna Ilič iz Rakića — Petro, Milica Valek iz Laduča — Josipa, Ljubica Razum iz Molvice — Antonijo, Mira Kajtna iz Podvrha — Klemna, Ljubica Jandrečič iz Vel. Rakovice — Nikolino, Marija Janžič iz Otrusevc — Maria, Ivančica Golubič iz Podvrha — Damira, Jožica Senica iz Stolovnice — Domna, Mirjana Kordič iz Samobora — dečka in Apolonija Pajtler iz Anž — Matejo.

Čestitamo!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 2. avgusta — Evzebij Petek, 3. avgusta — Lidija Sobota, 4. avgusta — Janez Nedelja, 5. avgusta — Snežana Ponedeljek, 6. avgusta — Vlasta Torej, 7. avgusta — Kajetan Sreda, 8. avgusta — Dominik Četrtek, 9. avgusta — Roman

LUNINE MENE
4. avgusta ob 3.33 — prvi krajec

KINIO

BREŽICE: 2. in 3. 8. francoski film Smrtonosna pot, 5. in 6. 8. angleški film Črni petek, 7. in 8. 8. angleški film Navrečeni bančni rop.

ČRNOMELJ: 2. in 5. 8. ameriški film Vanda Nevada, 3. in 5. 8. ameri-

maloglas

SLUŽBO DOBI

FRIZERKO SPREJMEM, Frizerski salon "MILKA", Partizanska 3, Novo mesto.

TAKOJ ZAPOSIM KV ali pričuenega mizarja za tristranski skobeljni stroj za samostojno izdelavo moznikov. OD po dogovoru, Bakšič, Dol. Straža 127.

STANOVANJA

KUPIM eno- ali dvosobno stanovanje v Novem mestu, Tel. 22-749. Dipl. inž. IŠČE SOBOJ, Krškem ali Brežicah, Dragam Bogdanovič, 41000 Zagreb, Golijeva 14.

Motorna vozila

Po delih prodam Zastavo 101. Informacije ul. Milke Šobar 22.

OPEL ASCONO 16 S v zelo dobrem stanju ugodno prodam. Viktor Strojanssek, Pokleč 47, Blanca.

PRODAM ZASTAVO 750 LE, letnik 1981, Tel. (068) 75-548 popoldan.

PRODAM Z 101 confort, letnik 1980, Mavrič, Otočec 65.

PRODAM R 4, letnik 1977, Dol. Toplice 20.

PRODAM Z 750, letnik 1981, 26000 km, Tel. 51-720 popoldne.

PRODAM VESPO, starejši letnik, dobro ohranjeno (obnovljeno), Jerebova 6, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1977, registrirano do avgusta 1985, prodam, Tel. (068) 84-948 popoldne od 15. ure dalje.

PRODAM ZASTAVO 101, letnik 1976, registrirano do maja 1985, Jože Mežič, Vel. Podlog 55, Luskovec.

ZASTAVO 750 LE, novo, prodam, Tel. 57-715.

SPAČKA, letnik 75, registriranega do julija 1985, z rezervnimi deli in TV Grundring supercolor prodam, Tel. 71-242 dopoldne.

PRODAM nov motor 14 MZ, Franc. Petrina, Uršna sela 67.

PRODAM Z 750, letnik 1973, dobro ohranjen, Anton Vardijan, Kolodvorska 5 a, Črnomelj.

SKI film Edini moški na svetu, 7. 8. hongkongski film Nevarnost žene v vakciji, 8. 8. film Napad na platformo, Jennifer, 9. 8. hongkongski film Leteča giljotina.

DOLNJSKE TOPLICE: 3. in 5. 8. ameriški film Spet som samski, 8. 8. ameriški film Razjarjeni bik.

KOSTANJEVICA: 4. 8. angleški film Ljubimec Lady Chatterley, 5. 8. italijanski film Sedem gladiatorjev.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 2. in 3. 8. ameriški barvni film Reši se, kdor se more! 4. in 5. 8. hongkongski barvni film Pogodba, 7. in 8. 8. izraelski barvni film Stalno dekle, 8. 8. matineja — ameriški barvni film Tom in Jerry, oskarjevca, 9. in 10. 8. hongkongski barvni film Pest in krepjuni.

SEVNICA: 2. 8. angleški film Menih, 3. in 4. 8. ameriški film Bolnica groze, 5. 8. francosko-belgijski film Pripravite robežke, 8. in 9. 8. danski film Seks v 100 lekcijah.

R 4; letnik 1978, prodam, Vozilo je vozno, neregistrirano, Tel. 84-327. PO UGODNI CENI PRODAM R 16, letnik 1970, Tel. 25-275 vsak dan. Z 101, letnik 1976, prodam, Danc. Lozar, Rožanec 17, Črnomelj.

FICA 850, december 1982, in R 4 GTL, letnik 1982, oba zelo dobro ohranjena, prodam, Tel. 23-627.

ZASTAVO 750, staro 7 mesecev, prodam ali zamenjam za Z 101, staro 2 leti in pol, Ogled po drugi uri, K Roku 83, Novo mesto.

PRODAM R 4, letnik 1979, Miklič, Gor. Kamence 9, Novo mesto.

PRODAM DIANO, letnik 1978, prevoženih 88000 km, za 150.000 din. Kos, Krško, tel. 74-867.

PRODAM MOTOR TOMOS avtomatik za 3 M, Tel. 24-693.

VV, letnik 1976, prodam, Boris Zajc, Birčna vas 3 b, Ogled možen vsak dan od 16. ure dalje.

PRODAM ZASTAVO 750, prva registracija 1976, Stane Muhič, Koroska vas 11.

PRODAM NSU 1000 L, obnovljen, Gorišek, Gor. Stara vas 25, Szentjerne.

PRODAM AUSTIN MINI 1000, letnik 1976, odlično ohranjen, Davorn Iršič, Kristanova 32, Novo mesto, tel. 24-662.

UGODNO PRODAM LADO 1600, letnik 1980, 125 P, letnik 1976, Tomos avtomatik, letnik 1980, ter motor za Lado 1200, Breg 22, Novo mesto.

PRODAM R 4 (nov) in Opel kadet, letnik 1974, Tel. 51-828.

Z 750, letnik 1982, prevoženih 15.000 km, registrirano do julija 1985, prodam, Tel. (068) 62-222.

PRODAM Z 126 P, letnik 1979, Tel. 32-106.

ZASTAVO 101 L, letnik 1977, ugodno prodam, Ogled možen vsako popoldne, Lado Jaki, Smolenja vas 11, tel. 25-525.

DIANO, letnik 1977, zelo dobro ohranjeno, prodam, Tel. 23-961.

PO UGODNI CENI PRODAM ZASTAVO 101, letni 1976, registrirano do 8. 2. 1985, Slavko Šimec, Stopiče 77.

PRODAM LADO KOMBİ, letnik 1982, in podometni kabel, lahko tudi na kredit, Tel. 20-401

PRODAM TOMOS avtomatik, nov tip, kot nov, za 5 M, Avgoštinič, Mladica pri Semiču.

PRODAM Z 101, letnik 1976, registrirano do 1985. leta, Simič, Valantičeva 6, Novo mesto.

PRODAM 126 P, letnik 1977, obnovljen, registriran do maja 1985, Jožet, Ločna 42, Novo mesto.

POCENI PRODAM DIANO I, letnik december 1978, Drenik, Malenska vas, Mirna peč, tel. 84-326.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1977, malo karambolirano, Franc Lah, Armeško 49, 68280 Brestanica.

Z 101 SC, letnik 1979, z novim motorjem, prodam, Tel. 82-483.

126 P, rdeč, letnik 1979, prodam, Tel. (068) 71-090 popoldne.

ZASTAVO 101 L, letnik 1978, dobro ohranjeno, prodam, Tel. 24-887.

PRODAM MOTOR in vse rezervne dele za Z 750, Jože Kiren, Gor. Prekopa 13, Kostanjevica.

PRODAM R 12, metalik barve, zelo dobro ohranjen, garaziran, Tel. 50-123.

PRODAM FIAT 126, letnik 1978, Anica Matič, Šmihel 22 (pri Stefanu Barbiču), Novo mesto.

PRODAM 126 P, letnik 79, junij, Vinko Kulovec, Vavta vas 69, Straža.

PRODAM novo ZASTAVO 750, Franc Kobe, Vinja vas 5, Novo mesto.

PRODAM MOTOR, menjalnik in obeh poslovnih za AMI 8, Rafael Kuznik, Sela 26, Dolenjske Toplice.

PRODAM nov traktor Torpedo 60 (Doje) in traktor Zetor 25, Luštek, Ledčeva vas 15, Szentjerne.

SAMONAKLADALKO za seno poceni prodam ali zamenjam za kosilnico BCS, Karol Selan, Radohova vas 34, Szentvid pri Senti.

PRODAM samonakladalno prikolico za seno (15 m³), Jože Janežič, Skrovnik, Tržišče.

UGODNO PRODAM skoraj nove krožne brane, Lipar, Sp. Stari grad 53, Krško.

UGODNO PRODAM TRAKTOR URSUS C 335 s kabino in verigami, star šest mesecev, Jože Simič, Lojzeta Fabjana 2, 68340 Črnomelj.

PRODAM traktor Štore 404 ali zamenjam za Ferguson 35, Franjo Pelinar, Hrastova, Antc Kovačiča 31, Savski Marof prek Dobrove.

PRODAM traktor Ferguson (50 KM), letnik 1964, po ugodni ceni, Jože Hosta, Imenje 4, Szentjerne.

PRODAM TRAKTOR ŠTORE 402, Anton Ogulin, Osoinik 13, Semič.

PRODAM 12-colski plugh Slavoniec, AVgust-Sinkovič, Brezova 18, Blanca, tel. (068) 88-351.

PRODAM TRAKTOR IMT 533 s kompresorjem in kabino, malo rabljen, Franc Košak, Tolčane 5, 61303 Zagradec.

PRODAM TRAKTOR LEND 17 KM s koso, Tone Laknar, Gor. Vrhpolje, Szentjerne.

PRODAM KOMBAIN 780 v delovnem stanju za 30 SM, Poleg dam rezervne dele, Tel. (068) 62-584 (po 20. uri).

PRODAM motokultivator Honda 600 s priključki ter polnilce monta, Jože Božič, Gabrije 104.

PRODAM

PRODAM motokultivator (freza) MIO STANDARD 350 in peč za centralno kurjavo FEROTERM 30.000 kalorij, Oboje popolnoma novo, Inf. tel. 21-218.

PRODAM srednje težak gumi voz, Mali vrh 8, Mirna peč.

PRODAM traktorario, Jože Bratkovič, Cerov log 6, Szentjerne. Ogled zvečer.

PRODAM kobilu, staro 3 leta, kravo, brejo 8 mesecev, in motor Tomos 15 SCL, Slavko Frankelj, Podlice 2, Dobrič.

DOBRO OHRANJEN REGAL za dnevno sobo (4 m dolžine) in material za izdelavo 40 m² demit fasade (sistem TIM Laško) ugodno prodam. Informacije vsak dan od 17. ure dalje na telefon 62-985.

PRODAM eno leto star kavč in dva fotelja, Dušan Podbesek, Verlan 4, Stopiče.

PRODAM kravo s teletom ali brez nje, Zna tudi voziti, Naslov v upravi lista (4411/84).

PRODAM 5 ovc in kasetofon SHARP, D. Košič, Dol. Straža 6.

KOBILO, 5 let staro, prapuščeno, in kravo prodam, Kastelec, Biška vas 20, Mirna peč.

PRODAM dvodelno pomivalno kornito, Pojasnila: Mejak, Prvomajska 6, Sevnica.

PRODAM ŠOTOR, Tel. 21-148.

PRODAM MOPED pony expres, ohranjen in dodatno opremljen, Tel. 23-721, do 15. ure.

PRODAM vinski čebrič (1600 l), Franc Borse, Polhovica 7, Szentjerne.

HLADILNIK z zamrzovalnikom Candy (400 l) in kuhinjska puha prodam, Tel. (068) 21-113 vsak dan popoldan.

PRODAM dobro ohranjeno Marlesovo kuhinjo, Glücks, Mestne njive 6, Novo mesto, tel. 22-284 od 19. do 20. ure.

DVA ENAKA olivno zelena kavča prodam, Tel. (068) 24-682.

PRODAM novo zamrzovalno omario, Rebernik, tel. 22-651 popoldne.

PRODAM telicu, brejo 8 mesecev, Pate, Dol. Kamenje 18, Novo mesto.

UGODNO prodam ovco in 2 mladička, Jože Juršič, Gor. Kamence 12, Novo mesto.

PRODAM novo športno jahalno sedlo, Franc Lopatec, Mihovica 10, Szentjerne.

PRODAM PSA, enajst mesecev starega škotskega ovčarja "Lesija", Gorenje 22, 61332 Stara cerkev, tel. 852-384.

PRODAM električno kitaro in ojačevalce, Tel. 24-798.

PRODAM nov kinoprojektor Weston, še v garanciji, Krevs, Brezovica 3, Šmarjske Toplice.

PRODAM otroško kolo, F. Lesnjak, Kristanova 55, Novo mesto.

PRODAM skrinjo (320 l), staro štiri leta, in 1500 kosov rabljene strešne opeke, Tone Štimpelj, Vel. Strmica 13, Mokronog.

UGODNO PRODAM novo karoserijo za R 4, Je lakirana, vendar brez bočnih vrat, Marjanovič, Stranska vas 1, Novo mesto.

PRODAM kobilu, brejo 4 mesece, 5 let staro 650 kg težko, Milan Zupančič, Stranje 5, Vel. Gaber.

PRODAM PSA šarplaninca, starega tri mesecev, Tel. 22-578.

PRODAM barvni televizor, Tel. 24-259.

UGODNO PRODAM novo ali malo rabljeno jadravno desko D-2 ter ingrad Fun, Tel. 71-017 (dopoldne).

PRODAM brejo kravo (7 mesecev) in smrekove plohe, Rudolf Šuštar, Vrhovo 13, Mirna peč.

PRODAM 16-mesečno psičko, Nemški voljak, Radeček, Krka 22, Novo mesto, vsak dan popoldne.

ČISTOKRVNE škotske ovčarje (asist), stare dva meseca in pol, psičke, prodam, Tel. 23-578, Marica Krapež, Zagrebška 18, Novo mesto.

PRODAM 1500 kosov rabljene strešne opeke, 6 kosov rabljenih oken in drugo opremo, Novo mesto, Kristanova 41, tel. 22-466.

PRODAM počitniško prikolico IMV Adria 450, v dobrem stanju, Anton Berk, Prelesje 27, Szentruptert.

PRODAM tri domače suhe štunke in fikus, visok 2,70 cm, Tel. (068) 24-497 (od 12. do 14. ure in od 19. do 21. ure).

PRODAM stereo avtoradio Sanyos kasetofonom, equalizer (ojačevalce) za avtoradio ter zvočne kombinacije Vivanco 2 x 35 W, Prodam tudi športno kolo senior na pet prestav.

KUPIM

KUPIM snopovezalno za BCS, Milan Gracar, Gradšče 1, Dole pri Litiji, tel. (061) 872-024.

MIZNI REZKAR do 10.000 obratov na minuto in podajalnik, dvostopenjski ter podstavek (kovinski) za tračno žago, kupim, Matjaž Jurkovič, Straža 111 pri Novem mestu.

KUPIM 2000 kosov rabljene opeke opekarne Brežice, Naslov v upravi lista (4414/84).

KUPIM 30 m² stare salonitne kritine ali zarezinika, Tel. (068) 85-259, zvečer.

UGODNO PRODAM novo ali malo rabljeno jadravno desko D-2 ter ingrad Fun, Tel. 71-017 (dopoldne).

PRODAM brejo kravo (7 mesecev) in smrekove plohe, Rudolf Šuštar, Vrhovo 13, Mirna peč.

PRODAM 16-mesečno psičko, Nemški voljak, Radeček, Krka 22, Novo mesto, vsak dan popoldne.

ČISTOKRVNE škotske ovčarje (asist), stare dva meseca in pol, psičke, prodam, Tel. 23-578, Marica Krapež, Zagrebška 18, Novo mesto.

PRODAM 1500 kosov rabljene strešne opeke, 6 kosov rabljenih oken in drugo opremo, Novo mesto, Kristanova 41, tel. 22-466.

PRODAM počitniško prikolico IMV Adria 450, v dobrem stanju, Anton Berk, Prelesje 27, Szentruptert.

PRODAM tri domače suhe štunke in fikus, visok 2,70 cm, Tel. (068) 24-497 (od 12. do 14. ure in od 19. do 21. ure).

PRODAM stereo avtoradio Sanyos kasetofonom, equalizer (ojačevalce) za avtoradio ter zvočne kombinacije Vivanco 2 x 35 W, Prodam tudi športno kolo senior na pet prestav.

PRODAM kobilu, brejo 4 mesece, 5 let staro 650 kg težko, Milan Zupančič, Stranje 5, Vel. Gaber.

PRODAM PSA šarplaninca, starega tri mesecev, Tel. 22-578.

PRODAM barvni televizor, Tel. 24-259.

UGODNO PRODAM novo ali malo rabljeno jadravno desko D-2 ter ingrad Fun, Tel. 71-017 (dopoldne).

PRODAM brejo kravo (7 mesecev) in smrekove plohe, Rudolf Šuštar, Vrhovo 13, Mirna peč.

PRODAM 16-mesečno psičko, Nemški voljak, Radeček, Krka 22, Novo mesto, vsak dan popoldne.

ČISTOKRVNE škotske ovčarje (asist), stare dva meseca in pol, psičke, prodam, Tel. 23-578, Marica Krapež, Zagrebška 18, Novo mesto.

PRODAM 1500 kosov rabljene strešne opeke, 6 kosov rabljenih oken in drugo opremo, Novo mesto, Kristanova 41, tel. 22-466.

PRODAM počitniško prikolico IMV Adria 450, v dobrem stanju, Anton Berk, Prelesje 27, Szentruptert.

PRODAM tri domače suhe štunke in fikus, visok 2,70 cm, Tel. (068) 24-497 (od 12. do 14. ure in od 19. do 21. ure).

PRODAM stereo avtoradio Sanyos kasetofonom, equalizer (ojačevalce) za avtoradio ter zvočne kombinacije Vivanco 2 x 35 W, Prodam tudi športno kolo senior na pet prestav.

PRODAM kobilu, brejo 4 mesece, 5 let staro 650 kg težko, Milan Zupančič, Stranje 5, Vel. Gaber.

PRODAM PSA šarplaninca, starega tri mesecev, Tel. 22-578.

PRODAM barvni televizor, Tel. 24-259.

UGODNO PRODAM novo ali malo rabljeno jadravno desko D-2 ter ingrad Fun, Tel. 71-017 (dopoldne).

PRODAM brejo kravo (7 mesecev) in smrekove plohe, Rudolf Šuštar, Vrhovo 13, Mirna peč.

PRODAM 16-mesečno psičko, Nemški voljak, Radeček, Krka 22, Novo mesto, vsak dan popoldne.

ČISTOKRVNE škotske ovčarje (asist), stare dva meseca in pol, psičke, prodam, Tel. 23-578, Marica Krapež, Zagrebška 18, Novo mesto.

PRODAM 1500 kosov rabljene strešne opeke, 6 kosov rabljenih oken in drugo opremo, Novo mesto, Kristanova 41, tel. 22-466.

PRODAM počitniško prikolico IMV Adria 450, v dobrem stanju, Anton Berk, Prelesje 27, Szentruptert.

PRODAM tri domače suhe štunke in fikus, visok 2,70 cm, Tel. (068) 24-497 (od 12. do 14. ure in od 19. do 21. ure).

PRODAM stereo avtoradio Sanyos kasetofonom, equalizer (ojačevalce) za avtoradio ter zvočne kombinacije Vivanco 2 x 35 W, Prodam tudi športno kolo senior na pet prestav.

PRODAM kobilu, brejo 4 mesece, 5 let staro 650 kg težko, Milan Zupančič, Stranje 5, Vel. Gaber.

PRODAM PSA šarplaninca, starega tri mesecev, Tel. 22-578.

PRODAM barvni televizor, Tel. 24-259.

POSEST

PRODAM GOZD v izmeri 1,5 ha in stavbišče z adaptacijo 1,5 ha, Naslov v upravi lista (4413/84).

PRODAM starejšo hišo v Straži pri Novem mestu za 220 SM, Tel. 85-786 od 4. 8. dalje.

PRODAM NJIVO v Lipju, Ivanka Pavlin, Gorna vas 18, Novo mesto.

KUPIM centralno ogrevano enosobno stanovanje ali večjo garsonjerno v Novem mestu, Pomudbe pod šifro 1. ali 2. nadstropje.

V ČRNOMELJU (Kolodvorska 12) prodam starejšo stanovanjsko hišo, Cena 80 SM, Anton Brula, Taljeji vrh 2, Črnomelj.

DAM V NAJEM posestvo na Mali Cikavi 6, Marija Iler, Mala Cikava 6, Novo mesto.

PRODAM zidnico s starino (15 a) v Straški gori, Alojz Počervina, Jurka vas 24, Straža.

VINOGRAD in zidnico v Metliki prodam, Tel. (061) 576-410.

ENOSTANOVAJSKO nedokončano hišo (Metlika — Rosalnice) prodam. Obširnejše podatke dobite pri Stanetu Jurečeviču, Rosalnice, n. h. LEPO GRADBENO PARCELO v Sevnici prodam, Bonča, Gozdna 10, Rogaska Slatina.

PRODAM GRADBENO PARCELO, 3 km od Novega mesta (800 m²), z gradnjo do prve plošče, Tel. 23-349 (od 13. do 15. ure).

UGODNO PRODAM novo ali malo rabljeno jadravno desko D-2 ter ingrad Fun, Tel. 71-017 (dopoldne).

PRODAM brejo kravo (7 mesecev) in smrekove plohe, Rudolf Šuštar, Vrhovo 13, Mirna peč.

PRODAM 16-mesečno psičko, Nemški voljak, Radeček, Krka 22, Novo mesto, vsak dan popoldne.

ČISTOKRVNE škotske ovčarje (asist), stare dva meseca in pol, psičke, prodam, Tel. 23-578, Marica Krapež, Zagrebška 18, Novo mesto.

PRODAM 1500 kosov rabljene strešne opeke, 6 kosov rabljenih oken in drugo opremo, Novo mesto, Kristanova 41, tel. 22-466.

PRODAM počitniško prikolico IMV Adria 450, v dobrem stanju, Anton Berk, Prelesje 27, Szentruptert.

PRODAM tri domače suhe štunke in fikus, visok 2,70 cm, Tel. (068) 24-497 (od 12. do 14. ure in od 19. do 21. ure).

PRODAM stereo avtoradio Sanyos kasetofonom, equalizer (ojačevalce) za avtoradio ter zvočne kombinacije Vivanco 2 x 35 W, Prodam tudi šport

ZAHVALA

V 78. letu nas je zapustila mama in stara mama

JOŽEFA BEVC

iz Gorenje vasi pri Šmarjeti

Prisrčno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so nam kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, pokojni darovali vence in cvetje ter jo tako številno spremili na zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo DO Hotel Metropol, Universal Ljubljana, IMV Šmarjeta. Posebno zahvalo dr. Starcu in dr. Petru Kapšu za zdravljenje pokojnice v času njene boleznj ter župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

*V našem domu je praznina,
v srcu našem bolečina,
odkar si ti odšel od nas.*

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 56. letu starosti zapustil naš dragi mož, ati, sin, brat in stric

JANEZ ČRČEK

iz Babne gore pri Selih—Šumberku

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki ste nam na kakršenkoli način pomagali, darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Posebno zahvalo smo dolžni vsem gasilcem, tov. Antonu Koželju za poslovilne besede ob odprtem grobu, pevcem in tov. organistki, župniku za lepo opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste pokojnega tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: žena Marija, sinovi Janez, Zvone, Andrej, Matjaž, hčerka Marjanca, mama, sestre, bratje in ostalo sorodstvo

*Kje si, ljubi mož in oči,
kje tvoj mili je obraz,
kje so tvoje skrbne roke,
ki skrbele so za nas?*

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je tragično, komaj v 36. letu, zapustil naš ljubljani mož, oči, sin, brat, stric, zet, svak, bratranec in nečak

EMIL BIŽAL

iz Kohlarjev

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo tov. Mirku Benčini iz Ravensburga za njegovo nesebično pomoč, da bi mu rešili življenje. Prav lepa hvala tudi govorniku tov. Francu Žmavcu za poslovilne besede pri odprtem grobu, godbi na pihala in župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: žena Jelka, sin Robert, ata, mama, brat Silvo z družino, sestra Katica z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je po kratki bolezni zapustil mož, oče, stari oče in stric

FRANC KOŠMERL

iz Stopič 10

Ob boleči izgubi se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, posebej Turkovim in Šegovim, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje in kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni Splošni bolnišnici Novo mesto, zlasti osebju urološkega oddelka za skrb in nego med boleznijo, in kolektivom Industrija obutve, Mercator, Ela, IMV in VVZ — enota Ragsvska, pevcem iz Stopič in župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: žena Marija, hčere Marija, Draga, Ana in Martina z družinami, sinova Franc in Mirko z družinama

*Sreče ni, ko tebe, dragi očka,
zemlja je pokrila,
spomin na tebe pa živi,
čepprav te več med nami ni.*

V SPOMIN

BRANKU PEZDIRCU

iz Gradca v Beli krajini

4. avgusta bo minilo leto od smrti našega dragega, nepozabnega sina, moža, očka in brata. Vedno boš z nami, saj čas ne more zaceliti ran in ozdraviti bolečin.

V tih žalosti: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mami

FRANČIŠKE HOČEVAR

s Puščave 2, Mokronog

se vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje, pevcem za zapete žalostinke, župniku za opravljeni obred, delovnim kolektivom ISKRA, TESNILA, Zavod za rehabilitacijo invalidov, Šola za farmacijo in zobotehniko iskreno zahvaljujemo.

Mož, hčerka, sinovi in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, komaj v 43. letu, nas je zapustila naša draga žena, hčerka, sestra, teta, svakinja in nečakinja

MERI VIDMAR

iz Čeloveca pri Šmarjeških Toplicah

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih, sorodnikom, vaščanom, IMV Novo mesto in Šmarjeta, Hotelu grad Otočec in župniku za lepo opravljeni obred.

Neutolažljivi mož Rudi, mama, sestra Veri z družino in bratje Franci, Stane z družinama, Ivan ter ostalo sorodstvo

*Nad grobom tvojim burja bruje,
a v njem miruje vsak vihar...
In z njimi glas svoj večno nov
iz groba hladnih globočin
tvoj trajni ti slave spomin.*

V SPOMIN

na 31. 7. 1983, ko je odšel na pot brez vrnitve naš ljubi mož, oče in stari oče

RUDI JELEN

Strážnega vrha

Hvala vsem, ki se ga še spominjate.

V tih žalosti: žena Mici, hčerki Mira in Ivanka z družinami

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je 22. julija v 71. letu starosti za vedno zapustila draga mama, stara mama in sestra

FRANČIŠKA UDOVČ

Otočec 1

Ob boleči izgubi naše mame se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, ji darovali cvetje, vence in nam pomagali v težkih trenutkih. Posebna zahvala dr. Steklasovi, dr. Furlanovi in vsemu osebju v III. nadstropju internega oddelka bolnišnice v Novem mestu za skrbno nego in lajšanje bolečin. Zahvala tudi delovnim organizacijam Doljenjka, LB, IMV, ZCD—DSSS in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob prezgodnji in tragični smrti naše ljubljene žene, mamice, hčerke in sestre

DANICE PACEK

roj. Sibar
iz Starega grada pri Podbočju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in jo tako številno spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi župniku za opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

VSJ NJENI

ZAHVALA

V 80. letu nas je po hudi in dolgi bolezni 21. julija zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek, brat, stric in boter

JANEZ KLOBUČAR

iz Uršnih sel 64

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izraze sožalja, darovano cvetje in vence in vsem, ki so nam pomagali. Vsem prav lepa hvala za spremstvo, govorniku ZB in gasilcev ter župniku za ganljivi govor in lepo opravljeni obred ob zadnjem slovesu.

Žalujoci: žena in hčerke z družinami ter ostali sorodniki

*Ljubil si zemljo in pesem,
ljubil si dom,
in v tem tihem cvetočem poletju
odšel si v večni dom.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA ŠUŠTARIČA

iz Cerkvišča 15 v Beli krajini

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih, nam izrekli sožalje, darovali cvetje in vence. Posebna zahvala govornikom Antonu Vranešiču in Antonu Kralju, za poslovilne besede, moškemu pevskemu zboru iz Dragatuša, godbi na pihala iz Metlike, kolektivu IMP Ljubljana, IMV Novo mesto (materialni oddelček 0070), Iskri Črnomelj, GD Cerkvišče, Krasinec, organizaciji ZB Griblje — Cerkvišče. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Vida, sinova Jože, Mirko in hčerka Mimica z družino

IVE STANIČ

Teško je najti v kočevski občini človeka, ki je bil hkrati bolj hvaljen in grajan kot 45-letni Ivo Stanič, nekdanji učitelj, danes pa direktor Kulturnega centra Kočevje. Vedno se je prizadeval, da je delal odgovorno, disciplinirano, kulturno, človeško, a si je prav zato pridobil tudi veliko sovražnikov.

V mladosti se je učil za trgovca, fotografa in električarja, nato pa dokončal višjo pedagoško šolo — glasbeni oddelk. Za glasbo se je navdušil, ko se je učil za električarja in igral pri godbi v Anhovem.

Ze kot študent je vodil pevške zборе, nato pa kar po več zborov in glasbenih skupin hkrati v Kočevju, Ribnici in drugod. Organiziral je vrsto kulturnih, zabavnih in drugih prireditev, na katerih so nastopali njegovi učenci—šolarji in skupine, ki jih je vodil, ter še gostje od drugod. Se danes se Kočevci radi spominjajo njegovih "Šahovskih muzikalov" in drugih. "Zame pa je bila najlepša prireditev za lačne otroke sve-

Evropo. Njegov cilj je bil usposobiti učenca za šolo in življenje.

Prav zato je organiziral šahovski krožek in nato še pouk šaha, se pravi igre, ki navaja k razmišljanju. Kar deset let je bil predsednik Šahovskega kluba Kočevje in takrat je doživel kočevski šah največje uspehe v republiki, državi in izven nje in to igralci vseh starostnih skupin. V Kočevju so takrat gostovali mnogi najboljši šahisti sveta.

Starši so hvalili njegovo delo in zahtevali, naj bi se toliko ukvarjali z mladimi tudi drugi učitelji. Začeli so se nesorazumni. "Prišlo je tako daleč, da sem moral iz Kočevja. V težki uri so mi pomagali Ribničanje, ki so po značaju dobri, odkriti, preprosti in neposredni. Če poznaš enega, poznaš vse Ribničane. Če pa poznaš enega Kočevca 15 let, še vedno ne veš o njem ničesar," meni Ivo.

Bil je predsednik zelo delavnega Društva za varstvo živali Kočevje. Kot predsednik IS bivše KS Mozelj je zaradi svoje doslednosti imel težave. Kot predsednik KSD Cini Dekval v Mozlju in urednik glasila "Viharji" je požel mnogo hvale, pa tudi polen pod noge ni manjkalo. Za svoje delo je prejel mnogo priznanj, zadnja leta pa jih odklanja. Prvi, da je zanj največje priznanje, če mu ljudje omogočijo delo in mu pomagajo. Največji uspeh pa je, če vidi in občuti sadove svojega dela.

Pravi, da se je zaradi nerazumevanja, kritik in nagajanja odločil, da ne bo več delal na amaterskem področju. Vendar ne more iz svoje kože. V Mozlju pomaga pri organizaciji treh prireditev na leto, že 15 let poje pri učiteljskem pevskem zboru Slovenije "Emil Adamič". Je tudi mentor moškega pevskega zbora v Fari. Danes je direktor Kulturnega centra Kočevje. O tem kot vedno skromno in kritično pravi: "Trenutno delam v Kulturnem centru. Delo je povsem uradniško, birokratsko in tudi precej nekulturno, saj je žalostno, da se tudi kulturniki "driblamo, med sabo."

J. PRIMC

ta, ki smo jo podali tako doživeto, da so imeli solze v obeh nastopajoči in publika, nekateri pa te pretresljivosti niti niso mogli prenesti in so med prireditvijo solzni zapuščali dvorano," se spominja Ivo.

Kot učitelj je uvedel za svoje učence na njihovem domu vsak dan od 16. do 18. ure obvezne učne ure, on pa jih je kontroliral. Boljši učenci so bili odgovorni za učenje slabših. Za učence, udeležence njegovih krožkov, in člane skupin je organiziral predvsem ob sobotah in nedeljah izlete, obiske drugih šol, kŕajev, s šahisti in pevci UPZ pa je obiskal skoraj vsa

Lovčevo srečanje z risom

Pri Kočevju je napadel srnjaka, na katerega je meril lovec

KOČEVJE — Te dni nam je član kočevske lovske družine Milan Kos povedal zanimivo zgodbo o srečanju z risom v bližini gozdarskega doma oz. hotela na Marofu v Kočevju.

"Z dr. Miranom Čilenškom, ki je tudi član naše lovske družine, sva se 7. julija po 21. uri vračala z avtom z lova. Na jasi pri drevesnici v bližini naselja Romov in gozdarskega doma sva opazila, da se paseta srna in srnjak. Tovariš Čilenšek je hotel odstreliti srnjaka, za katerega je imel dovoljenje. Med tem, ko sva ustavila avto, izstopila in se je dr. Čilenšek pripravil na strel, pa sem opazil, da leti po zraku proti srnjaku nekaj rumenega in da je padlo ob njem na tla. Srnjak je zbežal v gozd, v tistem trenutku pa sva spoznala risa, ki je obstal tam, kjer je priletel na tla, še kakšnih 10 minut in se pretegovljal kot mačka. Medtem je dr. Čilenšek nameril s puško nanj — seveda ni streljal, ker je ris v lovopustu."

Po kakšnih 10 minutah se je ris pretegnil in odkorakal v gozd v smeri Rinče. Srna je takrat od strahu preskočila ograjo drevesnice, ki je kaka dva metra visoka. Zanimivo je, da je ris prišel v neposredno bližino Človeških prebivališč, se pravi naselja Romov in gozdarskega doma oz. hotela, ki je poln delavcev. Razen tega je bil v bližnjem Rožnem studencu še piknik, tako da je bilo na tem območju veliko hrupa."

Na vprašanje, zakaj ni ris ponovno napadel srnjaka, je Milan Kos povedal, da so lovske izkušnje pokazale pa tudi lovska literatura piše, da ris ne napade ponovno plena, ki ga je pri prvem poizkusu zgrešil.

Pripetljaj s steklim risom v Kužlju in dogodek na Marofu govori, da se ris ne izogiba ljudem oz. njihovim prebivališčem, da je ta lepotec naših gozdov lahko tudi stekel in da zato velja biti previden, pa naj bo to v bližini naselij ali dalj v gozdu.

J. PRIMC

Važno je, da ni toče

Jože Govednik iz Slamne vasi je eden od šestih belokranjskih strelcev raket proti toči

SLAMNA VAS — V Beli krajini letos toča ni naredila večje škode, niti približno take ne, kot druga leta ob tem času, in to je celo največje dvomljivo prepričalo, da je organizirana obramba proti toči koristna, uspešna in potrebna zadeva. V Beli krajini je šest strelnih mest za izstreljevanje raket proti toči: na Božič vrhu, v Slamni vasi, Dobravcah, na Rožič vrhu, v Zastavi in Bojancih. Tako "raketen dežnik" pokriva celo Belo krajino razen Poljanske doline.

Za strelca in njegovega pomočnika je treba izbrati pametna odgovorna in vestna človeka, ki sta veliko doma, in v Slamni vasi je bil ta izbor nedvomno pravilen, ko so za to delo nagovorili Jožeta Govednika in njegovo ženo. "Od marca smo streljali šestkrat, sedemkrat, izstrelili pa smo okoli 60 raket. Nazadnje je bilo treba streljati zadnjo nedeljo, v oblake pa je poletelo kar 21 raket," je pripovedoval Govednik, upokojeni vzdrževalec židar metliškega Novoteksa. "Trdno sem prepričan, da ima taka obramba proti toči uspeh, če dobro in usklajeno delujejo radar, strelce in rakete."

Kot je znano, so vsi strelci v osrednji Sloveniji z radijskimi postajami povezani z radarskim centrom na Lisci. "Brž ko se pojavi oblak, za katerega mislim, da bi bil lahko nevaren, vključim radio postajo in čakam navodil iz Lisce. Če s pomočjo radarja ugotovimo, da je oblak nabit s točo, mi dajo vse podatke: smer, koliko raket

moram izstreliti in kako jih moram temperirati. Skratka, vse moram delati strogo in natančno po navodilih, kot so nas učili na seminarju. Nekateri ljudje se ob pooblaščaju obračajo name in me priganjajo, naj že vendar streljam, kot da je to od mene odvisno, kot da jaz odločam, kdaj in kako bom prožil rakete. Jaz samo izpolnjujem navodila in ne smem nič delati po svoji volji in presoji."

Jože Govednik

Nad raketami pa se Govednik pritoži, češ da niso take, kot bi morale biti, še posebej za ta denar, saj menda vsaka stane okoli 25 tisočakov. "Mislim, da ne opravijo svojega dela tako, kot bi ga morale in zgodi se celo, da katera neeksplozivna pade na tla. Tudi s preskrbo je zadnji čas nekaj zaškripalo, saj jih imam na zalogi samo 10, prej pa sem jih imel pa po 32."

Strelci so bolj ali manj prostovoljci, obljubili so jim sicer honorar, menda tri stave milijone na leto. "Zaradi denarja ne bi nikoli vzel tega dela," pravi Govednik, "jaz na to gledam drugače: celo življenje sem delal za družbo, pa naj še sedaj, čeprav sem upokojen, da le moje delo ljudem koristi. Edino, kar me včasih razjezi, je to, da drugi, ki radi pokritizirajo, takrat, ko jaz po dežju tekam in pripravljam rakete za streljanje, sedijo lepo doma na suhem. Potem si pa rečem: mar so mi oni, mar mi je, če za to delo dobim kaj ali nič, važno je, da ni toče!"

A. BARTEL

Tekmovanje koscev in traktoristov s Posavja

V Bukošku bo v nedeljo pravi kmečki praznik

BUKOŠEK PRI BREŽICAH — Mladi zadrufniki brežiške občine priredijo v nedeljo, 5. avgusta, v Bukoštu regijsko tekmovanje mladih zadrufnikov traktoristov. Organizatorji se nadejajo, da bo nastopilo poleg šestih 3-članskih ekip mladih zadrufnikov iz krške severiške in brežiške občine še po eno člansko moštvo iz vsake posavske občine. Doslej so se namreč praviloma na članskih tekmovanjih traktoristov pojavljali le Brežičani. Upajo, da bo za volanom traktorja tudi kakšno dekle.

Sicer pa bo v nedeljo v Bukoštu pravi kmečki praznik z izrazito delovnim obeležjem. V teoretičnem delu tekmovanja se bodo traktoristi pomerili že ob 8. uri. Za obiskovalce bo zanimiv prikaz delovanja kmetijskih strojev in pripomočkov tovarn SIP Šempeter in SCT Brežice. Na ogled bodo med drugim kombajn, silokombajn, obračalnik, prikolice, trosilci, prekopalniki in drugi stroji za zemljska dela.

Vaško skupnost Bukošek pripravlja tudi razstavo domačih, kmečkih dobrot, ki ne bodo končale na razstavnih policah, ampak v želodcih. Popoldne bo v Bukoštu še tekmovanje posavskih koscev. Kmečki praznik bo Zadružna zveza Slovenije izkoristila za podelitev priznanj zveze posavskim zadrufnikom.

P. P.

Zasoljen kos kruha

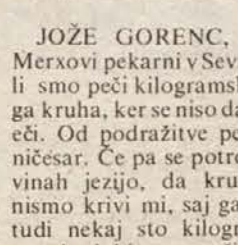
Vsaka podražitev stresa ljudi, da se primeja za svoj žep, četudi gre za stvari, ki jih ne nameravajo kupiti. Če pa poskoči cena najnujnejšim življenjskim dobrinam, kot so kruh, mleko, olje, brez katerih ni moč živeti, so ljudje toliko bolj ogorčeni, zlasti še, ker se kruh draži takrat, ko na naših poljih padajo snopi, ki obetajo dobro letino pšenice, ko ni prizaneseno mleku in olju, ko pada življenjski standard. In predvsem zato, ker potrošniki vse pogosteje opažajo, da višjih cen ne spremlja tudi boljše kvaliteta blaga. Kaj o tem, mnogokrat tudi manipuliranju s cenami, menijo Dolejnci?

SLAVICA NEMANIČ, kmetica iz Bušinj vasi: "Sama podražitev olja in kruha nas prav posebno ne prizadene, kajti pšenico imamo svojo, prašiče redimo za mast, tako da olja porabimo bolj malo. Je pa vse drugo, kot so škropliva, umetna gnojila, gorivo, zelo drago. Ko pa hočemo pridelati pridelek, so cene tako nizke, da delamo v svojo izgubo. Preveč trtja imamo, bolj pa se splača prodati pšenico kot vino."

BRANKA KOZELJ, prodajalka v blagovnici Emone — Posavje v Brežicah: "Ne bi smeli dovoliti skokovitih podražitev živil, tudi zato ne, ker največkrat ne gre za izboljšanje kakovosti, ampak zgolj za višanje cen. Kvaliteta kruha pri nas je zelo povprečna, res pa je tudi, da je kruh v primerjavi z odkupno ceno pšenice drag."

JOŽE GORENC, skladiščnik v Merxovi pekarni v Sevnici: "Prenehali smo peči kilogramske hlebce črnega kruha, ker se niso dali dovolj prepričati. Od podražitev peki ne dobimo ničesar. Če pa se potrošniki po trgovinah jezijo, da kruha ni dovolj, nismo krivi mi, saj ga radi spečemo tudi nekaj sto kilogramov več, če seveda dobimo naročilo."

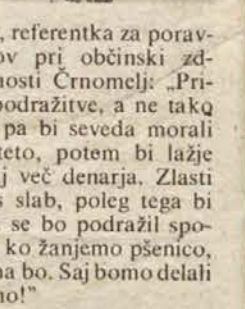
LOJZE DRENOVEC, prodajalec z Velikega Kamna: "Cena osnovnih življenjskih sredstev bi morala biti vsakomur sprejemljiva. Če pa se živila že podražijo, bi morali imeti največ od tega kmetje oziroma pridelovalci hrane, ne pa posredniki. Sicer pa menim, naj bi podražili raje cigarete, alkohol, kavo, kar ni nujno potrebno za življenje."

ANICA BALE, prodajalka v Dolenjki blagovnici v Trebnjem: "Kruh je že tako drag, da nekateri temeljito premislijo, koliko ga bodo kupili. Opažamo, da ga ljudje kupijo več okrog 1. in 15. v mesecu, ko so v večini kolektivov plačilni dnevi."

MARIJA ANDOLJŠEK, upokojenka iz Kočevja: "Oba z možem sva upokojena in na srečo imava povprečni pokojnini. Vendar bosta zadoščala le za sprotne nakupe. Za varčevanje ne bo ostalo nič denarja. Menim, da do tako velikih podražitev prihaja zato, ker je med pridelavo, predelavo in prodajo preveč posrednikov, preveč ljudi pa je tudi v reziži."

JOŽA BOHTE, poslovodnikja prodajalne kruha v Novem mestu: "Zadnja podražitev nekaterih živil, med njimi tudi kruha, kar precej vpliva na prodajo v naši trgovini. Prej je kupce zanimalo, ali je kruh svež ali ne, sedaj pa veliko bolj gledajo na ceno in kupujejo cenejše vrste kruha. Ljudje tudi manj kupujejo kot pred podražitvijo, obenem pa večina meni, da bi ob tako visokih cenah morala biti precej boljše tudi kvaliteta kruha."

METLIŠKO KULTURNO MRTVILO

METLIKA — Očitno v Metliki ni dovolj denarja ali moči ali pripravljenosti ali pa vsega skupaj, da bi lani uspelo začeti kulturne prireditev. Ki so jih pripravljali na grajskem dvorišču pod imenom "Metliško kulturno poletje", postale nepogrešljive del vsakega poletja v tem belokranjskem mestu. Medtem ko so lani Serdar, Bičič, Slovenski oktet in prireditev "V vinu so resnica, ljubezen in ženske" lepo poživili lenobno poletno razpoloženje in privabili na grajsko dvorišče številne gledalce in poslušalce, letos niso pripravili niti ene prireditve. Očitno je prejšnja močna tradicija kulturnega poletnega mrtvila premagala lanski prijetni poskus.

GREDO NA AKCIJO

RIBNICA — Dolgo se ni vedelo, če bo v Ribnici uspelo zbrati dovolj brigadirjev za mladinsko delovno akcijo "Partizanski put" blizu Šremske Mitrovice v Vojvodini. Zdej smo zvedeli, da bo ribniška mladinska delovna brigada štela 45 mladincev in mladink, na akciji pa bo od 6. do 27. avgusta. Letos se je zataknilo pri brigadirjih iz delovnih organizacij, in to kljub samoupravnemu sporazumu, po katerem so dolžne dati določeno število brigadirjev.

Ujma muenchenske razsežnosti

Izstrelili že 4.500 protitočnih raket — Noben sistem ni povsem zanesljiv — Pohvala strelcem — Škoda v sevniški občini presega stroške obrambe

SEVNICA — Huda toča sredi julija je znova obudila vrsto starih dvomov o učinkovitosti protitočne obrambe. Prava analiza bo še narejena, vendar so strokovnjaki na seji koordinacijskega odbora te obrambe konec minulega tedna v Mariboru zavrnila večino očitkov. Ni mogoče mimo ugotovitve direktorja republikanske hidrometeorološkega zavoda Jožeta Roškarja, ki je ujma 22. julija po razsežnosti in silovitosti primerjal s tisto, ki je letos naredila tako velikansko škodo nad bavarsko prestolnico! Pa imajo Nemci še vse kaj bolj utečenege, kot je naša protitočna obramba.

Ob toči je najhujše fantom, ki noč in dan razvažajo rakete, in seveda arelecem. Tajnik območne skupnosti za osrednjo Slovenijo Marjan Zidarič jim daje vse priznanje. Zanimivo je, da sta doslej ostali nepoškodovani dve pomembni kmetijski območji: pretežno del Savinjske doline s hmeljem in žlezelske gorice, kjer pa so vseeno dišale nevihtne fronte.

Mnogo ljudi si protitočnoobrambo laično razlaga, da samo preganja oblake, ki pač neke morajo stresti svoje težko breme. Ker se je dvakrat zapored ponovila katastrofa v sevniški občini, menijo celo, da obramba tod "ločo dela".

"Res je naša mreža strelnih mest redkejša od tiste na Štajerskem, ker se je računalo, da so sedanje rakete zmogljivše. Opažamo pa, da se nevihtne fronte valjajo po savski dolini. V občinah Zagorje in Trbovlje ni strel-

Marjan Zidarič: "Na Primorskem in v Italiji gradijo podoben obrambni dežnik. Radarski sistem, ki dela na Lisci, štejejo za najodobnejšega v svetu. Seveda strokovnjaki nikdar niso trdili, da lahko ubrani sleherno točo!"

nih mest. Po vsej verjetnosti jih bo treba postaviti tudi tam predvsem

zato, da se bomo branili mi. Skratka, tam je luknja, ko pa oblaki preresejo vse mere tik nad nami, ni več časa. Nekaj podobnega je okrog Bučke in Rake."

Škoda samo v sevniški občini presega stroške obrambe za veliko širše območje za domala tri leta. Ob do minulega tedna izstreljenih 4.500 raketah so v Mariboru strelci slišali opozorilo k varčevanju. Kaj je prava mera?

A. ZELENIK

DIVJAČINA UNIČUJE

RIBNICA — Vedno več kmetov, predvsem v višinskih krajih občine, se pritožuje, da jim divjad uničuje pridelek, zlasti seno, krompir in koruzo. Divji prašiči, jeleni in srne so redni gostje kmetijskih površin na območju Sv. Gregorja, Velikih Poljan in Loškega potoka. Te dni so divji prašiči popolnoma uničili travnik s senom kmetu v bližini Sv. Gregorja. Lovska družina ocenjuje škodo.

M. G-č.

KONJENIŠKI PIKNIK

OTOČEC — Hotel Grad Otočec prireja v soboto ob 18. uri konjeniški piknik na kopališču pri gradu. Poleg vsega, kar sodi k pikniku, bodo predstavljeni tudi konji Jožeta Antončiča iz Struge in šentjernejskega konjskega kluba. Za dobro voljo bo poskrbel ansambel Objent.

GASILSKA VESELICA V DRAŠIČIH

DRAŠIČI — V nedeljo, 5. avgusta, ob 16. uri prireja gasilsko društvo iz Drašičev ob 60-letnici svojega delovanja veliko veselico pri gasilskem domu. Igral bo ansambel Tonija Verderberja, gasilci so pripravili tudi bogat srečelov. Drašički konec že takoj slavi po najboljših vinih v Beli krajini, na veselici pa bodo točili samo nagratna vina z "vinske vigradi". Seveda so Drašičani poskrbeli tudi za dobro jedračo.

NA GLAVNEM TRGU "KRES" IN HENČEK

NOVO MESTO — Obiskovalci poletnih kulturnih prireditev na novomeškem Glavnem trgu si bodo jutri zvečer lahko ogledali nastop novomeške folklorne skupine Kres pod vodstvom Branke Moško. Prireditev se bo začela ob 21. uri. Tri tedne kasneje, v petek, 24. avgusta, prav tako ob 21. uri, pa bo na Glavnem trgu igral narodnozabavni Henčekov ansambel.

Koteks Tobus
zbiralnica kož
N. Mesto

KAMERA ODKRIVA — V novo mesto je prišla podjetna organizacija Koteks Tobus, da bi tudi tu usvarila del svojega dohodka, pozabila pa je pri tem, da je obzirnost gostitelja, če drugega ne, zahteva, da ga zapišemo s pravim menom. Novo mesto se zaenkrat v Sloveniji piše kot Novo mesto, in tudi če naziv okrajamo, ne more biti N. Mesto, kot so to na tabli zapisali. (Foto: MiM)